

UDSATTE BØRNEFAMILIER I DANMARK

10:14

METTE LAUSTEN
HELLE HANSEN
ALVA ALBÆK NIELSEN

10:14

UDSATTE BØRNEFAMILIER I DANMARK

METTE LAUSTEN
HELLE HANSEN
ALVA ALBÆK NIELSEN

KØBENHAVN 2010
SFI – DET NATIONALE FORSKNINGSCENTER FOR VELFÆRD

UDSATTE BØRNEFAMILIER I DANMARK.

Afdelingsleder: Anne-Dorthe Hestbæk
Afdelingen for børn og familie

Undersøgelsens følgegruppe:
Mette Skak-Nielsen, Indenrigs- og Sundhedsministeriet
Niels Ploug, Danmarks Statistik

ISSN: 1396-1810
ISBN: 978-87-7487-976-3

Layout: Hedda Bank
Forsidefoto: Hedda Bank
Oplag: Netpublikation

© 2010 SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd

SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd
Herluf Trolles Gade 11
1052 København K
Tlf. 33 48 08 00
sfi@sfi.dk
www.sfi.dk

SFI's publikationer kan frit citeres med tydelig angivelse af kilden.
Skrifter, der omtaler, anmelder, henviser til eller gengiver SFI's
publikationer, bedes sendt til centret.

INDHOLD

FORORD	7
RESUMÉ	9
1 INDLEDNING	21
Undersøgelsens indhold	22
Data	24
2 FORANSTALTNINGER TIL BØRN OG UNGE SAMT DERES FAMILIER	27
Andel 0-17-årige, der modtager forebyggende foranstaltninger eller er anbragt	30
Opsamling	35
3 ANVENDELSE AF FORANSTALTNINGER TIL UDSATTE BØRN OG UNGE	37
Gennemsnitsalder ved første foranstaltning	39
Fordelingen af børn på foranstaltninger ved første foranstaltning	44
Forskning om de forebyggende foranstaltninger	48

	Forskning om plejefamilier og døgninstitutioner	50
	Varighed af foranstaltninger	52
	Forskning om varighed i foranstaltninger	56
	Gennemsnitlige antal foranstaltninger pr. barn	57
	Forskning om antallet af foranstaltninger	61
	Opsamling	63
4	KARAKTERISTIKA FOR UDSATTE FAMILIER	67
	Hvilke karakteristika vejer tungest i forhold til modtagelse af foranstaltninger?	68
	Andel af børn med de forskellige typer risikofaktorer	74
	Antal af risikofaktorer for børn i foranstaltninger	80
	Børn med tre eller flere risikofaktorer – de særlig udsatte	84
	Forskning om baggrunds- og risikofaktorer	87
	Opsamling	89
5	GEOGRAFISKE MØNSTRE	93
	Geografiske mønstre for børn med tre eller flere risikofaktorer	96
	De enkelte risikofaktorer fordelt på alder og kommune type	99
	Forskning om udsatte familiers karakteristika	102
	Opsamling	103
6	FLYTTEMØNSTRE HOS DE UDSATTE FAMILIER	107
	Antal flytninger	109
	Varighed siden tilflytning	114
	Donor- og modtagekommuner	115
	Karakteristika for de udsatte børnefamilier, der er flyttet	121
	Forskning om flyttemønstre	124
	Undersøgelser af udsatte lejere	126
	Flyttemønstre blandt flygtninge under integrationsloven	128
	Flyttemønstre blandt flygtninge sammenlignet med danskere	129
	Opsamling	130

BILAG	133
Bilag til kapitel 1	133
Bilag til kapitel 3	137
Bilag til kapitel 4	177
Bilag til kapitel 5	187
LITTERATUR	207

FORORD

De kommunale udgifter på socialområdet, deriblandt til indsatsen over for udsatte børn og unge, er steget kraftigt de seneste år. Det er dog ikke tidligere belyst, hvordan denne stigning har påvirket udgiftsbehovet mellem kommunerne som følge af kommunale forskelle i de udsatte familiers karakteristika, baggrundsforhold og flyttemønstre.

Derfor har Indenrigs- og Sundhedsministeriet bedt SFI om at undersøge og beskrive udviklingen i tilbud til udsatte familier, herunder kortlægge, om udsatte familier med bestemte karakteristika er bosat bestemte steder og har særlige geografiske flyttemønstre.

Det overordnede formål med rapporten er at beskrive udviklingen i de foranstaltninger, kommunerne tilbyder udsatte børnefamilier, at give en karakteristik af de udsatte børnefamilier og at undersøge, om der er et geografisk flytte- og bosætningsmønster i de udsatte børnefamilier. Undersøgelsen omfatter udsatte børnefamilier i hele Danmark i perioden 1993-2007.

Hensigten med rapporten er ikke at udforme konkrete kriterier til det kommunale tilskuds- og udligningssystem. Der er således ikke inddraget kommunal økonomi i rapporten. Rapporten vil fungere som baggrundsmateriale for den kommende rapport om kriterier i det kommunale udligningssystem, der ligger til grund for udligningen af forskelle mellem kommunernes økonomiske forudsætninger som følge af forskelle i beskatningsgrundlag og udgiftsbehov.

Rapporten er udarbejdet af forskningsassistent Alva Albæk Nielsen, forskningsassistent Helle Hansen og seniorforsker Mette Lausten. Der har været nedsat en følgegruppe til projektet, bestående af Niels Ploug, direktør for personstatistik i Danmarks Statistik, og Mette Skak-Nielsen, specialkonsulent i Center for Kommunaløkonomi i Indenrigs- og Sundhedsministeriet. Kvalitetschef Poul Erik Jensen, Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen, Aalborg Kommune, Lars Benjaminsen, seniorforsker på SFI, og Gunvor Christensen, ph.d.-studerende på SFI, har også læst og kommenteret rapporten. Alle takkes for gode og konstruktive kommentarer.

København, oktober 2010

JØRGEN SØNDERGAARD

RESUMÉ

Formålet med denne rapport er at afdække udsatte familiers baggrunds-karakteristika og flyttemønstre over tid ved hjælp af tre nedslagsår: 1993, 2000 og 2007. Ydermere vil udviklingen i foranstaltninger til udsatte børn blive beskrevet, ligesom vi vil se, om billedet er forskelligt i forhold til kommunetyper.

Når der tales om kommunetyper, menes der i kapitel 3 og 5 en inddeling af kommuner efter det danske landdistriktsprogram 2007-2013. Opdelingen i kommunetyper er baseret på 14 indikatorer, som er udvalgt med henblik på at belyse den strukturelle, økonomiske og demografiske situation i de 98 danske kommuner (se Ministeriet for fødevarer, landbrug og fiskeri, 2008, for yderligere specifikation af de 14 indikatorer). Kommunerne er inddelt i *bykommuner*, *mellekommuner*, *landkommuner* og *yderkommuner*. Der benyttes registerdata fra Danmarks Statistik på individniveau over tid for samtlige årgange af børn født 1982-2007, sammenkørt med detaljer om deres familier. De børn og unge, som indgår i analysen, er alle under 18 år, idet de foranstaltninger, der dækkes her, som udgangspunkt ophører efter denne alder.

Rapporten kan overordnet inddeles i fire afsnit: En beskrivelse af anvendelsen af de forskellige foranstaltninger til udsatte børn med hjemmel i Servicelovens § 52, stk. 3 (kapitel 3), en beskrivelse af de udsatte familiers karakteristika (kapitel 4), en beskrivelse af de geografiske

mønstre (kapitel 5) og en beskrivelse af de udsatte familiers flyttemønstre (kapitel 6).

De typer af foranstaltninger, der tages udgangspunkt i, er alle personrettede mod barnet eller den unge. Dette skyldes, at familierettede foranstaltninger, som også hører under de forebyggende interventioner, ikke opgøres på CPR-nummer, og det derfor ikke er muligt at analysere den enkelte modtager. Her dækkes altså fem typer af forebyggende foranstaltninger:

- Aflastning
- Personlig rådgiver
- Fast kontaktperson
- Økonomisk støtte til kost-/efterskole¹
- Praktikophold

Og fem typer af anbringelser:

- Familiepleje
- Døgninstitution
- Socialpædagogisk opholdssted
- Kost-/efterskole
- Eget værelse

Med udgangspunkt i forebyggende foranstaltninger og anbringelser, giver dette tre naturlige grupper af børn, der analyseres på gennem rapporten:

1. En gruppe af børn, der modtager en forebyggende foranstaltning som første foranstaltning
2. En gruppe af børn, der bliver anbragt som første foranstaltning
3. En gruppe af børn, der ikke har modtaget nogen form for personrettet foranstaltning

---

¹ Økonomisk støtte til kost-/efterskole registreres kun på barnets CPR frem til 2006. Derfor indgår denne foranstaltning ikke i analyserne i 2006 og 2007.

Børnene i gruppe 1 og 2 bliver automatisk defineret som gruppen af udsatte børn, mens børnene i gruppe 3 gennem hele rapporten bliver betegnet som 'restpopulationen', selvom det er langt den største gruppe med knap 98 pct. af alle 0-17-årige børn. Betegnelsen restpopulation er kun brugt for at lette læsningen af rapporten.

ANDEL ANBRAGTE

Overordnet set steg antallet af 0-17-årige i Danmark med ca. 200.000 fra 1993-2007, og var således ca. 1.280.000 i 2007. Andelen af 0-17-årige, der modtog en forebyggende foranstaltning, steg på landsplan fra 0,58 pct. i 1993 til 1,21 pct. i 2007 – altså mere end en fordobling. Dette underbygger således den tendens, tidligere forskning har fremhævet, som viser, at kommunerne i stigende grad anvender forebyggende foranstaltninger for blandt andet at sikre en stabil voksenkontakt og et godt netværk. Udviklingen mod mere forebyggelse observeres for alle kommunetyper. Endvidere ses det, at brugen af forebyggende foranstaltninger opdelt på både aldersgrupper og kommunetyper, generelt var stigende i alle aldersgrupper fra 1993 til 2007. Denne udvikling skal ses i lyset af lovændringen i 1993, hvor de forebyggende foranstaltninger for første gang blev systematiseret og beskrevet i lovtæksten (Bryderup, 2005).

Andelen af anbragte 0-17-årige har ligget nogenlunde stabilt på 1 pct. de sidste 25 år. Vi viser da også, at andelen af 0-17-årige, der var anbragt, steg fra 1,10 pct. i 1993 til 1,18 pct. i 2000, mens denne andel i 2007 var faldet til 1,01 pct. Inden for aldersgrupperne, opdelt på kommunetyperne, var udviklingen den samme. Imellem kommunetyperne kan det observeres, at *bykommuner* havde et fald i andelen af anbragte fra 1993-2007, mens både *landkommuners* og *yderkommuners* andel af anbragte steg over perioden. Samtlige aldersgrupper oplevede et fald i andelen af anbringelser over perioden 1993-2007, et fald, der var størst for de 13-17-årige, som også var dem, der i alle perioder havde den største andel af anbragte. I 2007 var 1,95 pct. af alle 13-17-årige anbragt mod 2,25 pct. i 1993.

ANVENDELSE AF FORANSTALTNINGER

TIL UDSATTE BØRN OG UNGE

Efter at have konstateret en overordnet stigning i brugen af forebyggende foranstaltninger viser denne rapport, at der har været en udvikling i,

hvilken type foranstaltning et barn modtager som sin første. Denne udvikling skal dog også ses på baggrund af regelændringen i 1993 (Bryderup, 2005). Der har været en betydelig stigning i antallet af førstegangsmottagere af forebyggende foranstaltninger fra 1993 til 2007, mens antallet af førstegangsanbringelser var mere stabilt.

Andelen af børn, der som første foranstaltning modtog forebyggende foranstaltninger i forhold til andelen af børn, der anbringes som første foranstaltning, steg fra 53 pct. i 1993 til 68 pct. i 2007. Her var det især *aflastning* og *fast kontaktperson*, som blev benyttet. I 2007 fik 46 pct. af førstegangsmottagerne af forebyggende foranstaltninger således *aflastning*, mens 40 pct. fik en *fast kontaktperson*. De børn, der blev anbragt som første foranstaltning i 2007, fordeler sig med 30 pct. i *familiepleje*, 35 pct. på *dogninstitution* og 20 pct. på *socialpædagogisk opholdssted*, mens resten blev anbragt på kost-/efterskole eller eget værelse.

Gennemsnitsalderen for førstegangsmottagere af foranstaltninger var stigende for de forebyggende foranstaltninger, fra 9,4 år i 1993 til 11,2 år i 2007. Dette hænger også sammen med lovændringen i 1993. Mellem kommunetyperne var der ikke den store forskel i 2007, hvilket skyldes en udligning i perioden, hvor især alderen for førstegangsmottagere i *bykommuner* steg. Inden for de forskellige typer af forebyggende foranstaltninger var der stor forskel i førstegangsmottagernes alder, hvilket er naturligt, idet de forskellige foranstaltninger retter sig mod forskellige aldersgrupper.

Gennemsnitsalderen for dem, der som første foranstaltning blev anbragt (og dermed ikke først havde været i forebyggende foranstaltninger), var mere stabil gennem perioden 1993-2007, og lå mellem 11 og 12 år. Gennemsnitsalderen var i 2007 11,4 år, og det er således værd at bemærke, at der ikke var den store forskel i alderen for førstegangsmottagerne i 2007, uanset om barnet blev anbragt eller kom i forebyggende foranstaltning.

Det gennemsnitlige antal forebyggende foranstaltninger, som et barn, der modtog en forebyggende foranstaltning, fik gennem sit barneliv (fra 0-18 år), steg på landsplan fra 1,12 foranstaltning i 1993 til 1,40 foranstaltning i 2007. *Landkommunerne* havde det højeste gennemsnit, mens *bykommunerne* og *mellekommuner* havde det laveste gennemsnit. For de forskellige typer ses det, at *aflastning* anvendtes oftere som forebyggende foranstaltning flere gange pr. barn, mens udviklingen for de andre former for forebyggende foranstaltning og anbringelse var begrænset, og

ingen af kommunetyperne skilte sig ud. Det gennemsnitlige antal anbringelser over hele perioden ændrede sig ikke voldsomt og gik fra 1,80 til 1,75. Dette skjuler dog, at det gennemsnitlige antal anbringelser for et barn gennem et barneliv toppede i 1996/97 med 1,95. En 18-årig i 1996, som blev anbragt gennem sin barndom, havde altså i gennemsnit oplevet næsten 2 anbringelsesforløb med adskilt start og hjemgivelse.

I forhold til varigheden af foranstaltninger skal det bemærkes, at børn kan modtage forskellige foranstaltninger samtidig. Her lægges de i forlængelse af hinanden, og dermed bliver antal måneder i foranstaltninger længere end det faktiske. Ser man på de forebyggende foranstaltninger, ændrede varigheden sig ikke synderligt fra 1993-2007, og endte i 2007 på 26,8 måneder (godt 2 år) på landsplan. Det vil sige, at et barn, som havde modtaget forebyggende foranstaltninger og blev 18 år i 2007, i gennemsnit havde været lidt over 2 år i forebyggende foranstaltning, når perioden for hver foranstaltning lægges sammen. Sammenligner man i forhold til kommunetyper, var der ikke stor forskel på gennemsnitligt anvendte antal måneder på forebyggende foranstaltninger. Især *aflastning* blev benyttet i længere tid. Et barn, som blev 18 år i 2007, havde således modtaget 42,3 måneder med *aflastning* (altså 3,5 år).

For anbringelser lå varigheden i 2007 på 39,3 måneder (altså godt 3 år i gennemsnit), hvilket var en stigning fra 1993, hvor gennemsnittet var på 33,1 måneder. Her skilte en enkelt type sig ud på landsplan, nemlig *familiepleje*. Hvis et barn kom i *familiepleje* og blev 18 år i 2007, havde det været i denne foranstaltning i 60,3 måneder i gennemsnit (altså 5 år). For denne type foranstaltning findes den største forskel mellem *bykommuner* (69,0 måneder) og *landkommunerne* (54,1 måneder).

KARAKTERISTIKA FOR UDSATTE FAMILIER

Vi fokuserer her på, hvilke faktorer og kombinationer heraf, som er karakteristiske for familier, hvor et barn modtager en forebyggende foranstaltning eller er anbragt. Det er interessant at se på, om der er visse faktorer, som kan øge sandsynligheden for, at et barn kommer i foranstaltning. Baggrundsfaktorerne og deres udbredelse undersøges over tid, foranstaltningstype samt børnenes alder. Tidligere forskning har vist betydningen af barnets og familiens baggrundsfaktorer for barnets trivsel. Selvom denne rapport overordnet set undersøger personrettede foranstaltninger, er det således ikke nok blot at fokusere på barnets karakteristika. Er familien svag på ressourcer, kan det være sværere for den at

løse eventuelle forhindringer, som en ressourcestærk familie ville have nemmere ved at tackle. Dermed kan faktorer, som ikke direkte påvirker barnet, eksempelvis forældrenes manglende tilknytning til arbejdsmarkedet, have en indirekte effekt gennem forældrene. Vi tillader os derfor at omtale de baggrundsfaktorer, der er udslagsgivende for en øget sandsynlighed for, at et barn modtager en social foranstaltning, for risikofaktorer, selvom et barn ikke automatisk befinder sig i en risikogruppe, blot fordi forældrene er skilt, eller moren er førtidspensionist, men at barnet har en forøget sandsynlighed for at få sociale problemer.

Ud af mængden af baggrundsvARIABLE, som blev undersøgt, kunne der identificeres fem risikofaktorer, som i særlig grad forøgede risikoen for, at et barn kom i foranstaltning. Disse var:

- *Mor bor ikke i kernefamilie* (dvs. mor bor enten alene eller sammen med en anden person end barnets biologiske far).
- *Mor er dømt for kriminalitet* (dvs. mor har modtaget mindst én betinget eller ubetinget strafferetslig afgørelse om overtrædelse af straffeloven og en række særlove, bl.a. våbenloven og lov om euforiserende stoffer).
- *Mor er på pension* (som oftest førtidspensionist) *eller kontanthjælpsmodtager*.
- *Mor har ingen uddannelse* (inkl. manglende oplysninger om uddannelse) *eller har kun grundskolen som højeste fuldførte uddannelse*.
- *Mor bor under dårlige boligforhold, enten i 'privat udlejet etagebyggeri med mangler' eller i 'andet'*, der består af boliger, der er ejet af en kommune, en amtskommune (før Kommunalreformen) eller staten (se bilag 4.1 for nærmere beskrivelse af definitionen af boligforhold).

De tre mest markante risikofaktorer gennem hele analyseperioden var: *Mor bor ikke i kernefamilie, mor er på pension eller kontanthjælp og mor har ingen uddannelse eller kun grundskolen*. Dette gjorde sig gældende for alle grupper af børn, uanset om de var i forebyggende foranstaltning, anbringelse eller ikke modtog nogen form for personrettet foranstaltning (også kaldet "restpopulationen"). Til illustration havde 67,8 pct., 84,1 pct. og 25,1 pct. børn hhv. i forebyggende foranstaltning, anbringelse og ingen foranstaltning en *mor, som ikke boede i kernefamilie* i 2007. Der er en klar 'trip-trap-træsko'-tendens til, at *restpopulationen* har en relativt lav andel af børn med den pågældende risikofaktor. At andelen af børn med forebyggende for-

anstaltninger er noget større end for *restpopulationen*, og at andelen af anbragte børn med den pågældende risikofaktor er meget stor. Der var ikke nogen overordnet forskel mellem børn i de forskellige typer forebyggende foranstaltninger, og de forskellige typer anbringelser, med hensyn til fordelingen af de forskellige risikofaktorer.

Børns risikofaktorer ændrer sig med alderen. Således var der færre børn i foranstaltninger, som havde en *mor i kernefamilie*, jo højere op i aldersgrupperne vi ser, fordi en del familier opløses, som tiden går. Til gengæld var der også et fald i andelen af børn med *mor er på pension eller kontanthjælp* og *mor har ingen uddannelse eller kun grundskole*, antageligt fordi gruppen af forældre med børn, der får tiltag i teenagealderen, er mere ressourcestærke end de familier, hvor indsatser iværksættes tidligt. Restpopulationen og forskelle mellem aldersgrupperne i restpopulationen lignede udelukkende børn i foranstaltninger med hensyn til *mor bor ikke i kernefamilie*. Her var niveauet langt lavere end for børn i foranstaltninger, men steg til gengæld kraftigt op gennem børnenes opvækst. Dette gjorde sig gældende for alle årene 1993, 2000 og 2007.

Da det ikke kun er typen af risikofaktorer, men også tyngden eller antallet af risikofaktorer, der påvirker barnet og barnets risiko for at have behov for en foranstaltning, er det gennemsnitlige antal risikofaktorer undersøgt. Mens gennemsnittet af risikofaktorer for børn i forebyggende foranstaltninger faldt fra 1993 til 2007 og endte på 1,74 risikofaktorer, lå den største andel børn på 2 risikofaktorer i alle tre nedslagsår. For de anbragte børn lå gennemsnittet overordnet set på 2,38 risikofaktorer i både 1993 og 2007, mens størstedelen af de anbragte børn både i 2000 og 2007 havde 3 risikofaktorer. Både for de anbragte børn og børn i forebyggende foranstaltninger var det gennemsnitlige antal risikofaktorer faldende over aldersgrupperne i alle tre nedslagsår (1993, 2000 og 2007), hvor de 13-17-årige har et lavere gennemsnit af risikofaktorer end de yngre aldersgrupper. For *restpopulationen* er det lige modsat. Her har de 13-17-årige i gennemsnit flere risikofaktorer end de yngre aldersgrupper. Til gengæld havde restpopulationen gennemsnitligt et langt lavere antal risikofaktorer for alle aldersgrupper.

Vi definerer en gruppe særligt udsatte børn som børn med tre eller flere risikofaktorer. Heraf ser vi, at hvert fjerde barn, der får forebyggende foranstaltninger, hvert andet barn, der er anbragt, og knap hvert 30. barn i restpopulationen i 2007 tilhører denne gruppe af særligt udsatte børn. For denne gruppe gælder det, at den mest udbredte kom-

bination gennem hele analysen var: *Mor bor ikke i kernefamilie, mor er på pension eller kontanthjælp og mor har ingen uddannelse eller kun grundskole.* Hvis barnet havde fire risikofaktorer, var den sidste risikofaktor typisk *mor er dømt for kriminalitet.*

GEOGRAFISKE MØNSTRE

Ser man på antal og tyngde af risikofaktorer mellem kommunetyperne, viser billedet fra 1993-2007, at især *bykommuner* skilte sig ud ved i 1993 at have et signifikant højere gennemsnit af risikofaktorer for børn i forebyggende foranstaltninger, anbringelser og i restpopulationen. Samtidig endte denne kommunetype i 2007 med det laveste gennemsnit af risikofaktorer både for børn i forebyggende foranstaltninger og anbringelser. *Yderkommunerne* havde et andet billede, og selvom disse generelt set havde et fald over perioden, endte de i 2007 med det største antal gennemsnitlige risikofaktorer for både børn i forebyggende foranstaltninger, børn i anbringelse samt restpopulationen. Det samme billede gør sig gældende, når vi ser på de særligt udsatte børn, dvs. dem med tre eller flere risikofaktorer. Der er ikke et entydigt billede af, hvor de mest udsatte børn befinder sig. Dog er *yderkommunerne* som oftest overrepræsenteret.

Resultaterne for de fem mest udbredte risikofaktorer fordelt på kommunetype, alder og over tid viser, at andelen med de fem risikofaktorer generelt er faldende i de forebyggende foranstaltninger. Dog stiger andelen, hvor *mor bor ikke lever i kernefamilie*, i de ældre aldersgrupper. Tallene for de anbragte børn og unge giver et andet billede. Andelen af anbragte børn med en *mor, der ikke lever i en kernefamilie, er dømt for kriminalitet eller er pensionist eller kontanthjælpsmodtager*, stiger fra 1993 til 2007. Derimod falder andelen af anbragte børn, hvis *mor har ingen uddannelse har eller kun grundskole*, samt andelen af anbragte børn, hvis mødre *bor under dårlige boligforhold*. Blandt restpopulationen steg andelen af 0-17-årige, hvor *moren ikke lever i kernefamilie*, både på landsplan og blandt alle kommunetyper med undtagelse af *bykommuner*, hvor andelen faldt i alle årene. I forhold til risikofaktoren *mor er dømt for kriminalitet* skiller *yderkommunerne* sig ud med en stigning i andelen, der er betydeligt større end i de andre kommunetyper.

Alt i alt ser der ud til at være en udviklings-trend fra 1993 til 2007, hvor især *yderkommunerne* har fået en relativt mere socialt belastet

gruppe af børnefamilier, mens især *bykommuner* har oplevet en gennemsnitlig styrkelse af børnefamiliernes ressourcer.

FLYTTEMØNSTRE HOS DE UDSATTE FAMILIER

Forskning viser, at den boligmæssige segregering af befolkningen er øget i de seneste årtier, hvilket har øget interessen for flyttemønstre og herunder særligt mobiliteten af de ressourcestærke familier. En hypotese, som ofte høres, er, at udsatte familier flytter mellem kommuner bl.a. for at undgå den offentlige indblanding. Det kan da også konstateres, at der er en højere flytteaktivitet blandt denne gruppe, om end denne rapport ikke kan udtale sig om årsagen til dette. I denne rapport er det familiens flyttemønster *inden* barnet modtager en foranstaltning, der er undersøgt. I 2007 var 35,8 pct. af de børn, der modtog en forebyggende foranstaltning, flyttet til en anden kommune mindst én gang igennem deres barneliv. Til sammenligning havde 70,3 pct. af de børn, der blev anbragt for første gang i 2007, flyttet mindst én gang gennem livet til en anden kommune. Der var derved en væsentlig større andel af de anbragte, der flyttede mindst én gang. Dette gør sig ligeledes gældende for de to andre år, 2000 og 1993. Forskellen mellem de tre grupper bliver endnu mere tydelig, når restpopulationen inddrages, da kun 24,2 pct. af de 0-17-årige børn, der ikke modtager nogen form for foranstaltning, flyttede mindst én gang i deres barneliv, målt i 2007. Disse tal dækker over store aldersmæssige forskelle, da en 17-årig, alt andet lige har større sandsynlighed for at have nået at flytte flere gange end en 1-årig. Det samlede gennemsnit vil derfor være skævvredet af, at aldersfordelingen i de tre grupper af børn ikke er ens. Det samlede gennemsnit viser dog det samme som resultaterne baseret på sammenlignelige børn, dvs. børn, der er lige gamle. Uanset alder, så er der langt flere anbragte børn, der er flyttet mindst én gang, sammenlignet med de to andre grupper af børn. Samtidig er børn, der modtager en forebyggende foranstaltning, også er flyttet signifikant mere end børn, der ikke modtager nogen form for foranstaltning i 2007.

Flyttemønstre mellem kommunetyper er baseret på den gamle kommunestruktur og dermed en anderledes inddeling af kommunerne i *bykommuner i hovedstadsområdet*, *bykommuner uden for hovedstadsområdet*, *landkommuner* og *udkantskommuner* (se bilag 1.1 for yderligere beskrivelse). Målt i 2007 viser resultaterne, at der var signifikant flere børn i *landkommuner* og *udkantskommuner* end i *bykommuner*, der var flyttet, inden de

modtog en forebyggende foranstaltning eller blev anbragt. Det gennemsnitlige antal flytninger var signifikant højere for familier, hvor børnene modtog en foranstaltning, end i restpopulationen. Gennem perioden var der dog en svag tendens til, at flytteaktiviteten, målt ved gennemsnitligt antal flytninger for sammenlignelige børn, dvs. børn, der var lige gamle, var faldende. Med andre ord er der en tendens til, at børn i foranstaltninger i 2007 i gennemsnit var flyttet færre gange end børn i foranstaltninger i 1993. Resultaterne viser desuden, at risikotyngden var faldende over tid for de udsatte børnefamilier, der flytter. I 1993 havde udsatte familier, der flyttede, nogenlunde samme risikotyngde på tværs af kommunetype. Herefter skete der en ændring imellem kommunetyperne frem til 2007, hvor tilflyttere til *udkantskommunerne* i 2007 gennemsnitligt havde et større antal risikofaktorer, mens gennemsnittet faldt i *bykommuner i hovedstadsområdet*.

Resultaterne viser tydeligt, at tilflyttere ofte kommer fra samme kommunetype, som de flytter til. Dog adskiller *landkommunerne* og *udkantskommunerne* sig, idet over halvdelen af børnene, der kommer i en forebyggende foranstaltning, kommer fra *bykommuner uden for hovedstadsområdet*. Ser man på, hvem *landkommunerne* donerede til, gik det den modsatte vej. Over halvdelen af *landkommunernes* børn, som efter fraflytningen kom i forebyggende foranstaltning eller anbringelse, flyttede til *bykommuner uden for hovedstadsområdet*. De resterende flyttede stort set alle til en anden *landkommune*. For tilflyttere, som ikke modtager nogen foranstaltning, var andelen dog næsten ens med ovenstående fordeling mellem de to kommunetyper. Det er således ikke udelukkende svage familier, som *landkommunerne* modtager fra *bykommunerne*. Forskningsundersøgelser peger på, at genkendelighed er vigtig, når man træffer beslutningen om at flytte. Genkendeligheden kan være i forhold til der, hvor man er vokset op, en lignende bolig som den, man fraflytter, eller at beboerne i området ligner én selv. Dette kan være en af årsagerne til, at mange flytter til den samme kommunetype.

I forhold til de enkelte risikofaktorer var der stor forskel på karakteristikaene for de børn, som flyttede til de forskellige kommunetyper. Det gjaldt desuden, at dette ikke fordelte sig ens i forhold til henholdsvis forebyggende foranstaltninger og anbringelser. Forskellige kommunetyper var således overrepræsenterede i forhold til forskellige risikofaktorer, alt efter hvilken foranstaltningstype, man undersøger. Ser man på risikotyngde, er billedet dog mere entydigt. Overordnet kan det konkluderes,

at *udkantskommunernes* tilflyttede børn, som senere blev anbragt, både i 1993, 2000 og 2007, havde den største risikotyngde. I 2007 dog tæt fulgt af tilflyttere til *landkommunerne* (med et gennemsnitligt antal risikofaktorer på 2,49). Dette skyldtes dog ikke en stigning i *landkommunernes* risikotyngde, men et stort fald i risikotyngde hos tilflytterne til *udkantskommunerne*, som således endte med et gennemsnit på 2,51 risikofaktorer pr. barn ud af de fem analyserede risikofaktorer.

INDLEDNING

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har som et led i arbejdet med de mellemkommunale udligningskriterier bedt SFI om at undersøge udviklingen i tilbud til udsatte børn og unge, og hvad der kendetegner udsatte børn og unge og deres familier.

I undersøgelsen ser vi på udsatte familier i perioden 1993-2007. Undersøgelsen belyser blandt andet udviklingen i tilbud til udsatte familier, variationen mellem tilbuddene i forskellige kommunetyper, hvilke tilbud der gives som forebyggende indsats, og hvilke tilbud der anvendes, når børn skal anbringes. Endelig belyser vi de udsatte familiers flyttemønstre.

Undersøgelsen omfatter udsatte børnefamilier i hele Danmark i perioden 1993-2007. I første omgang definerer vi udsatte børnefamilier som familier, hvor et eller flere børn i familien har modtaget en foranstaltning efter Servicelovens kapitel 11. Det er dog ikke sikkert, at alle udsatte familier modtager en sådan foranstaltning, og vi definerer derfor også de typiske risikofaktorer for udsathed, som også gælder for de børn og unge, der ikke modtager en foranstaltning.

I undersøgelsen definerer vi børn og unge som personer under 18 år, idet foranstaltningerne efter Servicelovens kapitel 11 ophører, når den unge fylder 18 år. Foranstaltninger efter den unge er fyldt 18 år hører under efterværn, jf. kapitel 12 i Serviceloven.

UNDERSØGELSENS INDHOLD

Kapitel 2 giver det indledende overblik over, hvilke foranstaltninger der analyseres på, antallet af 0-17-årige i alt i Danmark, samt andelen af alle 0-17-årige, der modtager forebyggende foranstaltninger eller er anbragt i de tre år, analysen dækker, 1993, 2000 og 2007.

Analyserne består af fire dele (kapitlerne 3-6):

- *Beskrivelse af foranstaltninger og deres anvendelse (kap. 3)*
Denne del fokuserer på anvendelsen af de forskellige foranstaltninger og forskelle i anvendelsen i de forskellige kommunetyper. Først belyser vi, hvad gennemsnitsalderen er for førstegangsmødtagerne af hver foranstaltningstype og andelen af børn, der som første foranstaltning henholdsvis anbringes eller får en forebyggende foranstaltning. Dernæst undersøger vi den gennemsnitlige varighed af den enkelte foranstaltning og den gennemsnitlige tid, barnet samlet set er henholdsvis anbragt og i forebyggende foranstaltninger. Endelig opgør vi det gennemsnitlige antal af forskellige anbringelser og forebyggende foranstaltninger i et barneliv.
- *Beskrivelse af de udsatte familier (kap. 4)*
Denne del fokuserer på, hvilke bagvedliggende faktorer og kombinationer heraf, som er karakteristiske for familier, hvor et barn modtager en foranstaltning. Beskrivelsen dækker såvel børnene selv som deres forældre, da der kan forekomme problemer i begge grupper, som kræver en forebyggende indsats eller en anbringelse. Endvidere undersøger vi, ud fra de fundne baggrundsforhold, de typiske kombinationer af karakteristika for de særligt udsatte, defineret som børn med tre eller flere risikofaktorer.
- *Beskrivelse af de geografiske mønstre (kap. 5)*
Denne del fokuserer på koncentrationen af udsatte familier i de forskellige kommunetyper. Vi afdækker eventuelle ændringer over tid mellem kommunetyperne omkring anbringelser af børn. Endvidere afdækker vi, om der er forskel på kendetegnene ved de udsatte familier i de forskellige kommunetyper. For eksempel om der er forskel mellem udsatte familier i en udkantkommune i forhold til udsatte familier i en bykommune i hovedstadsområdet.

- *Beskrivelse af de udsatte familiers flyttemønstre (kap. 6)*

Denne del fokuserer på, om der kan konstateres en højere flytteaktivitet for udsatte familier end for andre, og hvor de i givet fald flytter fra og til. I den forbindelse afdækker vi, hvilke faktorer der kan have betydning for geografiske koncentrationer af udsatte familier. Vi analyserer udviklingen for tre udvalgte år og for tre grupper af 0-17-årige børn (børn i forebyggende foranstaltninger/anbragte børn/børn, som ikke er i personrettet foranstaltning). I analysen inddrager vi desuden de fundne risikofaktorer.

Der har været forskellige lovændringer, som kan have indflydelse på undersøgelsens resultater. 1. januar 1993 trådte en lovændring i kraft, der indebar, at visse former for støtte, som tidligere blev betragtet som anbringelse uden for hjemmet, i stedet blev kategoriseret som en forebyggende foranstaltning. Ligeledes blev der, på foranledning af Graversenudvalgets betænkning om de retlige rammer for indsatsen over for børn og unge (Betænkning nr. 1212, 1990), sat fokus på de forebyggende foranstaltninger med henblik på så vidt muligt at undgå anbringelser (Bryderup, 2005). Derfor går denne analyse kun tilbage til 1993, da en sammenligning før dette tidspunkt ikke vil være meningsfuld. Af andre mere grundlæggende ændringer i lovgivningen, der kan påvirke resultaterne, kan nævnes overflytningen af regler om børn og unge fra Bistandsloven til Serviceloven i 1997 samt Anbringelsesreformen i 2006 og Kommunalreformen i 2007.

Serviceloven er en rammelovgivning, hvilket betyder, at der i lovgivningen ikke gives retningslinjer for omfang eller intensitet af de foranstaltninger, der er beskrevet i fx Servicelovens kapitel 11. Det er således op til den enkelte kommune at konkretisere den enkelte foranstaltning yderligere, så den modsvarer barnets eller den unges behov. Som følge heraf kan foranstaltninger under den samme paragraf have forskelligt indhold og intensitet. Rapporten vil derfor ikke forholde sig til indholdet af de forebyggende foranstaltninger, men alene til, om de gives eller ej.

DATA

I undersøgelsen benytter vi registerdata fra Danmarks Statistik på individniveau over tid for samtlige årgange af børn født 1982-2007 koblet med oplysninger om deres familier. De benyttede registre fra Danmarks Statistik omfatter:

- Befolkningsstatistikken
- Boligstatistikken
- Statistik for indvandrere og efterkommere
- Fertilitetsdatabasen
- Den sammenhængende socialstatistik
- Uddannelsesstatistikken
- Indkomststatistikken
- Kriminalstatistikken – afgørelser
- Det Psykiatriske Centrale Forskningsregister
- Bistand til børn og unge.

Eftersom undersøgelsesperioden går hen over 1. januar 2007, hvor Kommunalreformen betød en ændring af kommunestrukturen, er vi i analyserne tvunget til at tage højde for dette. I kapitel 3 og 5 er dette gjort ved at aggregere på kommunalt niveau, så de forhenværende 275 kommuner fiktivt er lagt sammen til de nuværende 98 kommuner. Dette gælder for årene 1993-2006. I kapitel 6 – hvor vi kigger på flyttemønstre – er det nødvendigt at opretholde den gamle kommunestruktur for ikke fiktivt at fjerne flytninger over kommunegrænser. Derfor er den gamle kommunestruktur bibeholdt frem til 2007, hvorefter de nye 98 kommuner er fordelt geografisk på de tidligere 275 kommuner.

Vi har altså to typer af kommuneopdelinger:

1. Kommuneinddelingen i kapitel 2, 3 og 5 følger den nye kommunestruktur efter Kommunalreformen. Opdelingen er baseret på Det danske landdistriktsprogram 2007-2013 (Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, 2008). Det betyder, at der i kapitel 3 og 5 er 35 *bykommuner*, 17 *mellemkommuner*, 30 *landkommuner* og 16 *yderkommuner*. For nærmere udspecificering af kommuneopdelingen efter den nye kommunestruktur, se bilag 1.2.

2. Kommuneinddelingen i kapitel 6 følger den gamle kommunestruktur og opdeler de 275 kommuner i følgende fire kommunetyper: *bykommuner i hovedstadsområdet*, *bykommuner uden for hovedstadsområdet*, *landkommuner* og *udkantskommuner*. Opdelingen er baseret på Landdistriktsredegørelsen, 2007 (Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri og Indenrigs- og Sundhedsministeriet, 2007). Det betyder, at der i kapitel 6 er 44 *bykommuner i hovedstadsområdet*, 121 *bykommuner uden for hovedstadsområdet*, 76 *landkommuner* og 35 *udkantskommuner*. For nærmere udspecificering af kommuneopdelingen efter den gamle kommunestruktur, se bilag 1.1.

FORANSTALTNINGER TIL BØRN OG UNGE SAMT DERES FAMILIER

I dette kapitel giver vi et indledende overblik over, hvilke foranstaltninger der analyseres på, antal 0-17-årige i alt i Danmark, som er den gruppe børn og unge, analyserne inkluderer, samt andelen af alle 0-17-årige, der modtager forebyggende foranstaltninger eller er anbragt i de tre år, analysen dækker, 1993, 2000 og 2007.

Overordnet deles de kommunale tilbud op mellem forebyggende foranstaltninger og anbringelser. I forhold til de forebyggende foranstaltninger skelnes der mellem, hvorvidt disse er rettet mod barnet (som i tabel 2.1) eller familien.

Tabel 2.1 viser foranstaltningstyperne samt deres gyldighed inden for den undersøgte periode 1993–2007. Tabellen afgrænser således projektets dataområde både tidsmæssigt og foranstaltningsmæssigt. Der er både fordele og ulemper ved denne afgrænsning. Tidsmæssigt ville inddragelse af 2008 og 2009 være ønskeligt, da 2007 mere afspejler ændringer i forhold til Kommunalreformen end udviklingen i brugen af støtte til børn og unge efter Servicelovens § 52, stk. 3. Dette har imidlertid ikke været muligt, da data for 2008 og 2009 endnu ikke er tilgængelige på Danmarks Statistik.

Foranstaltningsmæssigt kan vi ikke inddrage alle foranstaltninger beskrevet under § 52, da ikke alle er opgjort på CPR-nummer i Danmarks Statistik. Blandt andet opgøres de familierettede foranstaltninger ikke på det enkelte familiemedlems CPR-nummer, hvorfor de enkelte modtagere

af disse foranstaltninger ikke kan analyseres. Det kan diskuteres, om det giver mening at sondre mellem indsatser målrettet familien og indsatser målrettet barnet, da der bevilges og iværksættes støtteforanstaltninger, ”når det må anses for at være af væsentlig betydning for barnet eller den unges særlige behov” (citat fra § 52, Lov om Social Service, Indenrigs- og Socialministeriet, 2009). Det vil sige, foranstaltningen iværksættes med baggrund i konkrete trivselsmæssige behov hos barnet. Afgrænsningen til de i tabel 2.1 listede foranstaltninger sker kun, fordi vi ikke har mulighed for at inddrage andre end de i Danmarks Statistik opgjorte foranstaltninger.

TABEL 2.1

Oversigt over anbringelsesformer og forebyggende foranstaltninger rettet mod barnet for perioden 1993-2007.

	§ 52, stk. 3 ¹	Gyldig fra	Gyldig til
Forebyggende foranstaltninger:			
Aflastningsophold for børn/unge med ophold i eget hjem	nr. 5	1993	2007
Personlig rådgiver	nr. 6	1993	2007
Fast kontaktperson for barnet/den unge alene	nr. 7	1998	2007
Økonomisk støtte til kost-/efterskole		1993	2005 ²
Formidling af praktikophold til unge	nr. 9	2001	2007
Anbringelser (uanset om det er med eller uden samtykke):			
Anbragt i familiepleje	nr. 8	1993	2007
Anbragt på døgninstitution	nr. 8	1993	2007
Anbragt på socialpædagogisk opholdssted	nr. 8	1993	2007
Anbragt på kost-/efterskole (+ andet, skibsprojekt mv.)	nr. 8	1993	2007
Anbragt på eget værelse el.lign.	nr. 8	1993	2007

1. Den nævnte paragraf i tabellen, § 52 stk. 3, er den nuværende paragraf for 'Særlig støtte til børn og unge' fra servicelovens kapitel 11. For en redegørelse om de benyttede paragraffer i tidligere lovgivning på området henvises til Bryderup (2005).

2. Der kan stadig gives økonomisk støtte til kost-/efterskole, men støtten har ikke længere et selvstændigt punkt i Serviceloven. Fra 2006 er støtte til kost-/efterskole lagt ind under § 52, stk. 3, nr. 10: Anden hjælp, der har til formål at yde rådgivning, behandling og praktisk og pædagogisk støtte. Dette punkt opgøres ikke selvstændigt i Danmarks Statistik.

Kilde: Dokumentation fra Forskningservice, Danmarks Statistik, Registerdata BBU – Bistand til Børn og Unge.

Gennem hele projektet benytter vi de to overordnede grupperinger, nemlig forebyggende foranstaltninger og anbringelser. Disse to grupper

underinddeler vi begge i fem typer. Under forebyggende foranstaltninger er de fem undertyper defineret ud fra Servicelovens § 52, stk. 3:

- Aflastningsophold for børn/unge med ophold i eget hjem, § 52, stk. 3, nr. 5.
- Personlig rådgiver tildelt barnet eller den unge, § 52, stk. 3, nr. 6.
- Fast kontaktperson for barnet/den unge alene, § 52, stk. 3, nr. 7.
- Økonomisk støtte til kost-/efterskole var lovmæssigt et selvstændigt punkt under Servicelovens § 40 frem til og med 2005 (stk. 2, nr. 10: ”At yde økonomisk støtte til ophold på kost- eller efterskole, når forældremyndighedsindehaveren ikke selv har midler dertil”). Fra 2006 og frem er denne form for økonomisk støtte lagt ind under Servicelovens § 52, stk. 4. Punktet opgøres altså ikke længere selvstændigt, men tælles som en familierettet støtte og kan derfor ikke medtages i analyserne efter 2005.
- Formidling af praktikophold til unge, § 52, stk. 3, nr. 9. Praktikophold blev en mulig form for forebyggende foranstaltning med lovændringen i 2001, hvorfor der kun foreligger tal efter denne periode.

Under anbringelse er de fem undertyper af Servicestyrelsen beskrevet som følger:

- Familiepleje er et botilbud til børn og unge, hvor de bor i et privat hjem og deltager i familielivet.
- Døgninstitution er et botilbud, der er offentligt drevet.
- Socialpædagogiske opholdssteder, også kaldet private opholdssteder, er botilbud, der er privat drevet.
- Anbringelse på en efterskole er beskrevet som et socialpædagogisk opholdssted, der leverer undervisning på 8.-10.-klasses niveau til unge med behov for at bryde uhensigtsmæssige sociale miljøer og adfærdsmønstre (www.socialebegreber.dk, Socialebegreber.servicestyrelsen.dk/dwn3656, d. 28. april 2010). Dette tilbud dækker desuden også over husholdnings- og håndarbejdsskoler. Skibsprojekter hører i denne rapport til i underkategorien med kost- og efterskolerne.
- Eget værelse er et botilbud, hvor den unge råder over sin egen bolig, men typisk modtager supplerende støtte. Dette kan være under kollegielignende forhold.

Under anbringelser skelnes der ikke imellem frivillige anbringelser og tvangsanbringelser. Baggrunden for denne disponering er, at der er meget få tvangsanbringelser (knap 10 pct. om året), og at de ofte er meget korte. Derudover ender disse anbringelser som regel med en frivillig anbringelse, hvorfor der ikke findes grundlag for at analysere tvangsanbringelser særskilt.

ANDEL 0-17-ÅRIGE, DER MODTAGER FOREBYGGENDE FORANSTALTNINGER ELLER ER ANBRAGT

Nedenstående tabeller giver et overblik over udviklingen i brugen af forebyggende foranstaltninger og anbringelser både i udvalgte år såvel som på kommunetyper og i aldersgrupperinger.

Tabel 2.2 viser det antal 0-17-årige, der var i Danmark i de tre kalenderår 1993, 2000 og 2007, som analyserne inkluderer. Det skal bemærkes, at antallet af 0-17-årige inkluderer dem, der fødes i året, da antallet danner grundlag for den børnepopulation, der kan blive visiteret til forebyggende foranstaltninger eller blive anbragt i løbet af året. Det er altså ikke nok at tage udgangspunkt i antal 0-17-årige pr. 1. januar, som man som regel gør, da børn, der fødes i løbet af året, også visiteres til forebyggende foranstaltninger eller anbringes.

TABEL 2.2

Antal 0-17-årige i Danmark og 0-17-årige fordelt efter kommunetyper. Opgjort for årene 1993, 2000 og 2007. Procent.

	På landsplan	Kommunetype			
		Bykommuner	Mellekkommuner	Landkommuner	Yderkommuner
1993	1.095.679	42,3	16,2	30,8	10,8
2000	1.213.689	44,4	16,1	29,5	10,1
2007	1.279.585	45,4	16,7	28,8	9,1

Anm.: Alle 0-17-årige, der er i Danmark i kalenderåret. Børn, der fødes i året, er inkluderet, da antallet danner grundlag for den børnepopulation, der kan blive visiteret til forebyggende foranstaltninger eller blive anbragt i løbet af året.

Kilde: Danmarks Statistik, egne beregninger på registerdata.

Tabellen viser en stigning i antallet af 0-17-årige i Danmark fra 1993 til 2007 på knap 200.000 børn. Fordelingen af børnene på kommunetyper har som følge af flytninger ændret sig, så der i 2007 var en større andel af de 0-17-årige børn i *bykommunerne* og færre i *landkommunerne* og *yderkommunerne*.

Tabel 2.3 viser, hvor stor en andel af de 0-17-årige der modtog en forebyggende foranstaltning. Det fremgår af tabellen, at brugen af forebyggende foranstaltninger generelt steg på landsplan fra 0,58 pct. af alle 0-17-årige i 1993 til 1,21 pct. af alle 0-17-årige i 2007. Den samme stigning gør sig gældende i de enkelte kommunetyper, dog med forskellig vækstrate. *Bykommunerne* ligger i 1993 øverst med den højeste andel af 0-17-årige, der modtager en forebyggende foranstaltning, mens *yderkommuner* ligger lavest. Dette billede er vendt i 2007, hvor *bykommunerne* ligger signifikant lavere end *yderkommunerne*, hvor andelen af børn med forebyggende foranstaltninger er steget markant.

TABEL 2.3

Andelen af 0-17-årige, der modtager forebyggende foranstaltninger, på landsplan og særskilt for kommunetyper. Opgjort for årene 1993, 2000 og 2007. Procent.

	På landsplan	Kommunetype			
		Bykommuner	Mellemkommuner	Landkommuner	Yderkommuner
1993	0,58	0,66	0,51	0,53	0,47
2000	1,21	1,03	1,16	1,40	1,49
2007	1,21	1,09	1,05	1,37	1,61

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

I forhold til kommunetyper fremgår det, at en større andel af børn og unge i *bykommuner* modtog forebyggende foranstaltninger end gennemsnittet i 1993. Fra 2000 og fremefter lå *by-* og *mellekommuner* under gennemsnittet, mens de tre andre kommunetyper løftede gennemsnittet. Dog anvendte alle kommunetyperne i stigende grad forebyggelse i perioden.

Tabel 2.4 viser brugen af forebyggende foranstaltninger opdelt efter både aldersgrupper og kommunetyper. Der var generelt en stigning i alle al-

dersgrupper fra 1993 til 2000 og et lille fald fra 2000 til 2007, undtagen for de 7-12-årige. For gruppen 0-2-årige steg andelen fra 0,27 pct. i 1993 til 0,33 pct. i 2000, men faldt herefter til 0,22 pct. i 2007. Den samme udvikling henover perioden forekom for gruppen af 3-6-årige, her var andelen dog højere i 2007 med 0,78 pct. mod 0,62 pct. i 1993. For de 7-12-årige steg andelen over hele perioden fra 0,66 pct. i 1993 til 1,52 pct. i 2007. Der skete en stigning fra 0,73 pct. i 1993 til 2,19 pct. i 2000 for gruppen af 13-17-årige. Herefter kom der et fald til 1,94 pct. i 2007, der dog stadig var en over dobbelt så stor andel, der modtog forebyggende foranstaltninger end i 1993.

TABEL 2.4

Andelen af 0-17-årige, der modtager forebyggende foranstaltninger. Særskilt for aldersgrupper og kommunetyper. Opgjort for årene 1993, 2000 og 2007.

Procent.

	På landsplan	Kommunetype			
		Bykommuner	Mellemkommuner	Landkommuner	Yderkommuner
<i>0-2-årige</i>					
1993	0,27	0,31	0,22	0,25	0,27
2000	0,33	0,22	0,31	0,43	0,55
2007	0,22	0,16	0,18	0,29	0,39
<i>3-6-årige</i>					
1993	0,62	0,73	0,54	0,51	0,59
2000	0,94	0,76	0,94	1,08	1,33
2007	0,78	0,64	0,63	0,95	1,33
<i>7-12-årige</i>					
1993	0,66	0,81	0,53	0,60	0,46
2000	1,31	1,18	1,23	1,44	1,54
2007	1,52	1,39	1,27	1,71	1,97
<i>13-17-årige</i>					
1993	0,73	0,79	0,70	0,72	0,54
2000	2,19	2,05	2,02	2,42	2,27
2007	1,94	1,93	1,76	2,00	2,08

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

Tabel 2.5 viser, hvor stor en andel af alle 0-17-årige der var anbragt. Det fremgår af tabellen, at andelen af børn, der blev anbragt, på landsplan steg fra 1,1 pct. i 1993 til 1,18 pct. 2000. Herefter faldt andelen af anbragte til 1,01 pct. i 2007. *Bykommuner* fulgte denne udvikling hen over årene og endte med et fald i andelen af anbragte, mens *landkommuner* og *yderkommuner* endte med en stigning. Andelen af anbragte faldt i *bykommuner* fra 1,09 pct. i 1993 til 0,72 pct. i 2007, mens andelen i *yderkommunerne* steg markant fra 0,98 pct. i 1993 til 1,34 pct. i 2007.

TABEL 2.5

Andelen af 0-17-årige, der er anbragt, på landsplan og særskilt for kommunetyper. Opgjort for årene 1993, 2000 og 2007. Procent.

	På landsplan	Kommunetype			
		Bykommuner	Mellekkommuner	Landkommuner	Yderkommuner
1993	1,10	1,09	1,19	1,09	0,98
2000	1,18	0,96	1,50	1,31	1,29
2007	1,01	0,72	1,20	1,25	1,34

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

Tabel 2.6 viser andelen af anbragte børn opdelt på både aldersgrupper og kommunetyper. Andelen af anbragte steg både på landsplan og inden for kommunetyperne fra 1993 til 2000, hvorefter der skete et fald for alle aldersgrupper frem til 2007, hvorefter andelen endte på et lavere niveau end i 1993. Andelen af anbragte i aldersgruppen 13-17-årige er generelt noget højere end i de andre aldersgrupper. I 1993 var 2,25 pct. i denne aldersgruppe anbragt, mens andelen steg til 2,43 pct. i 2000 for derefter at falde til 1,95 pct. i 2007.

Imellem kommunetyperne var der væsentlige forskelle i andelen af anbragte fra 2000 og frem. Hvis vi ser bort fra 1993 har *yderkommunerne* den største andel af anbragte i aldersgrupperne 0-2 og 3-6-årige. For begge aldersgrupper gælder det, at *yderkommunerne* i 1993 havde den mindste andel anbragte, mens *bykommunerne* havde den højeste andel, hvorefter de to kommunetyper skifter placering i 2000 og 2007.

TABEL 2.6

Andelen af 0-17-årige, der er anbragt. Særskilt for aldersgrupper og kommunetyper. Opgjort for årene 1993, 2000 og 2007. Procent.

	På landsplan	Kommunetype			
		Bykommuner	Mellemkommuner	Landkommuner	Yderkommuner
<i>0-2-årige</i>					
1993	0,30	0,31	0,29	0,31	0,27
2000	0,33	0,25	0,39	0,38	0,45
2007	0,26	0,18	0,24	0,39	0,42
<i>3-6-årige</i>					
1993	0,60	0,61	0,62	0,60	0,51
2000	0,65	0,45	0,85	0,77	0,85
2007	0,50	0,30	0,59	0,68	0,82
<i>7-12-årige</i>					
1993	1,10	1,16	1,23	1,04	0,86
2000	1,26	0,97	1,65	1,42	1,35
2007	1,02	0,71	1,24	1,25	1,33
<i>13-17-årige</i>					
1993	2,25	2,29	2,40	2,18	2,04
2000	2,43	2,31	2,90	2,41	2,20
2007	1,95	1,55	2,34	2,20	2,23

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

Andelen af 7-12-årige anbragte falder i *bykommunerne*, mens den stiger i de andre kommunetyper. Alle kommunerne oplever en stigning i andelen af anbragte i aldersgruppen 13-17-årige fra 1993 til 2000. Med undtagelse af *yderkommunerne* falder andelen herefter igen frem til 2007, hvorefter de ender på nogenlunde samme niveau eller lavere end tidligere. Der var særlig forskel på *bykommuner* og *yderkommuner* for de 7-12-årige i 2007. Andelen af anbragte i *bykommunerne* var 0,71 pct., mens andelen af anbragte 7-12-årige i *yderkommunerne* er næsten dobbelt så stor, nemlig 1,33 pct.. Ligeledes findes der en betydelig forskel i andelen af anbragte blandt

de 13-17-årige i *mellemkommunerne* og *bykommunerne* for i 2007, hvor andelen af anbragte 13-17-årige var henholdsvis 2,34 pct. og 1,55 pct..

OPSAMLING

I dette indledende kapitel viser vi grundlaget for de analyser, der er i denne rapport. Der er sket en markant stigning i andelen af 0-17-årige, der modtog en forebyggende foranstaltning. På landsplan er andelen gået fra 0,58 pct. af alle 0-17-årige i 1993 til 1,21 pct. af alle 0-17-årige i 2007. Samtidig har der været markant forskel i udviklingen for kommunetyperne. Mens *bykommunerne* og *mellemkommunerne* kun er steget lidt, er udviklingen i perioden 2000-2007 i *landkommunerne* og *yderkommunerne* gået mod en overrepræsentation af børn, der modtager forebyggende foranstaltninger, set i forhold til både landsplan og i sammenligning med andre kommunetyper. Endvidere kan vi se, at brugen af forebyggende foranstaltninger opdelt på både aldersgrupper og kommunetyper generelt var stigende i alle aldersgrupper fra 1993 til 2007, dog mest for de ældste aldersgrupper.

Andelen af anbragte 0-17-årige børn har været nogenlunde stabilt omkring 1 pct. de seneste 25 år. Det ses også af dette indledende kapitel. Ligesom for forebyggende foranstaltninger har udviklingen været forskellig for kommunetyperne. Udviklingen i andelen af anbragte 0-17-årige er gået mod et fald i *bykommuner*, et uændret niveau for *mellemkommuner*, en lille stigning i andelen af anbragte i *landkommuner* og en markant stigning i andelen af anbragte 0-17-årige i *yderkommunerne*. Udviklingen er altså gået mod en markant overrepræsentation af andelen af anbragte i *landkommuner* og *yderkommuner* set i forhold til *by-* og *mellemkommunerne*.

Der er sket en væsentlig ændring imellem kommunetyperne i andelen af anbragte over perioden. Mens de fire kommunetyper lå relativt tæt i 1993, var der i 2007 stor forskel mellem kommunetyperne. Særlig *bykommuner* og *yderkommuner* adskilte sig ved en modsatrettet udvikling i andelen af anbragte. Hvor *bykommunerne* havde den højeste andel i 1993 i de fleste aldersgrupper, for herefter at have den mindste andel i 2000 og 2007, havde *yderkommunerne* den laveste andel i 1993, hvorefter andelen i de fleste aldersgrupper var den højeste blandt kommunetyperne.

ANVENDELSE AF FORANSTALTNINGER TIL UDSATTE BØRN OG UNGE

I dette kapitel beskriver vi den samlede anvendelse af de forskellige foranstaltninger til udsatte børn og unge samt variationer i anvendelsen. Beskrivelsen baserer vi på en opgørelse af:

1. Gennemsnitsalderen for modtagerne, når de modtager en foranstaltning første gang, for hver foranstaltningstype.
2. Andelen af børn, der som første foranstaltning henholdsvis anbringes (opdelt på forskellige anbringelsessteder) eller får en forebyggende foranstaltning (opgjort på foranstaltningstype).
3. Den gennemsnitlige varighed af den periode barnet er i den enkelte foranstaltning, og den gennemsnitlige tid barnet samlet set er henholdsvis anbragt og i forebyggende foranstaltninger over et helt barneliv.
4. Det gennemsnitlige antal forskellige anbringelser og forebyggende foranstaltninger for børn, der har modtaget en eller flere foranstaltninger over et barneliv.

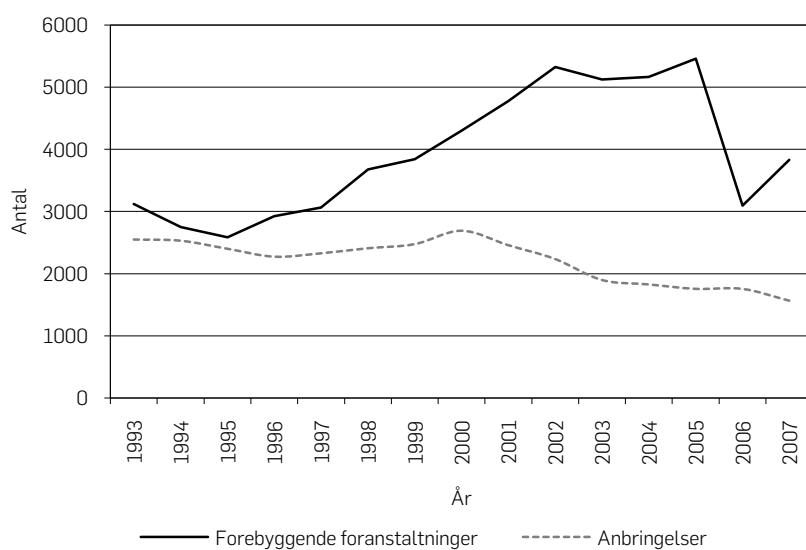
Punkt 1 og 2 ser på første foranstaltning, barnet tilbydes, hvad enten det er en forebyggende foranstaltning eller anbringelse. Punkt 3 og 4 ser på den gennemsnitlige varighed og det gennemsnitlige antal foranstaltninger, et barn har modtaget gennem et helt barneliv, dvs. fra fødsel til det fyldte 18. år.

Udviklingen i anvendelsen af foranstaltninger til udsatte børn vil blive belyst ud fra de beskrevne foranstaltninger i tabel 2.1. I selve teksten vil vi gengive en grundtabel for henholdsvis forebyggende foranstaltninger og anbringelser. Specifikationer i forhold til de enkelte foranstaltninger kan desuden findes i bilagstabellerne.

I kapitel 2 gennemgik vi antallet af børn og unge, der modtog henholdsvis forebyggende foranstaltninger eller var anbragt i perioden 1993-2007. I figur 3.1 anskuer vi tallene fra en anden vinkel. Figuren viser antallet af førstegangsmottagere af henholdsvis forebyggende foranstaltninger og anbringelse.

FIGUR 3.1

Førstegangsmottagere af forebyggende foranstaltninger og anbragte. Opgjort for årene 1993-2007. Antal.

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

Som det fremgår af figur 3.1, har anvendelsen af henholdsvis forebyggende foranstaltninger og anbringelser som førstegangsforsanstaltning ændret sig markant i løbet af perioden. Fra 1993 til 2007 ses et lille fald i antallet af børn, der bliver anbragt som første foranstaltning, mens der er en stor stigning i antallet af børn, der modtager forebyggende foranstaltning som første foranstaltning. Dette hænger højst sandsynligt sammen

med, at de forebyggende foranstaltninger blev systematiseret i forbindelse med lovændringen i 1993, og at det sikkert har taget et par år at få den nye lovgivning implementeret fuldt ud (Bryderup, 2005). I 2006 kan der observeres et muligt databrud. Dette kan forklares ved hjælp af flere ting. For det første trådte Anbringelsesreformen i kraft 1. januar 2006. For det andet lader Danmarks Statistik allerede i 2006 kommunernes opgørelse af, hvem der får forebyggende foranstaltninger, overgå til den nye kommunestruktur, selvom Kommunalreformen først træder i kraft 1. januar 2007. Dette burde dog ikke indvirke på antallet af børn, der modtager forebyggende foranstaltninger. For det tredje udgik økonomisk støtte til kost-/efterskole pr. 2006 som selvstændigt punkt i Serviceloven og derved tæller Danmarks Statistik ikke længere børn og unge, der modtager denne støtte, med i opgørelserne over forebyggende foranstaltninger. Disse tre faktorer kan godt til sammen give det tydelige fald fra 2005 til 2006, der ikke kan forklares alene af lovændringer. Det kan også tænkes, at kommunerne allerede i 2006 har tænkt i Kommunalreformen og derfor har ageret anderledes i 2006.

GENNEMSNITSALDER VED FØRSTE FORANSTALTNING

I dette afsnit ser vi på gennemsnitsalderen² for børn, første gang de modtager en foranstaltning. Førstegangsalder for modtagelse i det kommunale system opgøres ikke særskilt og er derfor udregnet som startdato for den første foranstaltning, fratrukket barnets alder.

Ser man på tabel 3.1, er der på landsplan sket en stigning over tid for gennemsnitsalderen for førstegangsmottagere af forebyggende foranstaltninger. I 1993 var gennemsnitsalderen for førstegangsmottagere 9,4 år, mens gennemsnitsalderen i 2007 var steget med næsten 2 år til 11,2 år. Altså en stigning på næsten to år for gennemsnitsalder ved første forebyggende foranstaltning.

---

2. De viste gennemsnit er uvægtede kommunegennemsnit. Den gennemsnitlige alder for førstegangsmottagelse af en foranstaltning på landsplan fremkommer derfor som gennemsnittet af 98 kommunegennemsnit. Det samme gør sig gældende for de viste gennemsnit for de fire kommunetyper, der er baseret på gennemsnit for kommuner af den pågældende kommunetype. En sammenligning med det vægtede gennemsnit, dvs. gennemsnitsalderen for alle førstegangsmottagere af en foranstaltning, uanset hvilken kommune de bor i, viser, at det vægtede gennemsnit ikke ligger langt fra det uvægtede gennemsnit. Den viste spredning er derfor et mål for, hvor stor en forskel der er på gennemsnittet for de kommuner, der regnes på.

TABEL 3.1

Gennemsnitsalder for førstegangsmødtager af en forebyggende foranstaltning, på landsplan særskilt for kommunetyper. Opgjort for årene 1993-2007. År.

	På landsplan		Kommunetype							
			Bykommuner		Mellekommuner		Landkommuner		Yderkommuner	
	Gnst. år	Spredn.	Gnst. år	Spredn.	Gnst. År	Spredn.	Gnst. år	Spredn.	Gnst. år	Spredn.
1993	9,4	2,1	8,8	1,4	9,7	2,7	10,2	2,1	9,1	1,6
1994	10,0	2,3	9,7	2,6	10,2	2,0	10,6	2,2	9,4	2,3
1995	10,3	2,1	10,2	1,9	10,0	2,4	10,8	1,7	10,1	2,6
1996	9,7	2,1	8,9	2,3	9,6	1,6	10,4	1,8	10,0	2,0
1997	10,5	1,8	9,9	2,0	10,2	1,6	11,0	1,8	10,8	1,5
1998	10,3	1,7	10,4	2,0	10,0	1,2	10,6	1,5	10,2	1,6
1999	10,5	1,7	10,3	1,5	10,4	2,3	10,8	1,5	10,7	1,9
2000	11,2	1,6	11,2	2,1	11,6	1,3	11,2	1,3	10,7	1,3
2001	11,8	1,4	11,2	1,6	11,8	1,1	11,8	1,1	11,4	1,8
2002	11,8	1,3	11,7	1,2	12,0	1,2	11,8	1,4	11,5	1,5
2003	12,2	1,2	12,5	0,9	12,0	2,0	11,9	0,9	12,3	1,0
2004	12,5	1,0	12,6	1,0	12,3	1,0	12,5	0,8	12,7	1,4
2005	12,6	1,1	12,5	1,2	12,7	1,0	12,4	0,8	12,8	1,6
2006	11,3	2,0	11,9	2,2	11,5	1,6	10,6	1,1	11,3	2,9
2007	11,2	1,7	11,6	1,8	11,0	1,5	11,1	1,3	10,9	2,0

Anm.: For alle førstegangsmødtager og i alle år beregnes den gennemsnitlige alder, opdelt på kommuneniveau. Fra disse udregnes herefter henholdsvis et landsgennemsnit samt gennemsnit på kommunetype.

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

Her skal det medtages, at der skete et voldsomt fald på 1,3 år mellem 2005 og 2006, hvilket til dels kan skyldes nedlæggelsen af den økonomiske støtte til kost- og efterskole samme år.

På landsplan er spredningen mellem kommunerne i gennemsnitsalderen for førstegangsmottagere af forebyggende foranstaltninger mindsket, uden der dog er stor forskel på spredningen målt i henholdsvis 1993 (på 2,1 år) og 2007 (på 1,7 år) (se tabel 3.1). At spredningen ikke er større mellem 1993 og 2007, skyldes den store stigning mellem 2005-06, som bragte spredningen tilbage til sit 1993-niveau. Spredningen kan kun sige noget om de kommuner, der rent faktisk benyttede forebyggende foranstaltninger og benyttes bl.a. til at udregne et *konfidensinterval*. For 95 pct. af de kommuner, der benytter forebyggende foranstaltninger, lå gennemsnitsalderen i 2007 for førstegangsmottagere af forebyggende foranstaltninger mellem 10,8 og 11,5 år.³

På tværs af kommunetyperne har der været forskel i udviklingen over tid. Især steg *bykommunernes* gennemsnitsalder med hele 2,8 år, mens *landkommunernes* gennemsnitsalder steg mindre end 1 år fra 1993 til 2007. Inden for kommunetyperne var *mellekommunerne* den af kommunetyperne, der havde den største spredning i 1993, hvor var der betydelig forskel på de fire kommunetyper. I 2007 var der ikke den store forskel i gennemsnitsalderen på tværs af kommuner for førstegangsmottagere af forebyggende foranstaltninger i 2007, hvor alderen for førstegangsmottagere var mellem 10,9 og 11,6 år, dog var spredningen blevet større i *yderkommunerne*.

Ser man på de forskellige typer af forebyggende foranstaltninger, er der stor forskel på den gennemsnitlige alder for førstegangsmottagelse (bilagstabeller 3.1-3.5). I 2007 lå alderen på landsplan således på henholdsvis 7,9 år for *aflastning*, på 14,3 år for *personlig rådgiver*, på 13,6 år for *fast kontaktperson*, og på 15,9 år for *formidling af praktikophold*. *Økonomisk støtte til kost-/efterskole* lå på 15,3 år i 2005, og fra 2006 blev denne foranstaltning ikke længere opgjort selvstændigt. Den største ændring over tid kan observeres for *aflastning*, idet gennemsnitsalderen for førstegangsmottagere steg med 1 år i perioden, mens gennemsnitsalderen for de andre typer af foranstaltning stort set var uændret, når

---

3. Udregnet som 11,2 år (gennemsnit) +/- 0,3 år ($1,96 * (\text{standardafvigelsen} / \sqrt{\text{antal kommuner med børn i forebyggende foranstaltning}})$).

1993 og 2007 sammenlignes. Spredningen på landsplan lå denne for de fleste typer på samme niveau som for landsgennemsnittet, med undtagelse af *økonomisk støtte til kost-/efterskole*, som hele perioden 1993-2005 lå mellem 0,3 og 0,8 år samt *formidling af praktikophold*, som endte på 0,8 år.

Landsgennemsnittet for alderen af de børn, der som første foranstaltning blev anbragt, holdt sig relativt stabilt over perioden 1993-2007 og lå således mellem 11 år og 12 år (tabel 3.2). I 2007 var landsgennemsnittet 11,4 år. Ser man på landsgennemsnittet for de enkelte typer anbringelser (bilagstabeller 3.6-3.10), er der dog sket en ændring, idet gennemsnitsalderen for anbringelse i *familiepleje* som den første type modtaget foranstaltning faldt med 0,8 år over perioden og endte på 8,5 år i 2007, mens alderen for anbringelse på *døgninstitution* steg med 1,3 år og endte på 11,4 år. Gennemsnitsalderen for de resterende typer anbringelser ændrede sig knap så meget i perioden og lå i 2007 på henholdsvis 14,5 år for *socialpædagogisk opholdssted*, 15 år for *kost-/efterskole* samt 16,8 år for *eget værelse*.

I forbindelse med tabel 3.2 bemærkes det, at den ikke dækker gennemsnitsalderen for førstegangsanbragte, men derimod beskriver gennemsnitsalderen for børn og unge, hvis første foranstaltning er en anbringelse. Forskellen er, at en del børn og unge, som anbringes, har modtaget forebyggende foranstaltninger først, ofte familierettede foranstaltninger, der ikke indgår i analysen. Derfor kan det ikke afvises, at børn, der som første personrettede foranstaltning anbringes, før har været igennem et forløb med familierettede foranstaltninger.

Spredningen på landsplan for anbringelserne var højere end for forebyggende foranstaltninger, og således faldt 95 pct. af kommunerne inden for intervallet 10,9-11,9 år for gennemsnitsalderen for anbringelse som første modtagne foranstaltning.

Mellem de forskellige kommunetyper var den største forskel i gennemsnitsalderen i 2007 på 1,9 år. *Bykommunerne* har en gennemsnitsalder på 12,2 år ved første anbringelse, og *yderkommunerne* en gennemsnitsalder på 10,3 år. Ser man på de enkelte kommunetyper, er det især *yderkommunerne*, som springer i øjnene. Her var aldersintervallet, som i 2007 rummede 95 pct. af *yderkommunerne*, således på 7,7-14,6 år. Dvs. at *yderkommunerne* har en langt større spredning i alder på de børn, der bliver anbragt første gang end kommuner i de andre kommunetyper.

TABEL 3.2

Gennemsnitsalder for børn, der anbringes for første gang, på landsplan og særskilt for kommunetyper. Opjort for årene 1993-2007. År.

	På landsplan		Kommunetype							
			Bykommuner		Mellemkommuner		Landkommuner		Yderkommuner	
	Gnst. år	Spredn.	Gnst. år	Spredn.	Gnst. år	Spredn.	Gnst. år	Spredn.	Gnst. år	Spredn.
1993	11,8	2,1	12,0	1,8	11,6	2,9	11,8	2,1	11,6	1,8
1994	11,5	2,2	12,0	2,1	10,8	3,1	11,5	1,5	11,1	2,6
1995	11,5	2,0	11,7	2,0	11,4	1,7	11,8	1,9	10,8	2,6
1996	11,5	2,2	11,7	1,8	11,3	1,5	12,0	1,9	9,8	3,5
1997	11,6	2,1	11,5	2,3	11,4	2,1	11,4	2,1	11,6	2,2
1998	11,2	2,2	11,5	2,4	11,3	1,8	11,1	1,7	10,8	2,9
1999	11,0	1,9	10,8	2,3	11,3	1,5	11,0	1,9	11,0	1,5
2000	11,8	1,9	11,8	2,2	12,3	1,1	11,7	1,7	11,7	2,4
2001	11,5	1,9	11,7	2,2	11,8	1,3	11,3	1,4	11,3	2,5
2002	11,4	2,0	11,8	2,0	11,5	2,0	11,4	1,5	10,0	2,5
2003	11,9	1,9	12,1	1,8	11,8	1,8	11,9	1,8	11,5	2,5
2004	11,9	2,4	12,4	2,6	12,1	1,7	11,6	2,3	11,0	2,9
2005	12,0	2,0	12,7	1,7	12,0	1,8	11,4	1,8	11,3	2,7
2006	11,9	2,1	12,4	2,2	11,2	1,5	11,5	2,1	12,0	2,4
2007	11,4	2,4	12,2	2,1	11,9	1,7	10,8	1,6	10,3	4,2

Anm.: For alle førstegangsmødtager og i alle år beregnes den gennemsnitlige alder, opdelt på kommuneniveau. Fra disse udregnes herefter henholdsvis et landsgennemsnit samt gennemsnit på kommunetype.

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

Mellem de forskellige typer af anbringelser var der ligeledes stor forskel i spredningerne (bilagstabeller 3.6-3.10). Således lå spredningen for *familiepleje* på landsplan på 3,8 år i 2007, mens spredningen for *eget værelse* lå på 0,7 år.

Gennemsnitsalderen for førstegangsmotagere af foranstaltninger i 2007 var næsten den samme, hvad enten den første foranstaltning, barnet fik, var forebyggende eller en anbringelse. Spredningen på landsplan for de to typer af foranstaltninger var meget lig hinanden. Dette indikerer, at forskellen mellem kommunerne på, hvornår den første foranstaltning blev givet, ikke afhænger af, hvilken overordnet type foranstaltning der bliver benyttet. Der er en svag tendens til, at gennemsnitsalderen falder fra 2005. Vi kan ikke ud fra de tal, vi har til rådighed i denne analyse, påvise en sammenhæng, men faldet i gennemsnitsalder kan hænge sammen med kommunernes øgede fokus på tidlig forebyggende indsats, og det kan derfor meget vel være, at den faldende tendens fortsætter.

FORDELINGEN AF BØRN PÅ FORANSTALTNINGER VED FØRSTE FORANSTALTNING

I dette afsnit vil vi undersøge, hvor stor en andel af børnene der som første foranstaltning henholdsvis får en individuelt opgjort forebyggende foranstaltning (opgjort på foranstaltningstype) eller anbringes (opdelt på forskellige anbringelsessteder). Som det fremgik af figur 3.1, har der i perioden 1993-2007 været en betydelig udvikling i antallet af førstegangsmotagere af forebyggende foranstaltninger, hvilket også afspejler sig i tallene i dette afsnit. Antallet af førstegangsanbragte har været relativt stabilt i hele perioden. Når man kigger på fordelingen af børn på henholdsvis forebyggende foranstaltninger og anbringelse, skal man altså være opmærksom på, at de forebyggende foranstaltninger først blev 'systematiseret' i forbindelse med lovændringen i 1993, og at den nye ordning derfor var i sin spæde opstart i 1993 (Bryderup, 2005).

Ser man på tabellerne 3.3 og 3.4, er det tydeligt, at den generelle tendens på landsplan er gået mod mere forebyggelse. Men der er stor forskel på brugen af de forskellige typer foranstaltninger, også på landsplan. Således udgjorde *aflastning* og *fast kontaktperson* henholdsvis 46 pct. og 40 pct. af samtlige forebyggende foranstaltninger, mens *personlig rådgiv-*

ver og *formidling af praktikophold* udgjorde henholdsvis 7 pct. og 8 pct. (bilagstabel 3.11-3.15). Da *økonomisk støtte til kost-/efterskole* i 2005 udgik af de personrettede foranstaltninger, der opgøres i Danmarks Statistik, lå dennes andel på 35 pct. Efter 2005 er både *aflastning* og *fast kontaktperson* således steget med henholdsvis 15 procentpoint og 19 procentpoint, mens det dog stadig skal pointeres, at den økonomiske støtte til kost- eller efterskole blev lagt under de familierettede foranstaltninger og således stadig er en option.

Konfidensintervallet er, som tidligere nævnt, det interval, hvor 95 pct. af kommunerne i den givne kategori placerer sig. Udregnet ved hjælp af spredningen og gennemsnittet fra tabellerne 3.3 og 3.4 viser det sig på landsplan, at 95 pct. af kommunerne i 2007 henviste imellem 61-71 pct. af førstegangsmottagerne til en forebyggende foranstaltning. Derved er der 5 pct. af kommunerne, der enten henviste under 61 pct. eller mere end 71 pct. af førstegangsmottagerne til forebyggende foranstaltninger. For andelen af anbringelser lå konfidensintervallet på 28-35 pct.

Hvor næsten halvdelen af alle førstegangsmottagere på landsplan blev anbragt i 1993, faldt dette tal til 32 pct. i 2007. Dog kan der observeres en del turbulens fra 2005-2007, sandsynligvis pga. Anbringelsesreformen i 2006. Således steg andelen af anbringelser som første foranstaltning med 16 procentpoint fra 2005 til 2006, for derefter at falde med 10 procentpoint igen til 2007. Fordelt på kommunetyperne på landsplan er der en del forskel. Mens *bykommuner* og *mellekommuner* i 2007 således havde 36 pct. anbringelser som første foranstaltning, lå de andre kommunetyper mellem 26 og 28 pct. Generelt over tid har *bykommuner* haft en væsentlig større andel anbragte i hele perioden, mens *yderkommunerne* konsekvent havde en lavere andel. Imellem de forskellige typer af anbringelser var fordelingen i 2007, at 30 pct. var i *familiepleje*, 35 pct. i *døgninstitution* og 20 pct. på *socialpædagogisk opholdssted*, mens 9 pct. og 5 pct. var anbragt på henholdsvis *kost-/efterskole* eller havde *eget værelse* (bilagstabel 3.16-3.20).

TABEL 3.3

Andel af 0-17-årige børn, der modtager en foranstaltning, som har modtaget en forebyggende foranstaltning som første foranstaltning, på landsplan og særskilt for kommunetyper. Opgjort for årene 1993-2007. Procent.

	På landsplan								Kommunetype	
			Bykommuner		Mellekommuner		Landkommuner		Yderkommuner	
	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.
1993	52,6	20,5	47,3	21,1	53,5	13,1	56,2	19,2	56,6	26,6
1994	50,8	20,1	43,6	21,5	53,9	20,5	54,4	15,5	56,6	21,8
1995	49,6	18,9	43,1	18,7	45,9	20,6	56,2	17,5	55,6	15,8
1996	55,0	20,5	47,2	18,3	53,1	22,5	58,7	18,0	67,1	21,4
1997	57,5	19,8	50,6	20,6	53,0	13,4	60,8	19,6	71,1	16,4
1998	59,6	17,7	53,3	20,6	52,2	15,1	67,0	11,8	67,8	14,5
1999	59,4	19,6	51,0	20,4	54,0	11,4	64,0	18,1	74,9	16,6
2000	61,0	16,8	55,3	17,7	51,6	18,4	68,2	12,1	70,0	10,2
2001	67,1	15,5	61,8	18,0	59,7	12,7	71,6	10,3	78,2	12,0
2002	70,3	13,7	64,8	16,3	70,1	13,1	73,3	10,1	76,7	10,1
2003	71,0	16,3	67,3	16,5	70,3	16,0	76,0	9,0	70,5	24,7
2004	73,6	13,7	66,4	16,4	74,1	11,3	77,6	9,1	81,4	9,7
2005	74,3	12,2	71,0	13,4	73,3	10,0	76,0	8,6	79,2	15,5
2006	57,9	22,3	55,2	25,9	54,4	16,7	60,1	15,8	63,2	28,5
2007	68,2	16,6	63,7	18,8	64,0	15,4	74,1	12,0	72,0	17,1

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

TABEL 3.4

Andel af 0-17-årige børn, der modtager en foranstaltning, der er blevet anbragt som første foranstaltning, på landsplan og særskilt for kommunetyper. Opgjort for årene 1993-2007. Procent.

	På landsplan								Kommunetype	
			Bykommuner		Mellemkommuner		Landkommuner		Yderkommuner	
	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.
1993	47,4	20,5	52,7	21,1	46,5	13,1	43,8	19,2	43,4	26,6
1994	49,2	20,1	56,4	21,5	46,1	20,5	45,6	15,5	43,4	21,8
1995	50,4	18,9	56,9	18,7	54,1	20,6	43,8	17,5	44,4	15,8
1996	45,0	20,5	52,8	18,3	46,9	22,5	41,3	18,0	32,9	21,4
1997	42,5	19,8	49,4	20,6	47,0	13,4	39,2	19,6	28,9	16,4
1998	40,4	17,7	46,7	20,6	47,8	15,1	33,0	11,8	32,2	14,5
1999	40,6	19,6	49,0	20,4	46,0	11,4	36,0	18,1	25,1	16,6
2000	39,0	16,8	44,7	17,7	48,4	18,4	31,8	12,1	30,0	10,2
2001	32,9	15,5	38,2	18,0	40,3	12,7	28,4	10,3	21,8	12,0
2002	29,7	13,7	35,2	16,3	29,9	13,1	26,7	10,1	23,3	10,1
2003	29,0	16,3	32,7	16,5	29,7	16,0	24,0	9,0	29,5	24,7
2004	26,4	13,7	33,6	16,4	25,9	11,3	22,4	9,1	18,6	9,7
2005	25,7	12,2	29,0	13,4	26,7	10,0	24,0	8,6	20,8	15,5
2006	42,1	22,3	44,8	25,9	45,6	16,7	39,9	15,8	36,8	28,5
2007	31,8	16,6	36,3	18,8	36,0	15,4	25,9	12,0	28,0	17,1

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

FORSKNING OM DE FOREBYGGENDE FORANSTALTNINGER

Ovenstående analyse viser en tendens til relativt mere forebyggelse frem for anbringelse som førstegangsforsanstaltning. Denne udvikling afspejles i kommunernes forebyggende foranstaltninger efter 1993, hvor stadig flere tilbud fokuserer på at sikre barnet eller den unge en stabil voksenkontakt og et godt netværk. Dette har medført en stigning i antallet af børn og unge, der har fået støtte, især i form af en aflastningsfamilie. Herudover har kommunerne fået mulighed for at yde støtte gennem en række forebyggende foranstaltninger, der retter sig mod familien som helhed, fx konsulentbistand, kontaktperson, praktisk/pædagogisk støtte i hjemmet, familiebehandling – som enten kan ydes ambulante eller ved, at hele familien tilbydes et døgnophold. Endvidere kan der ydes anden økonomisk støtte til at undgå anbringelse eller til at fremme en hjemgivelse. Disse nye støttemuligheder fra 1993 har givet kommunerne mulighed for at tilbyde flere familier støtte tidligt i problemudviklingen (Christensen, 2003; Christoffersen, 2002).

SFI har gennemført undersøgelsen 'Social støtte til børn', hvor udvalgte børn og unge fra hele landet, der fik en forebyggende foranstaltning for første gang i 1998, blev fulgt i 3-4 år til udgangen af 2001. På baggrund af et standardiseret spørgeskema gennemgik sagsbehandleren de udtrukne børnesager i perioden, så der var mulighed for at sammenholde informationer om situationen ved sagens start og afslutning (Christoffersen, 2002). Undersøgelsen viser, at en del af de foranstaltninger, som børn og unge tilbydes, tager sigte på at støtte barnets eller den unges sociale netværk uden for familien. Det kan for eksempel ske ved at lade barnet deltage i en støtte- eller netværksgruppe, ved at give barnet (og barnets familie) en aflastningsfamilie eller ved at sikre barnet/den unge en mere permanent voksenkontakt som supplement til egen familie. Sidstnævnte kan være i form af en fast kontaktperson eller gennem en familierådslagning.⁴ For nogle børn har der undervejs i sagen været inddraget andre

---

4. Til familierådslagningen mødes familien sammen med slægtninge, venner eller andre, som familien tillægger betydning, for at diskutere og lægge en plan for, hvad der skal til, for at barnet eller den unge kan få det bedre. Metoden bygger på forestillingen om, at alle familier har ressourcer, og at familien kan komme med relevante og realistiske forslag til, hvad der er bedst for barnets eller den unges fremtid.

voksne med henblik på at støtte barnet eller den unge. Det kan fx være naboer, den nære omgangskreds eller venner af familien, skolelærer, pædagoger, en ungdomsleder eller frivillige og forældre til jævnaldrende kammerater. Den stabile voksenkontakt er yderst vigtig at få etableret både for barnets udvikling og for at få et godt forløb. Derfor er denne voksenkontakt en central del af de forebyggende foranstaltninger, der tilbydes.

Resultaterne fra undersøgelsen 'Social støtte til børn' viser, at der ikke er nogen signifikant sammenhæng mellem de netværksforanstaltninger og barnets eventuelle forbedrede tilstand med hensyn til depressive symptomer. Dog fremgår det, at inddragelse af andre voksne med henblik på at støtte barnet eller den unge, mindsker adfærdsmæssige problemer. Det samme gælder en generel sikring af en mere permanent stabil voksenkontakt, omend sammenhængene ikke er særlig tydelige. Den begrænsede effekt af denne type foranstaltninger kan skyldes, at der ikke samtidig er sat ind over for forældrenes eventuelle psykologiske eller fysiske mishandling og vanrøgt eller misbrug (Christoffersen, 2002).

Andre undersøgelser viser, at netværksskabende foranstaltninger for forældrene har en positiv effekt. Det manglende sociale netværk øger risikoen for marginalisering, udstødning og generelt svækket social integration, hvilket er en del af baggrunden for, at netværk indgår i stadig flere familiebehandlingsprogrammer (Bengtsson, Knudsen & Nielsen, 2009). Opfølgingsstudier viser, at mange forældre efterfølgende indtager en mere klar voksenrolle, men netværket hjælper også efterfølgende forældrene generelt. Det netværk, der opbygges, kan være medvirkende til at nedbringe forældrenes sociale isolation, men fungerer desuden som en buffer for andre stressfaktorer i hverdagen, som fx ægteskabelige problemer, økonomiske vanskeligheder eller problemer i forbindelse med forældrerollen. Forældrene får et sted, hvor de kan lufte frustrationer og dele erfaringer, så problemerne ikke kommer til at fylde for meget i hjemmet (Ertmann, Guldager & Nørgaard-Nielsen, 2006).

'Social støtte til børn' fremhæver på baggrund af sagsbehandlernes notater barnets ønsker til den kommunale indsats og den hjælp, der tilbydes. Mange børn giver udtryk for et ønske om at komme væk hjemmefra. Nogle har udtrykt konkrete ønsker om ungdomspension eller om at få lov til at blive hos plejefamilie eller på børnehjem. Der er desuden blandt børnene et udtalt ønske om at komme på efterskole, at få en aflastningsfamilie eller en plejefamilie, så det bliver muligt at komme hjemmefra, gå på efterskole eller bo hos slægtninge, fx i weekender, feri-

er, eller bare at besøge moderen. Dog fremgår der samtidig et ønske fra børnene om, at der sikres støtte til familien på forskellige måder, fx til forældrenes misbrugsproblemer eller til aflastning af en psykisk syg mor. Andre børn ønskede hjælp, så skænderierne mellem barnet og moderen stoppede, hjælp til, at forældrene kunne lide hinanden, eller hjælp til problemer i forbindelse med forældrenes skilsmisse (Christoffersen, 2002).

FORSKNING OM PLEJEFAMILIER OG DØGNINSTITUTIONER

En undersøgelse baseret på spørgeskemaoplysninger fra 424 plejeforældre til 4-23-årige undersøger trivsel blandt børn og unge anbragt i slægtspleje eller i traditionel familiepleje i 2006 (Knudsen, 2009). Resultaterne viser, at plejebørn, uanset plejefamilietype, altovervejende er etniske danske, og at de langt hyppigere end andre børn har mistet mindst én af deres forældre. Både børn anbragt i slægtspleje og i traditionel familiepleje kommer som oftest fra et hjem med en betydelig problembelastning. Mere end halvdelen er anbragt pga. forældrenes misbrugsproblemer, og mere end en fjerdedel er anbragt pga. forældrenes psykiske lidelser. For omtrent halvdelen af de slægtsanbragte og for mellem en tredjedel og en fjerdedel af plejebørnene i traditionelle plejefamilier skyldes anbringelsen kun problemer knyttet til forældrene.

Slægtspleje anvendes mindre hyppigt end traditionel familiepleje til børn, der har oplevet alvorlig konflikt eller vold mellem forældrene eller selv har været udsat for mishandling eller grove omsorgssvigt. Ligeledes er børn og unge, som er psykisk udviklingshæmmede, har psykiske lidelser, kammeratskabsproblemer, skoleproblemer og visse adfærdsproblemer, oftest anbragt i traditionel familiepleje. Dette kan hænge sammen med, at tre fjerdedele af slægtsplejefamilierne ikke har nogen forudgående erfaring med plejebørn, mens dette kun gør sig gældende for en sjettedel af de traditionelle plejefamilier. Det fremgår desuden af undersøgelsen, at slægtsplejeforældre generelt har færre socioøkonomiske ressourcer end traditionelle plejeforældre. De er oftere enlige, de har oftere kun gennemført en kort skoleuddannelse, de er oftere arbejdere eller førtidspensionister, efterlønnere eller folkepensionister og har som følge heraf en gennemsnitligt lavere husstandsindkomst (Knudsen, 2009).

Uanset plejefamilytypen har stort set alle plejefamilier en tæt eller særdeles tæt relation til deres plejebarn. Andelen af plejebørn, der ikke har besøgskontakt med deres mor (13 pct.) eller med deres far (40 pct.), er lige stor blandt plejefamilytyperne. Blandt de børn, der har besøgskontakt med deres forældre, er der en overvægt af slægtsanbragte, der ser deres mor eller far meget ofte. Plejeforældre fra begge plejefamilytyper vurderer lige ofte, at samværet har et passende omfang for barnet, og at plejebørnene er tilfredse med deres forældrekontakt. Slægtsplejeforældre har til gengæld en tendens til at vurdere deres samarbejde med barnets forældre mere negativt end traditionelle plejeforældre. Det kan skyldes, at forældresamarbejdet kan vanskeliggøres af følelsesmæssige relationer eller konflikter mellem plejeforældre og forældre (Knudsen, 2009). Slægtsanbringelse og netværksplejefamilier gør det muligt for barnet at bo med mennesker, som det allerede har en relation til og stoler på. Det primære mål med slægtsanbringelse er at undgå, at anbringelsen opløser familien. På længere sigt er det altid målet, at barnet kan blive hjemgivet til forældrene.

Med hensyn til døgninstitutioner viser en opgørelse fra Servicestyrelsen, at der i 2009 er 208 offentligt drevne institutioner (døgninstitutioner) og 374 privatdrevne (socialpædagogiske opholdssteder) med i alt 6.367 døgnpladser. Den mindste og den største institution har henholdsvis 2 og 130 pladser. Mens de socialpædagogiske opholdssteder først opstod i 1970'erne, går døgninstitutionernes historie, i den form de har i dag, 150 år tilbage i tiden (Egelund og Jakobsen, 2009). Døgninstitutionerne er ofte større og har flere børn, mens de socialpædagogiske opholdssteder kan have helt ned til to børn.

Et voksende antal undersøgelser om døgninstitutioners hverdag og vilkår viser, at en institutionsanbringelse i dag er et vidt begreb, som kan dække over en række meget forskellige interventionsformer. Der findes institutioner, der særligt henvender sig til unge med varierende former for adfærdsproblemer, og derudover findes der forskellige kombinationer mellem den traditionelle døgninstitution og familieplejen. Sidstnævnte institutionstype har til formål at sikre et hverdagslivsperspektiv, hvor anbragte børn og unge gives mulighed for at føre en tilværelse, der i højere grad ligner deres jævnaldrendes uden dog helt at kunne slippe nogle af døgninstitutionens indbyggede modsætninger og dilemmaer (Egelund et al., 2009).

VARIGHED AF FORANSTALTNINGER

Med hensyn til varigheden af en given foranstaltning er det muligt at undersøge den gennemsnitlige tid, som børn tilbringer i hver enkelt type foranstaltning. Eftersom der kan være forskel på, hvor lang tid børn er i forskellige foranstaltninger, ser vi udelukkende på børn, som er fyldt 18 år. Spørgsmålet er altså, hvor lang tid et barn i gennemsnit har været i en foranstaltning, når man kigger på et levet barneliv fra 0-17 år. Tabel 3.5 og 3.6 viser tallene for henholdsvis forebyggende foranstaltninger og anbringelse, mens tallene for de forskellige typer af foranstaltninger findes i bilagstabel 3.21-3.30. I forbindelse med resultaterne for forebyggende foranstaltninger generelt skal det understreges, at der kan være et overlap mellem de foranstaltninger, barnet får. Den faktiske varighed målt i kalendertid kan derfor være kortere, end tabellen viser, da foranstaltningsforløbene er lagt i forlængelse af hinanden. Dog viser afsnittet om gennemsnitligt antal forebyggende foranstaltninger gennem et barneliv – for børn, der har fået foranstaltninger – at børn, der får en foranstaltning, i gennemsnit modtager 1,1-1,4 foranstaltninger, altså ikke meget mere end én varighed, der skal summeres til en samlet varighed.

På landsplan var antallet af måneder i *forebyggede foranstaltning* stort set det samme i 1993 og 2007 med henholdsvis 26,2 måneder og 26,8 måneder (2,2 år). I perioden er der dog udsving i gennemsnittet, særligt i de første år er der stor spredning mellem kommunerne.

Udviklingen blandt kommunetyperne ligner landsgennemsnittet. I *bykommunerne* forekommer der udsving i løbet af perioden, men varigheden af den forebyggende foranstaltning er faldet lidt fra 1993 til 2007. Antallet af måneder i en forebyggende foranstaltning i 2007 er 27,4, svarende til 2,3 år. Som det var tilfældet på landsplan, er spredningen ligeledes størst de første år, men falder overordnet set herefter. Udviklingen i *mellekommunerne* er ligeledes stabil, men med en lille stigning over årene fra sidst i 1990'erne, selvom der efterfølgende forekommer et fald, ender *mellekommunerne* samlet set med et lille fald i varigheden fra 1993 til 2007. De største udsving ses dog i *yderkommunerne* i løbet af perioden, da de både har de længste og nogle af de korteste forløb blandt kommunetyperne i hele perioden. Således var varigheden i forebyggende foranstaltning i en *yderkommune* på 26,8 måneder i 1993 og 28,8 måneder i 2007 (svarende til 2,4 år), hvilket er det højeste blandt kommunerne.

TABEL 3.5

Gennemsnitlig varighed af samtlige forebyggende foranstaltninger i løbet af et barneliv for børn, der har modtaget mindst en foranstaltning, på landsplan og særskilt for kommunetyper. Opgjort for årene 1993-2007. Måneder.

	På landsplan								Kommunetype	
			Bykommuner		Mellemkommuner		Landkommuner		Yderkommuner	
	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.
1993	26,2	12,7	28,6	13,8	21,9	11,0	25,5	12,4	26,8	11,3
1994	23,7	11,3	25,8	11,1	26,5	15,3	21,6	9,8	19,3	6,6
1995	21,7	9,8	24,5	11,0	23,2	8,5	19,2	7,5	18,2	11,1
1996	21,2	7,8	22,3	9,8	21,1	6,0	20,8	6,4	19,8	7,6
1997	21,8	9,6	22,7	9,0	24,9	16,9	19,5	4,5	21,0	5,8
1998	22,3	6,4	24,1	8,4	21,0	5,0	23,0	4,2	18,0	4,0
1999	23,7	7,3	26,8	8,5	25,2	6,7	21,5	4,5	19,3	5,8
2000	24,7	6,6	26,9	7,1	25,2	3,7	21,7	5,5	24,6	7,8
2001	25,3	7,0	26,6	8,6	25,8	5,7	23,9	5,9	24,0	5,6
2002	25,7	7,0	27,2	6,7	27,8	8,6	23,7	6,5	23,8	6,0
2003	26,8	7,7	28,9	9,3	25,4	8,6	26,4	6,2	24,6	3,9
2004	27,5	6,0	28,7	5,8	28,3	7,4	25,8	4,5	27,4	7,0
2005	27,5	6,8	29,8	7,3	26,0	6,8	25,8	4,7	27,2	8,3
2006	27,9	8,0	27,6	6,8	26,5	5,5	28,4	6,1	28,8	14,3
2007	26,8	8,5	27,4	6,9	25,8	5,9	25,5	4,6	28,8	16,4

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

TABEL 3.6

Gennemsnitlig varighed af samtlige anbringelser i løbet af et barneliv for børn, der har været anbragt mindst en gang, på landsplan og særskilt for kommunetyper. Opgjort for årene 1993-2007. Måneder.

	På landsplan								Kommunetype	
			Bykommuner		Mellemkommuner		Landkommuner		Yderkommuner	
	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.
1993	33,1	7,4	31,6	6,8	34,8	7,6	31,6	6,4	37,0	8,7
1994	36,7	10,9	35,7	9,0	37,0	11,3	35,3	7,5	40,8	17,9
1995	33,2	9,9	34,3	12,2	32,6	10,1	32,6	7,7	32,4	8,0
1996	35,7	11,1	35,7	12,8	37,3	7,9	33,8	8,1	37,8	14,6
1997	35,4	10,4	32,0	9,7	38,8	7,6	37,7	12,1	35,1	9,6
1998	36,8	11,1	35,6	13,3	36,4	9,7	37,7	9,0	38,2	11,4
1999	35,5	9,4	33,8	10,4	39,5	10,2	34,6	8,8	36,5	6,3
2000	38,6	11,0	39,1	11,5	39,4	6,5	38,1	11,0	37,5	14,0
2001	39,3	12,3	38,4	13,4	39,7	10,5	41,4	12,6	36,5	11,6
2002	39,2	15,5	34,7	8,5	38,0	10,8	41,3	15,1	46,0	27,0
2003	37,1	9,8	35,3	9,7	41,1	9,7	37,0	10,2	36,8	9,1
2004	38,2	9,4	34,9	9,0	38,0	7,5	39,4	7,7	43,4	13,0
2005	37,9	10,5	32,4	8,9	42,9	13,0	39,3	8,4	42,3	9,6
2006	37,5	8,8	35,9	9,8	37,9	5,9	38,6	9,0	38,6	8,8
2007	39,3	11,6	35,3	10,5	42,8	9,9	40,0	9,9	42,7	16,4

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

Varigheden af anbringelser (tabel 3.6) har på landsplan været stigende fra 33,1 måneder (2,8 år) i 1993 til 39,3 måneder (3,3 år) i 2007. Der forekommer flere udsving i varigheden af anbringelser, end det var tilfældet ved de forebyggede foranstaltninger. Ligeledes er spredningen på landsplan noget større for anbringelserne. Den svinger mellem 7,4 og 15,5 måneder (0,6-1,3 år) i hele perioden. Imellem kommunetyperne skiller *yderkommunerne* sig ud ved generelt at have længere forløb og flere steder også en større spredning end de andre kommunetyper. I 2002 var gennemsnittet i *yderkommunerne* 46,0 måneder (3,8 år), mens de andre kommunetyper lå mellem 34,7 og 41,6 måneder (2,9 og 3,5 år). Spredningen i 2002 var ligeledes høj for *yderkommunerne*, nemlig 27,0 måneder (2,3 år). Varigheden af anbringelser i *yderkommuner* faldt til 42,7 måned (3,6 år) i 2007.

Det fremgår af bilagstabellerne 3.21-3.35 for varighed i forebyggende foranstaltninger, at *aflastning* på landsplan steg med 29,9 måneder fra 1993 til 2007. I gennemsnit havde en person på sin 18-årsfødselsdag i 2007 modtaget 42,3 måneder med aflastning (3,5 år) mod 12,4 måneder i 1993. Varigheden af de andre typer af forebyggende foranstaltninger lå på et langt lavere niveau. Personer, der har modtaget *personlig rådgiver*, havde således i 2007 i gennemsnit modtaget denne foranstaltning i 19,1 måneder, inden de fyldte 18 år. De tilsvarende tal var 18,2 måneder for *fast kontaktperson*, 15,5 måneder for *økonomisk støtte til kost-/efterskole* (i 2005, da foranstaltningen stoppede) og 9,2 måneder for *formidling af praktikophold*.

Sammenligner man kommunetyperne, er der inden for de enkelte typer foranstaltninger ikke stor forskel på de forskellige kommunetyper gennemsnitligt anvendte antal måneder. Eneste bemærkelsesværdige forskel er således *aflastning*, hvor et barn i en *bykommune* i gennemsnit fik 49,6 måneders *aflastning* i løbet af et barneliv, målt i 2007, mens gennemsnittet lå på 35,7 måneder i *yderkommunerne* – en forskel på omkring 1 år (bilagstabel 3.21). Ud over at have de højeste gennemsnit lå de to typer af kommuner også højest med hensyn til spredningen i *aflastning* med henholdsvis 24,4 måneder i *bykommuner* og 19,7 måneder i *yderkommunerne*, mens både *mellemkommunerne* og *landkommunerne* havde væsentlig mindre spredninger på henholdsvis 13,0 måneder og 10,9 måneder

For de forskellige former for anbringelse (bilagstabel 3.26-3.30) forekommer der et fald i alle typer af anbringelse, dog er der en enkelt

type, som på landsplan skilte sig ud, nemlig *familiepleje*. Varigheden steg fra 42,3 måneder til 60,3 måneder mellem 1993 og 2007. Den største forskel i 2007 findes mellem *bykommuner* med et gennemsnit på 69,0 måneder og *landkommuner* med et gennemsnit på 54,1 måneder. Dette afspejles i en stor spredning på landsplan på 29,5 måneder. I 2007 lå spredningen for *bykommunerne* på 42,3 måneder, mens spredningen i *mellemkommuner*, *landkommuner* og *yderkommuner* var på henholdsvis 20,1 måneder, 15,1 måneder og 23,6 måneder. Den store forskel i spredning mellem kommunetyperne tyder på en større differentieret brug af familiepleje indenfor *bykommuner* i forhold til i de andre kommunetyper.

For de andre foranstaltningstyper var der ikke så store ændringer i perioden og de anvendes ikke i samme omfang som *familieplejen*. I 2007 havde en person, som fyldte 18 år, og som havde været i den givne type anbringelse, således tilbragt gennemsnitligt 24,5 måneder på *døgninstitution*, 24,5 måneder på *socialpædagogisk opholdssted*, 18,1 måneder på *kost-/efterskole* og 10,6 måneder i *eget værelse*. Ingen af disse anbringelsestyper havde desuden samme store spredning som *familiepleje*.

FORSKNING OM VARIGHED I FORANSTALTNINGER

Generelt har de forebyggende foranstaltninger, der ofte anvendes i kommunerne, en række fællestræk i den måde, hvorpå et problem anskues, og i de interventioner, der anvendes. Det er ofte forløb, som sætter ind over for problemerne på flere niveauer og med flere metoder samtidig (Møller og Egelund, 2004). Der er dog væsentlige forskelle på længden og intensiteten af indsatsen.

Evalueringer af de forebyggende foranstaltninger har vist større positive effekter, når de er intensive, og medarbejderne har tid til at være tilgængelige og opsøgende (Durlak, 1997; Jysk Socialforsknings- og Evalueringssamarbejde, 2006; Møller og Egelund, 2004). De største effekter opnås, når foranstaltningen retter sig mod kompleksiteten i problemerne og intervenserer på flere niveauer samtidig. Dette kan være i forhold til den unges personlige problemer, familierelationerne, forholdet til kammerater, skolegang/uddannelse/arbejde og fritid. Der er dog ingen entydige forskningsresultater om, hvorvidt effekterne er størst ved intensive eller lange forløb. Axelsens (2001) litteraturgennemgang viser, at anbefa-

lingerne omkring forløbets længde afhænger af, hvordan problemet vurderes. Er det et langvarigt problem, der er vanskeligt at ændre, vil et langvarigt forløb give den største effekt. Hvis problemerne kan betegnes som en tilstand og ændres ved hjælp og støtte, så er det derimod en kort og intensiv indsats, der vil have den største effekt.

Generelt foreligger der ikke megen viden om den langsigtede effekt af de forebyggende foranstaltninger, uanset om de er korte og intensive eller lange. Hovedparten af målingerne foretages umiddelbart efter foranstaltningernes ophør, eller mens barnet, den unge eller familien er tilknyttet disse. Den manglende viden gør sig især gældende i forhold til undersøgelser, der gør det muligt at skelne mellem forskellige typer af foranstaltninger, der opnår den største effekt frem for behandling versus ingen behandling (Bengtsson, Knudsen & Nielsen, 2009).

GENNEMSNITLIGE ANTAL FORANSTALTNINGER PR. BARN

Det gennemsnitlige antal forskellige forebyggende foranstaltninger og anbringelser over et barneliv opgøres for børn, der er fyldt 18 år. Der skelnes ikke imellem antallet af forskellige foranstaltninger, men det samlede antal foranstaltninger, der tildeles i løbet af et barneliv. Der kan således indgå flere perioder med aflastning, der hver vil tælle som én foranstaltning i opgørelsen.

Det fremgår af tabel 3.7, at det gennemsnitlige antal forebyggende foranstaltninger på landsplan er steget fra 1,12 i 1993 til 1,40 i 2007. Børnene modtager flere forebyggende foranstaltninger i 2007 end tidligere. I perioden skete der dog et fald fra 1,29 i 2001 til 1,26 i 2002, hvorved spredningen ligeledes faldt fra 0,21 til 0,15 imellem de to år. Et lignende fald forekom i 2007, hvor det gennemsnitlige antal forebyggende foranstaltninger faldt til 1,40 fra 1,43 i 2006. Spredningen faldt fra 0,23 til 0,17. De to fald i det gennemsnitlige antal forebyggende foranstaltninger kan skyldes de ændrede støttemuligheder i 2001 og Anbringelsesreformens ikrafttræden i 2006. Fordelingen mellem de forskellige typer af forebyggende foranstaltninger (bilagstabellerne 3.31-3.35) viser, at *aflastning* i stigende grad anvendes. Gennemsnittet var på landsplan 1,22 aflastningsforløb pr. barn i 2007. Ligeledes var gennemsnittet steget for *formidling af praktikophold* og *fast kontaktperson* til henholdsvis 1,11 og 1,10 gange i et barneliv.

TABEL 3.7

Gennemsnitligt antal forebyggende foranstaltninger i et barneliv på landsplan og særskilt for kommunetyper. Opgjort for årene 1993-2007. Antal.

	På landsplan						Kommunetype			
			Bykommuner		Mellemkommuner		Landkommuner		Yderkommuner	
	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.
1993	1,12	0,26	1,10	0,18	1,06	0,09	1,18	0,38	1,11	0,29
1994	1,11	0,16	1,10	0,13	1,09	0,07	1,16	0,21	1,08	0,12
1995	1,11	0,14	1,10	0,13	1,17	0,18	1,11	0,12	1,09	0,15
1996	1,13	0,15	1,11	0,10	1,10	0,11	1,16	0,19	1,14	0,22
1997	1,15	0,19	1,15	0,21	1,10	0,09	1,15	0,22	1,19	0,16
1998	1,16	0,13	1,16	0,13	1,12	0,08	1,20	0,15	1,14	0,10
1999	1,18	0,14	1,20	0,14	1,16	0,11	1,18	0,15	1,16	0,14
2000	1,23	0,17	1,20	0,16	1,23	0,14	1,25	0,13	1,27	0,26
2001	1,29	0,21	1,33	0,25	1,24	0,14	1,27	0,16	1,33	0,27
2002	1,26	0,15	1,28	0,17	1,26	0,12	1,23	0,12	1,23	0,15
2003	1,30	0,17	1,30	0,18	1,26	0,10	1,31	0,14	1,36	0,25
2004	1,34	0,16	1,34	0,18	1,35	0,13	1,34	0,14	1,34	0,20
2005	1,38	0,19	1,39	0,18	1,37	0,14	1,40	0,22	1,33	0,22
2006	1,43	0,23	1,40	0,22	1,44	0,15	1,45	0,18	1,47	0,38
2007	1,40	0,17	1,37	0,18	1,37	0,15	1,45	0,16	1,43	0,15

Anm.: Tallene i tabellen angiver det gennemsnitlige antal forebyggende foranstaltninger, et barn har fået før sin 18-års-fødselsdag. Fx viser tallet på landsplan for 2007 (1,40), at de unge, der i 2007 fylder 18 år, i gennemsnit har modtaget 1,40 forebyggende foranstaltninger fra fødsel til 18-års-fødselsdagen.

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

TABEL 3.8

Gennemsnitligt antal anbringelser i et barneliv på landsplan og særskilt for kommunetyper. Opgjort for årene 1993-2007. Antal.

	På landsplan		Kommunetype							
			Bykommuner		Mellekommuner		Landkommuner		Yderkommuner	
	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.
1993	1,80	0,36	1,80	0,35	1,74	0,29	1,77	0,31	1,93	0,51
1994	1,89	0,48	1,91	0,26	1,87	0,36	1,81	0,39	2,04	0,92
1995	1,91	0,40	1,89	0,40	1,86	0,32	1,89	0,31	2,05	0,62
1996	1,95	0,37	1,93	0,37	2,02	0,32	1,92	0,33	2,00	0,48
1997	1,95	0,38	1,96	0,42	2,05	0,43	1,89	0,31	1,90	0,37
1998	1,94	0,40	1,92	0,43	1,92	0,29	2,00	0,32	1,91	0,56
1999	1,92	0,42	1,84	0,38	1,99	0,32	1,92	0,39	2,03	0,62
2000	1,92	0,38	1,98	0,49	1,85	0,19	1,87	0,29	1,95	0,42
2001	1,92	0,38	1,94	0,34	1,86	0,42	1,95	0,40	1,87	0,43
2002	1,89	0,32	1,88	0,37	1,88	0,30	1,95	0,24	1,81	0,36
2003	1,89	0,34	1,91	0,42	1,97	0,22	1,83	0,28	1,87	0,36
2004	1,87	0,33	1,84	0,26	1,88	0,39	1,83	0,25	1,98	0,49
2005	1,87	0,34	1,80	0,38	1,91	0,31	1,90	0,25	1,91	0,45
2006	1,78	0,32	1,78	0,33	1,75	0,33	1,80	0,30	1,80	0,34
2007	1,75	0,27	1,72	0,27	1,83	0,22	1,78	0,26	1,68	0,33

Anm.: Tallene i tabellen angiver det gennemsnitlige antal anbringelser, et barn har oplevet før sin 18-års-fødselsdag. Ex. viser tallet på landsplan for 2007 (1,75), at de unge, der i 2007 fylder 18 år, i gennemsnit har været anbragt 1,75 gange fra fødsel til 18-års-fødselsdagen.

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

Sammenligner man de forskellige kommunetyper, deler de sig i to grupper i forhold til det gennemsnitlige antal anvendte forebyggende foranstaltninger. Udviklingen i *bykommunerne* og *mellemkommunerne* fulgtes nogenlunde ad og steg en smule i perioden. I *landkommunerne* og *yderkommunerne* forekom samme stigning, men der var flere udsving og ændringer i spredningen undervejs. Alle kommunetyperne havde i 2007 et gennemsnitligt antal forebyggende foranstaltninger tæt på landsgennemsnittet på 1,40 forebyggende foranstaltninger pr. barn.

For anbringelser på landsplan (tabel 3.8) sker der ændringer i de samme år, som det var tilfældet med det gennemsnitlige antal forebyggende foranstaltninger. Der sker en stigning fra 1,80 anbringelser i et barneliv i 1993 til 1,92 i 2001. Spredningen stiger i denne periode fra 0,36 til 0,38. Fra 2002 vender udviklingen, og antallet af anbringelsesforløb falder til 1,89. Herefter fortsætter det gennemsnitlige antal anbringelser i et barneliv fra 0-17 år med at falde til 1,75 i 2007. Spredningen falder ligeledes i perioden fra 0,32 til 0,27. At antallet af anbringelser pr. barn falder, kan afspejle, at kommunerne prioriterer de forebyggende foranstaltninger relativt højere end anbringelser (jf. fx Lausten et al., 2010).

Ser vi på udviklingen i forhold til kommunetyper, ligger *yderkommunerne* højere med et gennemsnit på 1,93 og en spredning på 0,51 end *bykommunerne*, der har det næsthøjeste gennemsnit på 1,80 i 1993. Generelt stiger det gennemsnitlige antal i alle kommunerne frem til 1998, hvorefter der sker et fald. Dette gælder dog ikke *landkommunerne*, hvor der løbende forekommer stigninger og fald i antallet fra 1993 til 2007. Det gennemsnitlige antal anbringelser i et barneliv er 1,77 i *landkommunerne* med en spredning på 0,31 i 1993, og tallet stiger til 2,0 i 1998 med en spredning på 0,32. I 2007 ligger *mellemkommunerne* højest med et gennemsnit på 1,83 anbringelser pr. barn. Til sammenligning er antallet faldet til 1,68 i *yderkommunerne* i 2007, hvilket er det laveste gennemsnit.

I forhold til fordelingen på forskellige typer af anbringelse er der sket et fald i det gennemsnitlige antal anbringelser i *familiepleje* på landsplan fra 1,51 i 1993 til 1,32 i 2007 (se bilag 3.36-3.40). Der er ligeledes sket et fald i det gennemsnitlige antal ophold på en *døgninstitution* fra 1,39 til 1,24. Gennemsnittet for de *socialpædagogiske opholdssteder* er derimod steget en smule fra 1,06 i 1993 til 1,11 i 2007. Blandt de andre anbringelsesmuligheder har ændringerne været begrænsede, og ingen af kommunetyperne skiller sig ud.

FORSKNING OM ANTALLET AF FORANSTALTNINGER

Børn og unge, der modtager forebyggende foranstaltninger eller er anbragt, kan komme ud for ændringer og skift, hvorved de vil opleve et antal forskellige forebyggende foranstaltninger eller anbringelser i løbet af et barneliv. Dette kan hænge sammen med, at barnet bliver ældre, og behovet eller problemerne hos barnet og familien ændres i takt hermed.

Skift i anbringelsen kan have forskellige årsager. Det kan være en midlertidig placering, indtil den rigtige familie eller plads findes, men det kan også skyldes et sammenbrud. Et sammenbrud kan ske ved, at barnet ikke vil være på anbringelsesstedet og forlader det, eller at anbringelsesstedet ikke vil have barnet eller synes, at det er fejlanbragt. Ny forskning viser, at unge hovedsageligt bliver smidt ud af deres anbringelsessted af samme årsag, som de blev anbragt. Det understreges, at anbringelsesstederne skal være i stand til at rumme de komplekse problemstillinger, de unge kommer med, og at forandringer i adfærden vil tage tid (Egelund et al., 2010).

SFI's undersøgelse 'Sammenbrud i anbringelser af unge' følger 227 unge mellem 13 og 18 år, der i 2004 blev anbragt uden for hjemmet, gennem årene 2005-2008. Resultaterne fra den første dataindsamling i 2005 viste, at 41 pct. af de unge har oplevet enten sammenbrud eller planlagte skift i den første periode efter anbringelsen (Egelund & Vitus, 2007). Andre undersøgelser viser, at omfanget af sammenbrud ligger på nogenlunde samme niveau. Resultaterne antyder, at det første år af en anbringelse er en særlig sårbar periode, da 77 pct. af sammenbruddene sker her (bl.a. Egelund & Hestbæk, 2003). Som afsluttende opfølgning på undersøgelsen om sammenbrud defineres følgende forhold som vigtige i forhold til risikoen for sammenbrud i anbringelsen (Egelund et al., 2010):

- Unge, der ved anbringelsen havde *emotionelle problemer*, har signifikant højere sandsynlighed for at opleve et sammenbrud. Emotionelle problemer er den eneste faktor hos den unge, hvor der findes en signifikant sammenhæng.
- Der er ikke signifikant sammenhæng mellem *køn*, *alder* og *etnisk baggrund* og sammenbrud.

- Der er i denne undersøgelse ikke signifikant sammenhæng mellem at have *adfærdsproblemer* eller *forekomsten af tidligere anbringelser* og sammenbrud i anbringelserne.
- Forældrenes demografiske og socioøkonomiske faktorer og forskellige psykosociale problemer har ingen sammenhæng med sammenbrud i den undersøgte gruppe.
- Der er ikke væsentlig forskel på sammenbrudsfrekvensen i forskellige anbringelsesformer (familiepleje, døgninstitution, socialpædagogisk opholdssted mv.).

En gennemgang af dansk og norsk forskning fremhæver følgende forhold som værende af betydning for stabiliteten i anbringelsen (Egelund et al., 2009):

- Små børn, der anbringes, oplever større stabilitet i anbringelsen end store børn.
- De små anbragte børn har også højere sandsynlighed for at blive langtidsklienter.
- Systemfaktorer, herunder lang varighed af anbringelsen, forøger risikoen for ustabilitet. Dette gælder også for børn, der er anbragt i en yngre alder.
- Tung psykosocial belastning hos mødre øger sandsynligheden for ustabilitet i anbringelsen.

Genanbringelsesfrekvensen ser ud til at være afhængig af børnenes alder ved anbringelsen. I Sverige varierer genanbringelsesfrekvensen fra 25 pct. for de mindre børns vedkommende til 40 pct. for teenagebørnenes, hvilket svarer til andre internationale resultater. I svensk forskning er den stærkeste indikator for sammenbrud de unges antisociale adfærd og typen af anbringelsessted, idet slægtspleje og lukkede institutioner for unge har den laveste sammenbrudsfrekvens i Sverige. I Danmark er der tegn på, at risikoen for sammenbrud øges, når en ung anbringes sammen med andre unge (Egelund et al., 2009; Egelund et al., 2010; Egelund & Hestbæk, 2003; Egelund & Vitus, 2007).

Samlet set tegner forskningen et billede af, at anbringelser i mange tilfælde ikke er lig med et stabilt forløb, hvor børnenes egen familie erstattes med et anbringelsesmiljø, der kontinuerligt kan støtte barnet i den tid, anbringelsen varer. Tværtimod er der for en stor andel af børne-

ne tale om, at de udsættes for eventuelt gentagne skift og brud (Egelund & Hestbæk, 2003; Egelund & Vitus, 2007). For en mindre gruppe børn veksler deres forløb derfor mellem anbringelser, hjemgivelser og genanbringelser, hvorved børnene oplever mange skiftende omsorgsmiljøer og personer, som de skal forholde sig til. I undersøgelserne varierer faktorerne, der har betydning for hjemsendelse, efter, hvilken faggruppe der står bag. Dog ser nedenstående forhold ud til at have en betydning:

- *Anbringelsesernes varighed.* Det fremhæves, at en kort varighed i anbringelsen kan påvirke både sandsynligheden for at blive hjemgivet og sandsynligheden for at blive genanbragt.
- *Etnisk baggrund.* Der ses en tendens til, at børn med etnisk minoritetsbaggrund har en større sandsynlighed for at blive hjemgivet og at forblive hjemme.
- *Mødrenes sociale forhold.* Mødrenes sociale forhold spiller en rolle i den forstand, at social marginalisering både formindsker sandsynligheden for hjemgivelse og forøger risikoen for genanbringelse, hvis barnet er blevet hjemgivet.

OPSAMLING

I dette kapitel har vi beskrevet den samlede anvendelse af de foranstaltninger til udsatte børn og unge, der findes i perioden 1993-2007, samt de variationer, der findes i anvendelsen over tid. Forskningen fremhæver en tendens til, at kommunerne i stigende grad anvender forebyggende foranstaltninger. Denne udvikling ses også i dette kapitel, hvor der i perioden 1993-2007 har været en betydelig stigning i antallet af førstegangsmottagere af forebyggende foranstaltninger. I forhold til denne udvikling har antallet af anbragte været mere stabilt, dog er der en del turbulens i andelen af anbragte fra 2005-2007, sandsynligvis pga. Anbringelsesreformen i 2006 og Kommunalreformen i 2007. Imellem de forskellige typer af anbringelser er der ikke forekommet ændringer som følge af Anbringelsesreformen. *Bykommuner* havde en væsentlig større andel 0-17-årige anbragte, som er blevet anbragt som første foranstaltning, gennem i hele perioden, mens *yderkommuner* konsekvent havde en lavere andel 0-17-årige, der er anbragt.

Det gennemsnitlige antal forebyggende foranstaltninger, som et barn fik i et barneliv, steg på landsplan frem til 2007 fra 1,12 forebyggende foranstaltning pr. barn i 1993 til 1,4 forebyggende foranstaltning pr. barn i 2007. *Landkommunerne* og *yderkommunerne* havde det højeste gennemsnit, mens *bykommunerne* og *mellemkommunerne* havde det laveste gennemsnit. Aflastning anvendes i stigende udstrækning flere gange pr. barn, mens stigningen for de andre former for anbringelse har været begrænset, og ingen af kommunetyperne skiller sig ud.

Analysen af gennemsnitsalderen for førstegangsmottagere viser, at førstegangsmottagere af forebyggende foranstaltning og førstegangsanbragte i 2007 er omtrent lige gamle, hhv. 11,2 og 11,4 år. Spredningen på landsplan var i 2007 ligeledes meget ensartet, hvilket indikerer, at forskellen mellem kommunerne ikke afhæng af, hvilken overordnet type foranstaltning der blev benyttet. Bag dette resultat ligger en stigning i gennemsnitsalderen for førstegangsmottagere af forebyggende foranstaltninger fra 9,4 år på landsplan i 1993 til 11,2 år på landsplan i 2007. Denne stigning på knap 2 år på landsplan dækker over en langt større stigning i gennemsnitsalder for førstegangsmottager i *bykommuner* fra 8,8 år til 11,6 år.

Varigheden af forebyggende foranstaltninger gennem et barneliv er langt kortere end varigheden af anbringelser gennem et barneliv. I 2007 var den samlede varighed af forebyggende foranstaltninger gennem et barneliv på 26,8 måneder, hvilket svarer til 2,2 år. Denne samlede varighed dækker over en lang varighed for aflastning (42,3 måneder), mens de andre forebyggende foranstaltninger har betydelig kortere varigheder. Sammenligner man de fire kommunetyper, er der ikke stor forskel på det gennemsnitligt anvendte antal måneder. Den samlede varighed i anbringelse var i 2007 39,3 måneder, hvilket svarer til 3,3 år. For varighed i anbringelser var det ligeledes en enkelt type, som på landsplan skilte sig ud, nemlig *familiepleje*. I 2007 var den samlede varighed i familiepleje gennem et barneliv på 60,3 måneder, hvilket svarer til 5,0 år. Her findes den største forskel mellem *bykommunerne* og *yderkommunerne*. I forskningen findes der ingen entydig afklaring på, hvorvidt effekterne af forebyggende foranstaltninger og anbringelser er størst ved kort og intensivt forløb eller et længere forløb, der retter sig mod kompleksiteten i problemstillingen. Idet analysen i dette kapitel omhandler varigheden i meget forskellige foranstaltninger, og der ikke findes nogen markante ændringer, kan der ikke fremhæves overordnede tendenser eller anbefalinger.

KARAKTERISTIKA FOR UDSATTE FAMILIER

I dette kapitel fokuserer vi på, hvilke bagvedliggende faktorer og kombinationer heraf, som er karakteristiske for familier, hvor et barn modtager en foranstaltning. Beskrivelsen dækker såvel børnene selv som deres forældre, da der kan forekomme problemer i begge grupper, som kræver en forebyggende indsats eller en anbringelse. Endvidere undersøger vi, ud fra de fundne baggrundsforhold, de typiske kombinationer af karakteristika for de særligt udsatte, defineret som børn med tre eller flere risikofaktorer. Begrebet risikofaktorer bruges her om baggrunds-karakteristika, der er udslagsgivende for en forøget sandsynlighed for, at et barn får sociale problemer. Vi mener dermed ikke, at et barn er i en risikogruppe, blot fordi barnets mor fx er førtidspensionist, men at barnet har et forøget sandsynlighed for at få sociale problemer og derved ende i en risikogruppe.

Med bagvedliggende faktorer tænkes primært på socioøkonomiske kendetegn, som kan måles med statistiske indikatorer, fx civilstand, uddannelsesniveau, arbejdsmarkedstilknytning, indkomst, boligforhold mv. Vi vil ved at sammenholde en række baggrundsforhold hos de enkelte børn og deres familier afdække de mest typiske karakteristika og de mest typiske kombinationer af karakteristika. Endvidere undersøger vi ud fra de fundne baggrundsforhold, hvor stor en andel af børnene med de pågældende karakteristika, som er/har været i en foranstaltning, fordelt på forskellige foranstaltningstyper.

Analyserne i dette kapitel gennemføres på landsplan og ikke særskilt for de fire kommunetyper. Til gengæld vil vi bruge resultaterne fra kapitlet i analyserne i kapitel 5, som fokuserer på de forskellige kommunetyper.

HVILKE KARAKTERISTIKA VEJER TUNGEST I FORHOLD TIL MODTAGELSE AF FORANSTALTNINGER?

De baggrundsfaktorer, der anvendes i denne undersøgelse, er de typiske baggrundsfaktorer, der kan opstilles vha. Danmarks Statistiks registerdata. Boks 4.1 viser de baggrundsfaktorer, som er anvendt her.

Børn, der modtager en form for foranstaltning, uanset om det er en forebyggende foranstaltning, og barnet derfor bor hjemme, eller om barnet er anbragt, har en større risiko for, at de enten ikke har kontakt med deres far, eller at der slet ikke er registreret nogen far. Det betyder, at der for mange udsatte børn ikke er oplysninger om fars socioøkonomiske forhold. Det vil medføre en skævvridning af analysen, hvis fædrenes karakteristika inddrages, og derfor lægger vi fokus på moderens karakteristika. Dette skal dog ikke ses som en negligering af fædres rolle i prægningen af deres børn, ligesom det er plausibelt, at de manglende fædre i sig selv kan være en belastning for barnet.

For at vurdere, hvilke baggrundsfaktorer som giver den største risiko for at komme i en foranstaltning, har vi udført en række logistiske regressioner på sandsynligheden for at være anbragt eller for at modtage en forebyggende foranstaltning. Den logistiske regression illustrerer, hvor meget en bestemt baggrundsfaktor bidrager til risikoen for, at barnet kommer i foranstaltning. Dette måles i forhold til en 'sammenligningsgruppe', som i dette tilfælde er den gruppe børn, som ikke modtager nogen form for foranstaltning. Disse børn kaldes også 'restpopulationen' i denne rapport. Det kan ses af tabel 4.1, at hvis barnets *mor er dømt for kriminalitet*, har det 1,5 gange så stor en risiko for at komme i en forebyggende foranstaltning, end hvis moderen ikke har en dom (odds ratio = 1,5).

BOKS 4.1

Anvendte baggrundsfaktorer i analysen af karakteristika for udsatte familier.

Karakteristika for barnet:

Barnets køn (dreng = 1, pige = 0)
Barnet har en psykiatrisk diagnose
Dansk
Indvandrer
Efterkommer

Mors karakteristika:

Mor bor sammen med biologisk far i kernefamilie
Mor bor sammen med ny partner i ny familie
Mor er enlig
Psykiatrisk diagnose
Mors alder ved barnets fødsel

Mors arbejdsmarkedsstatus:

Beskæftiget
Arbejdsløs
Uddannelsessøgende
Pensionist
Kontanthjælp

Mors uddannelsesniveau:

Ingen uddannelse/uoplyst
Grundskole
Ungdomsuddannelse
Erhvervsfaglig uddannelse
Videregående uddannelse

Mor er dømt for kriminalitet:

Dømt for vold
Dømt for indbrud
Dømt for anden kriminalitet

Boligforhold:

Bolig bygget 1920 eller senere
Bolig bygget før 1920

Boligtype: (se bilagstabel 4.1 for nærmere beskrivelse)

Ejerbolig enfamilieshus
Ejerlejlighed
Andelsbolig
Alment boligbyggeri opført før 1966
Alment boligbyggeri opført 1966-1980
Alment boligbyggeri opført efter 1980
Privat udlejning af enfamilieshus med mangler
Privat udlejning af enfamilieshus uden mangler
Privat udlejning af etagebyggeri med mangler
Privat udlejning af etagebyggeri uden mangler
Andet privat
Andet
Sommerhus

TABEL 4.1

Odds Ratios. Resultater af logistisk regression på sandsynligheden for at modtage en forebyggende foranstaltning, givet udvalgte baggrundskarakteristika ved barnet eller dets familie.

	1993	2000	2007
Barnet er en dreng	1,309***	1,305***	1,369***
Dansk (benchmark)			
Indvandrer	0,853**	0,607***	1,151***
Efterkommer	0,933	0,365***	0,566***
Psykiatrisk diagnose – barn	3,198***	4,510***	6,611***
Kernefamilie – mor (benchmark)			
Ikke i kernefamilie – mor	3,518***	3,802***	2,969***
Psykiatrisk diagnose – mor	1,788***	1,551***	1,445***
Mors alder, fødsel	0,993***	0,992***	1,004***
Dømt for kriminalitet – mor	1,539***	1,498***	1,517***
Missing – mor	1,274***	<0.001	1,388
Beskæftiget – mor (benchmark)			
Arbejdsløs – mor	1,480***	1,446***	1,581***
Uddannelsessøgende – mor	1,712***	1,595***	0,570***
Pensionist + kontanthjælp – mor	3,815***	2,479***	2,534***
Ingen uddannelse/uoplyst + grundskole – mor	2,051***	2,448***	2,406***
Ungdomsuddannelse – mor	0,950	1,121**	1,296***
Erhvervsfaglig uddannelse – mor	1,196***	1,469***	1,533***
Videregående uddannelse – mor (benchmark)			
Bygget 1920 eller senere (benchmark)			
Bygget før 1920	0,895***	1,093***	1,028
Ejerbolig enfamilieshus (benchmark)			
Ejerlejlighed	1,215**	0,940	1,007
Andelsbolig	1,532***	0,892*	0,887**
Alment boligbyggeri opført før 1966	1,869***	1,549***	1,692***
Alment boligbyggeri opført 1966-1980	2,071***	1,899***	1,922***
Alment boligbyggeri opført efter 1980	2,413***	1,988***	1,939***

TABEL 4.1 (FORTSAT)

	1993	2000	2007
Privat udlejning af enfamilieshus med mangler	1,535***	1,571***	1,433***
Privat udlejning af enfamilieshuse uden mangler	1,503***	1,621***	1,581***
Privat udlejning af etagebyggeri uden mangler	1,620***	1,253***	1,286***
Andet privat	1,007	1,169	1,038
Privat udlejning af etagebyggeri med mangler + andet	2,731***	1,164***	1,540***
Sommerhus	1,577*	1,023	1,305

Anm.: *= signifikant på 0,10-niveau. **= signifikant på 0,05-niveau. ***= signifikant på 0,01-niveau. Overstregning indikerer, at variabelen har høj signifikans i alle år.

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

Visse baggrundskarakteristika bliver i den videre analyse slået sammen, idet de sammen danner en 'risikofaktor' for barnet. Således kan det ses af tabel 4.1, at hvis barnet har en *mor, som ikke er i en kernefamilie* (som oftest enten enlig eller er sammen med en anden end barnets biologiske far⁵), har dette barn næsten tre gange så stor risiko (2,969) for at komme i forebyggende foranstaltning, som hvis barnets biologiske forældre er sammen. De tilsvarende tal for *mor er dømt for kriminalitet* (hvor de tre typer af kriminalitet, beskrevet i boks 4.1, er slået sammen), mors manglende tilknytning til arbejdsmarkedet (*mor pensionist eller på kontanthjælp*), mors lavere uddannelsesniveau (*mor har ingen uddannelse eller kun færdiggjort grundskolen*) samt familiens *boligudsathed* (bolig defineret som *andet* eller *privat udlejning af etagebyggeri med mangler*) viser en oversandsynlighed, der er henholdsvis 2,5, 2,4 samt 1,5 gange større, hvor alle sandsynligheder er signifikante i alle 3 år. De boligtyper, som vejer tungest i forhold til barnets risiko for at komme i forebyggende foranstaltning, er dog alle de *almene boliger*, idet disse ligger mellem 1,7-1,9. I det følgende vil der dog blive set bort fra disse på grund af det ekstra fokus, anbringelser har i denne rapport.

De samme faktorer, der er udslagsgivende i forbindelse med de forebyggende foranstaltninger (tabel 4.1), giver ligeledes større risiko for, at barnet kommer i anbringelse (tabel 4.2), omend risikofaktorerne her

5. *Mor i kernefamilie + mor ny partner + mor enlig* summer ikke helt til 100 pct. Dette skyldes, at mødre, som er døde, ikke er i landet, er hjemløse eller af andre årsager ikke er opgjort i registrene over moderens familiestatus. Idet disse som oftest vil være 'ikke en kernefamilie', er tallene her derfor opgjort til *Mor bor ikke i kernefamilie* = 100 pct. – *Mor i kernefamilie*, men afviger blot med nogle procentpoint fra *Mor bor ikke i kernefamilie = mor ny partner + mor enlig*.

vejer tungere. Et barn, hvis *mor bor ikke er i en kernefamilie*, havde i 2007 således 4,7 gange så stor risiko for at blive anbragt, som hvis det kom fra en 'kernefamilie'. *Mor er dømt kriminalitet* gav 2,9 gange så stor risiko for anbringelse, mens *mor pensionist eller på kontanthjælp, mor har ingen uddannelse eller grundskoleniveau* og familiens *boligudsatbed* her gav barnet henholdsvis 3,7, 4,3 og 3,8 gange så stor risiko for at blive anbragt.

TABEL 4.2

Odds Ratios. Resultater af logistisk regression på sandsynligheden for at være anbragt, givet udvalgte baggrunds karakteristika ved barnet eller dets familie.

	1993	2000	2007
Barnet er en dreng	1,271***	1,202***	1,082***
Dansk (benchmark)			
Indvandrere	0,554***	0,508***	0,736***
Efterkommer	0,418***	0,232***	0,304***
Psykiatrisk diagnose – barn	9,107***	6,152***	5,476***
Kernefamilie – mor (benchmark)			
Ikke i kernefamilie – mor	4,841***	4,949***	4,706***
Psykiatrisk diagnose – mor	1,982***	1,791***	1,710***
Mors alder, fødsel	0,964***	0,968***	0,972***
Dømt for kriminalitet – mor	2,781***	3,005***	2,925***
Missing – mor	1,127**	<0.001	2,415***
Beskæftiget – mor (benchmark)			
Arbejdsløs – mor	1,309***	1,219***	2,144***
Uddannelsessøgende – mor	1,161*	1,241***	0,379***
Pensionist + kontanthjælp – mor	4,481***	4,307***	3,655***
Ingen uddannelse/uoplyst + grundskole – mor	2,565***	3,007***	4,306***
Ungdomsuddannelse – mor	1,021	1,016	1,326***
Erhvervsfaglig uddannelse – mor	1,418***	1,473***	1,812***
Videregående uddannelse – mor (benchmark)			
Bygget 1920 eller senere (benchmark)			
Bygget før 1920	1,053*	1,104***	1,147***
Ejerbolig enfamilieshus			
Ejerlejlighed	1,284***	1,440***	1,532***
Andelsbolig	1,343***	1,804***	1,446***
Alment boligbyggeri opført før 1966	1,661***	2,047***	2,320***
Alment boligbyggeri opført 1966-1980	1,516***	1,978***	2,036***

Alment boligbyggeri opført efter 1980	1,328***	1,853***	2,069***

TABEL 4.2 (FORTSAT)

	1993	2000	2007
Privat udlejning af enfamilieshus med mangler	1,602***	1,343**	1,839***
Privat udlejning af enfamilieshuse uden mangler	1,255***	1,434***	1,608***
Privat udlejning af etagebyggeri uden mangler	1,513***	1,619***	1,855***
Andet privat	1,978***	2,605***	1,839***
Privat udlejning af etagebyggeri med mangler + Andet	2,753***	3,246***	3,767***
Sommerhus	1,411*	1,825***	1,019

Anm.: *= signifikant på 0,10-niveau. **= signifikant på 0,05-niveau. ***= signifikant på 0,01-niveau. Overstregning indikerer, at variabelen har høj signifikans i alle år.

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

Det skal bemærkes, at man skal være forsigtig med at sammenligne grupper af børn, som modtager en foranstaltning, med børn, som ikke gør, når det kommer til psykiatriske diagnoser. Der er således sandsynligt, at børn, som modtager foranstaltninger, er blevet 'opdaget' af systemet i forbindelse med sager, som leder frem til en foranstaltning, hvorimod 'restbefolkningen' ikke i samme grad underkastes psykiatriske undersøgelser. Hermed skal det ikke afvises, at børn, som gives en foranstaltning, har større psykiske problemer end børn, der ikke modtager støtte fra kommunen (se fx. Egelund & Lausten, 2009, om psykiske problemer blandt anbragte børn). På grund af den kausale usikkerhed inddrages psykiatriske diagnoser dog ikke i analysen på trods af deres store udslag i den logistiske regression.

Ud fra de logistiske regressioner har vi udvalgt de fem risikofaktorer, der i størst udstrækning øger sandsynligheden for, at et barn modtager en forebyggende foranstaltning eller bliver anbragt (de skraverede rækker i tabel 4.1 og 4.2):

- *Mor bor ikke i kernefamilie* (dvs. mor er enten enlig eller bor sammen med en anden partner end faren til barnet).
- *Mor er dømt for kriminalitet* (dvs. mor har modtaget mindst én betinget eller ubetinget strafferetlig afgørelse om overtrædelse af straffeloven og en række særlove, bl.a. færdselsloven, våbenloven og lov om euforiserende stoffer).

- *Mor er på pension* (som oftest førtidspensionist) eller *kontanthjælpsmodtager*.
- *Mor har ingen uddannelse* (inkl. manglende oplysninger om uddannelse) eller *har kun grundskolen som højeste fuldførte uddannelse*.
- *Mor bor under dårlige boligforhold*, enten *privat udlejet etagebyggeri med mangler* eller *andet*, der består af boliger, der er ejet af en kommune, en amtskommune (før Kommunalreformen) eller staten.

I resten af rapporten arbejder vi hovedsageligt videre med disse fem risikofaktorer, når vi ser på risikotyngde for børn, der modtager forebyggende foranstaltninger eller er anbragt.

ANDEL AF BØRN MED DE FORSKELLIGE TYPER RISIKOFAKTORER

Ønsker man at se fordelingen af børn i henholdsvis forebyggende foranstaltninger, anbringelser samt restpopulationen over hele listen af baggrundsvARIABLE for alle år, kan disse findes i bilagstabellerne 4.2-4.7. Tabel 4.3 viser udelukkende procentdelen af børn, som har de fem forskellige risikofaktorer. Det ses, at for alle de tre nedslagsår og for både forebyggende foranstaltninger og anbringelser er det mest udbredt for børn at have først *ingen kernefamilie*, herefter *mor har ingen uddannelse eller kun grundskole* og dernæst *mor med lav tilknytning til arbejdsmarkedet*. Tendensen gør sig ligeledes gældende i 'restpopulationen'.

I bilagstabellerne 4.8-4.17 er tallene i tabel 4.3 opdelt på de 10 forskellige typer af foranstaltninger nævnt i kapitel 2. Overordnet set har børn i de fem forskellige typer af forebyggende foranstaltninger samme frekvens af de forskellige risikofaktorer og følger samme tidsmæssige mønster som gennemsnittet af forebyggende foranstaltninger. Med andre ord: Der er ikke stor forskel på børnegrupperne med de forskellige typer forebyggende foranstaltninger, når det kommer til tyngden af risikofaktorer. Det samme gør sig gældende for anbringelsestyperne. Dog er der visse forskelle, som springer i øjnene: Under de forebyggende foranstaltninger ses det således, at børn med *personlig rådgiver* (type 2) i 1993 var 14,2 procentpoint mere *boligudsatte* end gennemsnittet af børn i forebyggende foranstaltning. Samtidig var procentdelene af børn, hvis

mor var på *pension eller kontanthjælp* langt lavere for børn, hvis familier modtog *økonomisk støtte til kost-/efterskole*, både i 1993 og 2000.

TABEL 4.3

Andel 0-17-årige børn i forebyggende foranstaltninger, i anbringelse og i restpopulationen, som har bestemte risikofaktorer. Opgjort for årene 1993, 2000 og 2007. Procent.

	Mor bor ikke i kernefamilie	Mor kriminel	Mor pensionist eller kontant-hjælpsmodtager	Mor har ingen uddannelse eller kun grundskole	Bolig. 'Privat udlejet etage-byggeri med mangler eller andet.'
<i>Forebyggende foranstaltninger</i>					
1993	70,9	9,8	47,2	74,1	9,5
2000	69,1	9,7	44,2	62,1	2,9
2007	67,8	9,7	41,7	52,6	1,9
<i>Anbringelser:</i>					
1993	80,6	16,3	49,9	80,2	12,2
2000	81,2	21,0	60,2	75,4	7,8
2007	84,1	21,6	55,8	72,2	4,5
<i>Restpopulationen:</i>					
1993	24,2	1,4	8,7	40,1	2,7
2000	23,5	1,8	14,9	29,0	1,7
2007	25,1	1,7	11,4	21,0	0,9

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

Ser man på anbringelser, havde en større del af børn i *familiepleje* (type 6) en *mor har ingen uddannelse eller grundskoleniveau* eller en *mor er på pension eller kontanthjælp* i forhold til gennemsnittet i alle 3 nedslagsår. Børn på *døgninstitution* (type 7) havde en lavere andel af mødre, som havde *ingen uddannelse eller kun grundskoleniveau* i 2007 end gennemsnittet af anbragte børn, og det samme gjorde sig gældende for børn på *socialpædagogiske opholdssteder* (type 8) med hensyn til mødre *på pension eller kontanthjælp*. Børn anbragt på *kost-/efterskole* (type 9) var mindre udsatte på en række områder. I 1993 boede færre børn *uden for en kernefamilie*, i 2007 havde færre børn mødre *uden uddannelse eller grundskoleniveau*, og færre var *boligudsatte*. I alle år

havde færre desuden *modre på pension eller kontanthjælp*. For børn anbragt på *eget værelse* (type 10) gjaldt det, at andelen af *modre uden uddannelse eller grundskoleniveau* eller en *mor er på pension eller kontanthjælp* var mindre end gennemsnittet for anbragte børn i alle år.

Tabellerne 4.4-4.6 viser, hvilke risikofaktorer der er mest udbredte inden for de forskellige aldersgrupper. Tabellerne med de forskellige typer af foranstaltninger samt restpopulationen er ydermere inddelt i udvalgte år, så det er muligt at sammenligne udviklingen i aldersgrupperne over tid.

TABEL 4.4

Andel 0-17-årige børn i forebyggede foranstaltninger, som har bestemte risikofaktorer. Opgjort for årene 1993, 2000 og 2007. Procent.

	Mor bor ikke i kernefamilie	Mor kriminel	Mor pensionist eller kontant-hjælpsmodtager	Mor har ingen uddannelse eller kun grundskole	Bolig: 'Privat udlejet etagebyggeri med mangler' eller andet
<i>1993</i>					
0-2-årige	63,1	10,9	56,7	76,6	13,9
3-6-årige	68,4	11,3	52,7	71,1	9,6
7-12-årige	75,3	9,6	50,3	75,1	9,2
13-17-årige	71,1	8,6	36,8	74,4	8,0
<i>2000</i>					
0-2-årige	59,5	11,0	60,4	69,9	4,3
3-6-årige	67,7	10,4	49,9	64,5	3,1
7-12-årige	69,6	9,8	44,8	61,6	2,9
13-17-årige	70,6	9,2	39,0	60,4	2,6
<i>2007</i>					
0-2-årige	61,0	13,2	60,8	69,5	3,2
3-6-årige	65,6	10,0	49,5	56,3	2,5
7-12-årige	67,4	9,4	42,1	52,2	1,7
13-17-årige	69,4	9,6	37,4	50,2	1,8

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

De tre risikofaktorer, som er mest fremtrædende for alle aldersgrupper, uanset år eller type, er: *ikke kernefamilie, mor er på pension eller kontanthjælp* samt *mor har ingen uddannelse eller kun med grundskolen*. Tabellerne illustrerer

dog også den større andel af børn i anbringelser, som har mødre, der er *dømt for kriminalitet*. Op mod 25 pct. af de anbragte børn har en *mor, der er dømt for kriminalitet*, mens det kun gør sig gældende for maksimalt 11 pct. af de børn, der modtager forebyggende foranstaltninger.

TABEL 4.5

Andel 0-17-årige anbragte børn, som har bestemte risikofaktorer, fordelt på nedslagsår. Opgjort for årene 1993, 2000 og 2007. Procent.

	Mor bor ikke i kernefamilie	Mor kriminel	Mor pensionist eller kontant-hjælpsmodtager	Mor har ingen uddannelse eller kun grundskole	Bolig: 'Privat udlejet etagebyggeri med mangler' eller andet
<i>1993</i>					
0-2-årige	68,6	25,5	75,1	83,9	18,2
3-6-årige	80,5	25,6	72,1	84,8	18,2
7-12-årige	86,3	21,1	58,2	83,4	13,6
13-17-årige	79,1	10,4	37,3	77,0	9,0
<i>2000</i>					
0-2-årige	64,1	25,1	84,3	88,7	10,6
3-6-årige	79,5	27,3	77,5	84,7	11,6
7-12-årige	85,4	24,3	65,0	79,0	8,6
13-17-årige	80,7	16,4	49,4	68,8	5,8
<i>2007</i>					
0-2-årige	67,3	20,1	73,8	87,3	7,0
3-6-årige	80,8	25,8	70,9	85,0	7,9
7-12-årige	87,3	24,9	62,3	78,0	4,9
13-17-årige	84,4	18,7	46,7	64,4	3,3

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

Ser man på tværs af aldersgrupperne, er det en klar trend, at færre børn bor i *kernefamilier*, jo større de bliver. Dette gjorde sig gældende i alle tre nedslagsår. Som illustration nøjes vi med at gennemgå tallene fra 2007. I 2007 var der 61,0 pct. af 0-2-årige børn i forebyggende foranstaltninger, som *ikke boede i en kernefamilie* (tabel 4.4). For de 13-17-årige var denne procentdel oppe på 69,4. For de anbragte børn (tabel 4.5) var der 67,3 pct. af de 0-2-årige, som *ikke boede i en kernefamilie*, og 84,4 pct. af de 13-17-årige. De 0-2-årige i restpopulationen boede i langt højere grad i *kerne-*

familier. Her var det således 11,0 pct., som ikke boede i en kernefamilie. Ser man de forskellige typer af foranstaltninger, er der således flere børn i anbringelse end i forebyggende foranstaltninger, som ikke bor i en *kernefamilie*. Børn i forebyggende foranstaltninger boede dog stadig i langt mindre grad i *kernefamilier* end resten af befolkningen på deres egen alder og lå således tættere på de anbragte med hensyn til overrepræsentationen af risikofaktoren *mor bor ikke i kernefamilie*.

TABEL 4.6

Børn i restpopulationen, som har bestemte risikofaktorer, særsomt for aldersgrupper. Opgjort for årene 1993, 2000 og 2007. Procent.

	Mor bor ikke i kernefamilie	Mor kriminel	Mor pensionist eller kontant-hjælpsmodtager	Mor har ingen uddannelse eller kun grundskole	Bolig: 'Privat udlejet etagebyggeri med mangler' eller 'andet'
<i>1993</i>					
0-2-årige	12,3	1,3	9,7	32,8	3,8
3-6-årige	19,5	1,5	8,6	36,7	2,7
7-12-årige	27,8	1,4	8,4	42,6	2,4
13-17-årige	35,3	1,2	8,1	47,0	2,3
<i>2000</i>					
0-2-årige	9,9	1,5	19,0	23,9	2,5
3-6-årige	18,5	1,5	14,5	25,6	1,6
7-12-årige	26,6	1,8	13,1	29,0	1,4
13-17-årige	32,2	1,9	13,3	34,9	1,3
<i>2007</i>					
0-2-årige	11,0	1,3	13,7	19,2	1,2
3-6-årige	19,2	1,5	11,0	19,2	0,9
7-12-årige	29,2	1,8	10,5	20,5	0,7
13-17-årige	35,9	2,2	11,1	24,4	0,7

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

Med hensyn til *mors lave tilknytning til arbejdsmarkedet* gik tendenserne den samme vej mellem aldersgrupperne for både børn i forebyggende foranstaltninger og i anbringelse i alle tre nedslagsår. Ser man igen på 2007 som illustration, havde 60,8 pct. af de 0-2-årige børn i forebyggende

foranstaltninger *en mor er på pension eller kontanthjælp*, mens dette tal faldt til 37,4 pct. for de 13-17-årige (tabel 4.4). Samme trend gjorde sig gældende for børn i anbringelse. Her havde 73,8 pct. af de 0-2-årige *en mor er på pension eller kontanthjælp*, mens det samme var tilfældet for 46,7 pct. af de 13-17-årige (tabel 4.5). For resten af børnepopulationen gjorde samme trend sig ikke gældende. Desuden var andelen langt lavere og lå således mellem 13,7 og 11,0 for alle aldersgrupper (tabel 4.6).

Mors uddannelsesniveau ændrede sig også mellem aldersgrupperne. Om end forskellene ikke var så drastiske som *mor er på pension eller kontanthjælp*, så kan vi se af tabel 4.4 for børn i forebyggende foranstaltninger og tabel 4.5 for børn, der er anbragt, at jo ældre børnene er, jo mindre er andelen af børn med *mødre uden uddannelse eller kun grundskole*. Tager man 2007 som eksempel, havde 69,5 pct. af de 0-2-årige i forebyggende foranstaltning *en mor har ingen uddannelse eller kun med grundskoleniveau*. Denne andel faldt til 50,2 pct. for de 13-17-årige. For de anbragtes vedkommende havde 87,3 pct. af de 0-2-årige *en mor har ingen uddannelse eller kun med grundskole*, mens det samme gjorde sig gældende for 64,4 pct. af de 13-17-årige.

Anbragte børn har i 2007 en meget stor sandsynlighed for, at mor er *uden uddannelse eller kun med grundskoleniveau*. Det gælder for 87,3 pct. af alle 0-2-årige børn, der er anbragt i 2007. Denne andel er faldende over aldersgrupperne, hvor det 'kun' gælder for 64,4 pct. af de 13-17-årige anbragte. Denne store forskel hænger højst sandsynligt sammen med det faktum, at teenage-børn, der anbringes, ikke har samme grad af belastning ift. risikofaktorer, som de mindre børn, der anbringes. Teenage-børnene anbringes oftere som følge af egne problemer, mens de yngre børn anbringes som følge af forældrenes problemer. Børn i forebyggende foranstaltninger har ikke den samme store sandsynlighed for, at *mor ingen uddannelse har eller kun med grundskoleniveau* som de anbragte børn, men de ligger stadig langt fra de børn, som ikke modtager nogen form for personrettet foranstaltning. Her lå andelen på mellem 19,2 og 24,4 pct. for alle aldersgrupper. For restpopulationen (tabel 4.6) er det desuden interessant at se, at andelen af *mødre uden uddannelse eller kun med grundskoleniveau* stiger, hvis man sammenligner mellem aldersgrupperne. Jo ældre børn er, jo større andel af deres mødre har således *ingen uddannelse eller udelukkende grundskole* i alle tre nedslagsår. Dette viser – sammen med et generelt fald i andelen af kvinder uden uddannelse fra 1993 til 2007 –

den generelle tendens i samfundet, at kvinder overordnet set uddanner sig mere end tidligere.

ANTAL AF RISIKOFAKTORER FOR BØRN I FORANSTALTNINGER

Vi har nu undersøgt, hvor stor en andel af alle børn, der har de fem risikofaktorer, der har størst indflydelse på, om barnet er i en forebyggende foranstaltning eller er anbragt. Dermed er det ikke sagt, at børn automatisk kommer i en foranstaltning, hvis de har en af de fem risikofaktorer. Det er således ikke kun baggrundsfaktorer og risikotyper, som er interessant, men også i høj grad selve risikotyngden for børnene. Med andre ord: *Hvor mange* risikofaktorer børnene har. Tabel 4.7, viser hvor mange børn og unge, der modtager en forebyggende foranstaltning eller er anbragt, fordelt på antal risikofaktorer. Op mod halvdelen af de børn, der har den største problemtynge med fem risikofaktorer, enten modtager forebyggende foranstaltninger (7,0 pct. i 2007) eller er anbragt (45,9 pct. i 2007).

TABEL 4.7

Andel 0-17-årige børn, der modtager forebyggende foranstaltning eller er anbragt, fordelt på antal risikofaktorer. Opgjort for 1993, 2000 og 2007. Procent.

	0	1	2	3	4	5
<i>1993:</i>						
Forebyggelse	0,1	0,3	1,1	3,4	4,3	4,7
Anbragte	0,1	0,5	2,6	7,9	18,7	37,5
<i>2000:</i>						
Forebyggelse	0,3	1,0	2,8	6,6	7,8	5,7
Anbragte	0,1	0,6	2,6	10,4	23,7	44,0
<i>2007:</i>						
Forebyggelse	0,3	1,1	2,9	6,3	7,7	7,0
Anbragte	0,1	0,6	2,8	9,7	22,7	45,9

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

I tabel 4.8 vender vi billedet og undersøger, hvor stor en risikobelastning børn i de forskellige typer af foranstaltninger – inklusiv børn, der ikke modtager nogen form for foranstaltning – har.

TABEL 4.8

0-17-årige børn fordelt på antal risikofaktorer, særskilt for børn i forebyggende foranstaltninger, anbragte børn og restpopulationen. Opgjort for 1993, 2000 og 2007. Procent.

	0	1	2	3	4	5	Gennemsnitligt antal
<i>Forebyggende foranstaltninger:</i>							
1993	8,6	18,9	35,1	28,7	7,8	0,9	2,11
2000	12,0	25,2	31,7	25,4	5,4	0,4	1,88
2007	16,2	26,8	29,3	22,8	4,7	0,2	1,74
<i>Anbringelser:</i>							
1993	4,7	15,4	35,2	29,2	13,2	2,3	2,38
2000	4,8	14,9	28,5	36,0	13,7	2,1	2,45
2007	4,9	15,9	30,3	35,3	12,6	1,0	2,38
<i>Restpopulationen:</i>							
1993	47,1	33,4	14,5	3,6	0,6	0,0	0,77
2000	51,1	29,9	12,6	3,5	0,5	0,0	0,69
2007	57,8	28,4	10,3	3,1	0,4	0,0	0,60

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

Mens gennemsnittet af risikofaktorer for børn i forebyggende foranstaltninger faldt fra 1993 til 2007 og således endte på 1,74 risikofaktor pr. barn (tabel 4.8), lå den største andel børn på to risikofaktorer ud af de 5 i alle 3 år. For de anbragte børn ændrede gennemsnittet sig overordnet ikke fra 1993 til 2007, og det lå således på 2,38 risikofaktorer i begge år. Størstedelen af de anbragte børn havde i 1993 to risikofaktorer, mens dette tal i 2000 og 2007 steg til tre risikofaktorer. Sammenlignes med børn, som ikke modtog nogen form for personrettet foranstaltning, havde børn i restpopulationen et gennemsnit på 0,6 risikofaktorer i 2007, ligesom størstedelen af børnene i restpopulationen ingen risikofaktorer havde i nogen af årene. Som forventet havde anbragte børn således en større mængde af risikofaktorer til stede i deres liv i forhold

til børn i forebyggende foranstaltninger, som på sin side havde flere end børn, som ikke var i nogen type af foranstaltning.

Tabellerne 4.9, 4.10 og 4.11 viser antallet af risikofaktorer i forhold til barnets alder. Det ses, at det i alle år var de yngste børn på 0-2 år i forebyggende foranstaltninger (tabel 4.9), som havde den største byrde af risikofaktorer. Således havde disse et gennemsnit på 2,08 risikofaktorer i 2007, mens den største andel af børn i denne aldersgruppe havde tre risikofaktorer. For resten af aldersgrupperne i de forebyggende foranstaltninger lå de fleste på to risikofaktorer, og man kan således overveje, om andelen af børn i forebyggende foranstaltninger med tre risikofaktorer falder, når børnene bliver ældre, fordi en del af disse bliver anbragt efter de første par leveår.

TABEL 4.9

Børn i forebyggende foranstaltninger fordelt efter antal risikofaktorer, særskilt for aldersgrupper. Opgjort for 1993, 2000 og 2007. Procent.

	0	1	2	3	4	5	Gennemsnitligt antal
<i>1993</i>							
0-2-årige	10,3	15,2	30,0	34,0	8,7	1,8	2,21
3-6-årige	10,9	17,7	29,5	32,4	8,8	0,9	2,13
7-12-årige	7,4	16,9	34,8	31,9	8,1	0,9	2,19
13-17-årige	7,4	23,2	41,1	21,2	6,5	0,6	1,98
<i>2000</i>							
0-2-årige	12,7	18,4	29,1	31,0	8,4	0,4	2,05
3-6-årige	13,4	20,3	30,6	29,3	6,1	0,3	1,95
7-12-årige	13,4	23,6	30,5	26,7	5,6	0,3	1,89
13-17-årige	10,2	29,7	33,5	21,9	4,4	0,4	1,82
<i>2007</i>							
0-2-årige	11,8	17,1	31,4	31,7	7,5	0,5	2,08
3-6-årige	17,3	20,4	29,0	27,9	5,3	0,1	1,84
7-12-årige	17,2	25,9	29,4	22,5	4,8	0,2	1,73
13-17-årige	15,3	30,6	29,2	20,6	4,2	0,2	1,68

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

TABEL 4.10

Anbragte børn fordelt efter antal risikofaktorer, særskilt for aldersgrupper.
Opgjort for 1993, 2000 og 2007. Procent.

	0	1	2	3	4	5	Gennemsnit- ligt antal
<i>1993</i>							
0-2-årige	3,4	7,9	28,9	36,4	20,6	2,8	2,71
3-6-årige	3,5	8,8	22,6	38,5	22,2	4,4	2,80
7-12-årige	3,6	10,9	30,2	34,7	17,4	3,3	2,61
13-17-årige	5,8	20,1	41,4	23,4	8,0	1,3	2,11
<i>2000</i>							
0-2-årige	2,9	5,3	28,1	46,7	15,1	1,9	2,71
3-6-årige	3,1	6,8	23,8	43,3	19,1	3,9	2,80
7-12-årige	4,0	11,5	25,8	40,0	16,7	2,4	2,62
13-17-årige	6,3	20,7	31,7	30,0	9,9	1,4	2,21
<i>2007</i>							
0-2-årige	3,4	9,4	31,1	41,6	13,7	0,7	2,55
3-6-årige	1,8	7,6	30,0	41,8	17,0	1,8	2,70
7-12-årige	2,9	11,6	28,5	40,8	15,0	1,2	2,57
13-17-årige	7,0	21,0	31,4	29,8	10,1	0,7	2,17

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

Blandt de anbragte børn havde den største andel tre risikofaktorer (tabel 4.10). Dette gælder for de tre yngste aldersgrupper, mens det for de 13-17-årige gælder, at den største andel havde to risikofaktorer. Ser man på gennemsnittet i 2007, var der da også et fald fra 2,6 risikofaktor pr. 7-12-årigt barn til 2,1 risikofaktor pr. 13-17-årig. Til sammenligning havde den største andel af børn i restpopulationen ingen risikofaktorer (tabel 4.11) uanset alder og år. Gennemsnittet endte dog mellem 0,5 og 0,7 for denne gruppe i 2007. Her er det bemærkelsesværdigt, at gennemsnittet for risikofaktorer stiger med barnets alder, modsat børn, som modtager en forebyggende foranstaltning eller er anbragt.

TABEL 4.11

Børn i restpopulationen fordelt efter antal risikofaktorer, særskilt for aldersgrupper. Opgjort for 1993, 2000 og 2007. Procent.

	0	1	2	3	4	5	Gennemsnitligt antal
<i>1993</i>							
0-2-årige	58,0	28,7	9,5	3,2	0,6	0,0	0,60
3-6-årige	51,7	32,7	11,2	3,7	0,6	0,0	0,69
7-12-årige	43,1	36,6	15,8	3,8	0,6	0,0	0,82
13-17-årige	37,2	37,0	21,4	3,7	0,6	0,0	0,94
<i>2000</i>							
0-2-årige	61,5	24,3	10,9	2,9	0,4	0,0	0,56
3-6-årige	57,7	27,5	11,1	3,4	0,4	0,0	0,62
7-12-årige	50,4	32,2	13,0	3,8	0,5	0,0	0,72
13-17-årige	42,8	36,4	15,9	4,2	0,6	0,0	0,84
<i>2007</i>							
0-2-årige	67,7	21,3	8,1	2,5	0,3	0,0	0,46
3-6-årige	63,8	23,1	8,9	2,9	0,3	0,0	0,52
7-12-årige	55,5	30,3	10,5	3,2	0,4	0,0	0,63
13-17-årige	47,9	34,9	13,0	3,7	0,5	0,0	0,74

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

BØRN MED TRE ELLER FLERE RISIKOFAKTORER – DE SÆRLIG UDSATTE

I et tidligere afsnit blev der på baggrund af logistiske regressioner for hvert nedslagsår fundet frem til fem risikofaktorer, der viser størst signifikant indflydelse på sandsynligheden for, at barnet er anbragt eller modtager en forebyggende foranstaltning. De foregående tabeller viste hyppigheden for hver enkelt risikofaktor, og hvordan børnene fordeler sig over antal af risikofaktorer.

For at finde de typiske kombinationer af karakteristika ser vi på de børn, der havde tre eller flere risikofaktorer i henholdsvis 1993, 2000 og 2007. Tre eller flere risikofaktorer er valgt, idet vi dermed kun fokuserer på de særlig udsatte. Forskningen viser utvetydigt, at jo flere risikofaktorer, der er til stede i et barns liv, jo større er sandsynligheden for en negativ

udvikling. Denne sandsynlighed stiger nærmest eksponentielt med antallet af risikofaktorer. Af tabel 4.8 så vi, at 27,7 pct. af børn, der modtager forebyggende foranstaltninger, 48,9 pct. af børn, der er anbragt, og 3,5 pct. af restpopulationen har tre eller flere risikofaktorer til stede i deres liv. Dette afsnit om de særlig udsatte børn drejer sig altså om lidt mere end hvert fjerde barn, der får forebyggende foranstaltninger, hvert andet barn, der er anbragt, og knap hvert 30. barn i restpopulationen.

For at indsnævre analysen viser vi kun de tre mest typiske kombinationer af risikofaktorer, som anbragte børn, børn i forebyggende foranstaltninger og restpopulationen af børn har. Andelen, der vises til højre i tabellerne 4.12-4.14, er den andel af eksempelvis anbragte børn, som har den kombination af risikofaktorer, som krydserne i tabellen angiver. Den samlede andel i kolonnen yderst til højre viser, hvor stor en procentdel af de børn med tre eller flere risikofaktorer, de tre udvalgte kombinationer dækker. Eksempelvis kan man se, at 80,2 pct. af de anbragte børn, der i 1993 har tre eller flere risikofaktorer, har de tre typiske kombinationer af risikofaktorer, som er vist i tabel 4.12: a) *mor bor ikke i kernefamilie, mor har ingen uddannelse eller kun grundskole, mor modtager kontanthjælp eller er pensionist* (51,8 pct.); b) *mor bor ikke i kernefamilie, mor har ingen uddannelse eller kun grundskole, mor modtager kontanthjælp eller er pensionist, samt mor bor i en udsat boligtype* (10,2 pct.); og c) *mor bor ikke i kernefamilie, mor har ingen uddannelse eller kun grundskole, mor modtager kontanthjælp eller er pensionist, samt mor er dømt for kriminalitet* (18,2 pct.).

Det fremgår også af tabel 4.12-4.14, at for børn, som havde tre eller flere risikofaktorer, havde langt størstedelen kun tre risikofaktorer. I alle tre nedslagsår havde de fleste i de to foranstaltningstyper samt restpopulationen således tre risikofaktorer, nemlig *mor bor ikke i kernefamilie, mor har ingen uddannelse eller højest grundskolen* og *mor er på pension eller kontanthjælpsmodtager*. Dette gælder eksempelvis i 2007 (tabel 4.14) for 57,3 pct. af de børn, der modtager en forebyggende foranstaltning og har tre eller flere risikofaktorer, for 68,4 pct. af de børn, der er anbragt og har tre eller flere risikofaktorer, og for 69,9 pct. af de børn i restpopulationen, der har tre eller flere risikofaktorer. Hvis dette omregnes til at gælde alle børnene i de tre grupper, gælder det for 15,9 pct. af alle børn, der modtager forebyggende foranstaltninger, 33,6 pct. af alle børn, der er anbragt, og 2,4 pct. af alle børn i restpopulationen. Det gælder ligeledes for alle tre grupper af børn og for alle tre nedslagsår, at hvis børnene havde fire risikofaktorer, var den sidste risikofaktor typisk *mor er dømt for kriminalitet*.

TABEL 4.12

Kombinationer af risikofaktorer for børn med tre eller flere risikofaktorer.
Opgjort for 1993.

	Anbragte			Forebyggende foranstaltning			Restpopulation		
	A	B	C	A	B	C	A	B	C
Mor bor ikke i kernefamilie	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Mor har ingen uddannelse eller kun grundskole	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Mor modtager kontanthjælp eller er pensionist	X	X	X	X	X	X	X		X
Mor er dømt for kriminalitet			X			X			X
Mor bor under dårlige boligforhold		X			X			X	
Andel	51,8	10,2	18,2	62,2	7,8	12,2	60,2	8,1	7,8
Samlet andel			80,2			82,2			76,1

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

TABEL 4.13

Kombinationer af risikofaktorer for børn med tre eller flere risikofaktorer.
Opgjort for 2000.

	Anbragte			Forebyggende foranstaltning			Restpopulation		
	A	B	C	A	B	C	A	B	C
Mor bor ikke i kernefamilie	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Mor har ingen uddannelse eller kun grundskole	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Mor modtager kontanthjælp eller er pensionist	X	X	X	X	X	X	X		X
Mor er dømt for kriminalitet			X			X		X	X
Mor bor under dårlige boligforhold		X			X				
Andel	56,1	5,4	20,3	69,1	5,7	14,1	67,2	6,9	8,5
Samlet andel			81,8			89,9			82,6

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

TABEL 4.14

Kombinationer af risikofaktorer for børn med tre eller flere risikofaktorer.

Opgjort for 2007.

	Anbragte			Forebyggende foranstaltning			Restpopulation		
	A	B	C	A	B	C	A	B	C
Mor bor ikke i kernefamilie	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Mor har ingen uddannelse eller kun grundskole	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Mor modtager kontanthjælp eller er pensionist	X		X	X		X	X		X
Mor er dømt for kriminalitet		X			X	X		X	X
Mor bor under dårlige boligforhold									
Andel	57,3	7,0	21,6	68,4	6,7	14,8	69,9	8,3	9,2
Samlet andel			85,9			89,9			87,4

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

FORSKNING OM BAGGRUNDS- OG RISIKOFAKTORER

Når udsatte familier skal identificeres, er det vigtigt at se på familiens ressourcer. De udsatte familier er ikke altid i stand til at løse deres problemer, som andre familier vil være, men kan derimod synke ned i disse (Christensen, 2003; Ploug, 2007). En forudsætning for en vellykket forebyggende indsats er en indsigt i familiens forhold for at kunne forstå, hvilke belastninger der stresser familien. Det kan eksempelvis dreje sig om langvarig arbejdsløshed, fattigdom, ægteskabelige konflikter, misbrug, vold i familien eller boligproblemer. Det kan være vanskeligt for forældrene at ændre deres adfærd over for barnet, før de har fået løst nogle af de nævnte problemer, fordi forældrene indtil da mangler det nødvendige overskud og ressourcer hertil (Andershed & Andershed, 2005; Christoffersen, 2002; Utting, 1995).

De børn og unge, der tilbydes forebyggende foranstaltninger, har ofte sociale problemer med følgende karakteristika: relativt svage

eller manglende sociale relationer med jævnaldrende samt svage faglige kundskaber og lavt selvværd. Forældrene er ofte ressourcetsvage, de har i flere tilfælde selv sociale problemer, og barnet eller den unge oplever en hverdag uden struktur som følge af manglende integration i uddannelsesinstitutioner, arbejdsmarkedet og fritidsorganisationer (Christensen, 2006; Jespersen & Sivertsen, 2005).

SFI's undersøgelse 'Social støtte til børn' giver følgende beskrivelse af de udsatte familier: I forhold til andre børnefamilier er børnefamilierne, der fik støtte med forebyggende foranstaltninger, i langt højere grad uden for arbejdsmarkedet eller marginaliseret ved langvarig sygdom. Der er en relativ hyppigere forekomst af længerevarende arbejdsløshedsperioder, som medfører en øget risiko for social isolering. Hvis disse belastninger fører til en ændret adfærd over for børnene, må man forvente, at barnet indirekte bliver belastet af forældres arbejdsmarkedsmæssige position (Christoffersen, 2002). Undersøgelsen viste, at hos 21 pct. af de børn, der fik en forebyggende foranstaltning for første gang i 1998, var en eller begge forældre afhængige af alkohol eller narkotika. I lighed med andre undersøgelser finder Christoffersen en tæt sammenhæng mellem forældrenes psykiske lidelser og et overforbrug af alkohol. De familiemæssige forhold, som er mest skadelige for børns opvækst og udvikling, er psykologisk mishandling, seksuel og fysisk mishandling samt vanrøgt. Med undersøgelsen om 'Social støtte til børn' som grundlag fremgår det, at en relativ stor del af de børn og unge, der er omfattet af Servicelovens forebyggende foranstaltninger, i større eller mindre grad lider under en eller flere af de nævnte former for omsorgssvigt (Christoffersen, 2002). For de børn, der fik en effektiv relevant støtte, kan sagsbehandlerne også konstatere nogle betydelige forbedringer af deres følelsesmæssige tilstande.

SFI's Børneforløbsundersøgelse har fokus på børns livsvilkår og udvikling samt på, hvordan udsatte børn identificeres. I forbindelse med denne undersøgelse fandt Christensen (2006), at 9 pct. af de danske 7-årige børn og 14 pct. af 7-årige børn med anden etnisk baggrund end dansk havde ét eller flere af følgende problemer: svage eller manglende sociale relationer med jævnaldrende samt svage faglige kundskaber, lavt selvværd, samt at forældrene ofte er ressourcetsvage i forhold til tilknytning til arbejdsmarkedet og uddannelse. Disse børn vurderes at have behov for en særlig forebyggende indsats. Fælles for børnene med proble-

mer er, at de scorede uden for normalområdet på SDQ-skalaen⁶, der måler barnets styrker og svagheder, og deres forældre vurderes som værende helt eller delvist resourcesvage.

Undersøgelsen af de 7-årige i Børneforløbsundersøgelsen fremhæver tre problemgrupper. Det er: 1) Børn, der har konflikter med jævnaldrende, 2) Børn i familier med samlivsbrud, hvor moderen er blevet mishandlet (kun data for danske børn), samt 3) Børn i familier, hvor moderen oplyser, at hun føler sig depressiv. De problemgrupper, der er nævnt i ovenstående, kan ikke betragtes som uafhængige, men derimod som forskellige forhold, der gensidigt påvirker hinanden og samtidig kan påvirke barnets udvikling. I arbejdet med udsatte børn og unge kan disse indikatorer anvendes til at opdage eller genkende problemstillinger, hvor der er brug for en forebyggende indsats (Christensen, 2006; Nygren, 2006).

Forældres henvendelse til kommunen eller en indberetning til sagsbehandleren grunder som oftest i én eller flere af følgende fem problemstillinger: 1) Alvorlige opdragelsesproblemer, 2) Børnenes mistroivsel, 3) Skoleproblemer, 4) Økonomiske problemer eller 5) Forældrenes psykiske problemer (Christensen, 2006; Christensen & Egelund, 2002). Børneforløbsundersøgelsen viser desuden, at familier, hvor samlivsbrud er en medvirkende årsag til barnets problemer, ofte er i kontakt med socialforvaltningen i forvejen.

OPSAMLING

Dette kapitel undersøger, hvilke faktorer som kan øge risikoen for, at et barn kommer i foranstaltning. Baggrundsfaktorerne og deres udbredelse undersøges over tid, foranstaltningstype samt børnenes alder. Desuden ses der på, hvor mange risikofaktorer et gennemsnitligt barn har, alt efter om det er i forebyggelse, anbringelse eller ikke modtager nogen form for personrettet foranstaltning. Endelig undersøges de hårdest ramte børn, og de mest udbredte kombinationer af risikofaktorer for disse børn findes.

---

6. SDQ er et screeningsredskab, der måler børn og unges personlige styrker og svagheder. Skemaet er udviklet til at vurdere børn og unge i alderen 3-16 år. Der er 25 spørgsmål, som besvares ud fra tre kategorier, og hvert spørgsmål får point herefter.

Tidligere forskning har vist betydningen af barnets og familiens baggrundsfaktorer for barnets trivsel. Selvom denne rapport overordnet set undersøger personrettede foranstaltninger, er det således ikke nok blot at fokusere på barnets karakteristika. Er familien svag på ressourcer, er det således sværere for den at løse eventuelle forhindringer, som en ressourcestærk familie ville have nemmere ved at tackle. Dermed kan faktorer, som ikke direkte påvirker barnet, eksempelvis manglende tilknytning til arbejdsmarkedet, have en indirekte effekt gennem forældrene.

I denne undersøgelse er fædres baggrundsfaktorer ikke inddraget. Det skyldes udelukkende manglende data for disse, især med hensyn til fædre til børn i foranstaltninger. Det skal dog ikke ses som en negligering af fædres rolle eller påvirkning af deres barn enten ved at være til stede eller ved at være fraværende.

Ud af mængden af baggrundsvariable, som blev undersøgt, blev der i dette kapitel identificeret fem risikofaktorer, som i særlig grad øgede sandsynligheden for, at et barn modtager en forebyggende foranstaltning eller bliver anbragt. Disse var:

- *Mor bor ikke i kernefamilie.*
- *Mor er dømt for kriminalitet* (dvs. mor har modtaget mindst én betinget eller ubetinget strafferetslig afgørelse om overtrædelse af straffeloven og en række særlove, bl.a. færdselsloven, våbenloven og lov om euforiserende stoffer).
- *Mor er på pension* (som oftest førtidspensionist) *eller kontanthjælpsmodtager.*
- *Mor har ingen uddannelse* (inkl. manglende oplysninger om uddannelse) *eller har kun grundskolen som højeste fuldførte uddannelse.*
- *Mor bor under dårlige boligforhold*, enten 'privat udlejet etagebyggeri med mangler' eller 'andet', der består af boliger, der er ejet af en kommune, en amtskommune (før Kommunalreformen) eller staten.

De tre risikofaktorer, som flest børn havde med sig som et vilkår i opvæksten i årene 1993, 2000 og 2007, var *mor bor ikke i kernefamilie*, *mor er på pension eller kontanthjælp*, og *mor har ingen uddannelse eller kun grundskolen*. Dette gjorde sig gældende for alle grupper af børn, hvad enten de var i en forebyggende foranstaltning, var anbragt eller ikke modtog nogen form for personrettet foranstaltning.

Børns risikofaktorer ændrer sig med alderen. Således var der færre børn i foranstaltninger, som havde *en mor i kernefamilie*, jo højere op i aldersgrupperne vi ser, fordi en del familier opløses, som tiden går, mens der til gengæld også var et fald i andelen af børn med *mor er på pension eller kontanthjælp* og *mor har ingen uddannelse eller kun grundskole*, antageligt fordi gruppen af forældre med børn, der får tiltag i teenagealderen, er mere ressourcestærke end i de familier, hvor indsatser iværksættes tidligt. Resten af børnepopulationen og dennes forskelle mellem børnegrupper lignede udelukkende børn i foranstaltninger med hensyn til *mor bor ikke i kernefamilie*. Her var niveauet langt lavere end for børn i foranstaltninger, men steg til gengæld kraftigt op gennem børnenes alder. Dette gjorde sig gældende for alle årene 1993, 2000 og 2007.

Det er ikke kun typen af risikofaktorer, der påvirker barnets sandsynlighed for at have behov for en foranstaltning. En lige så vigtig faktor er tyngden af risikofaktorer eller antallet af disse, som påvirker barnet og sandsynligheden for at have behov for en foranstaltning. Dette undersøger vi i kapitlet ved at se på det gennemsnitlige antal risikofaktorer. Mens gennemsnittet af risikofaktorer for børn i forebyggende foranstaltninger faldt fra 1993 til 2007 (1,74 risikofaktorer i 2007), lå den største andel børn på to risikofaktorer i alle nedslagsår. For de anbragte ændrede gennemsnittet sig overordnet ikke fra 1993 til 2007 (2,38 risikofaktorer i 2007), men lå signifikant højere end for børn i forebyggende foranstaltninger. Både for de anbragte børn og for børn i forebyggende foranstaltninger var det gennemsnitlige antal risikofaktorer faldende over aldersgrupperne i alle tre nedslagsår, hvor de 13-17-årige har et lavere gennemsnit af risikofaktorer end de yngre aldersgrupper. For restpopulationen er det lige modsat. Her har de 13-17-årige i gennemsnit flere risikofaktorer end de yngre aldersgrupper. Til gengæld havde børnene i restpopulationen i gennemsnitligt et langt lavere antal risikofaktorer for alle aldersgrupper.

Undersøger man de særlig udsatte børn, dvs. dem med tre eller flere risikofaktorer, ses det, at den mest udbredte kombination i alle tre nedslagsår var: *mor bor ikke i kernefamilie, mor er på pension eller kontanthjælp* og *mor har ingen uddannelse eller kun grundskole*. I 2007 gælder dette for 15,9 pct. af alle børn, der modtager forebyggende foranstaltninger, 33,6 pct. af alle børn, der er anbragt, og 2,4 pct. af alle børn i restpopulationen. Hvis barnet har fire risikofaktorer, er den fjerde risikofaktor typisk *mor er dømt for kriminalitet*.

GEOGRAFISKE MØNSTRE

Andelen af anbragte børn har på landsplan været nogenlunde stabil på 1 pct. de seneste 25 år. Derfor er det værd at være interessant at få belyst, om der er kommunetyper, hvor koncentrationen af anbragte børn eller børn, der modtager forebyggende foranstaltninger, er særlig høj og kommunetyper, hvor koncentrationen er særlig lav. I dette kapitel afdækker vi derfor, om der er sket forskydninger i risikotyngden hos børnene i de forskellige kommunetyper.

Vi ønsker endvidere i forlængelse af resultaterne fra kapitel 4 at undersøge, om der er forskel på kendetegnene ved de udsatte familier, alt efter familiens geografiske placering. For eksempel om der er forskel på udsatte familier i en *yderkommune* og udsatte familier i en *bykommune*, opgjort efter den nye kommuneinddeling og den deraf følgende gruppering af kommunerne i *bykommuner*, *mellekommuner*, *landkommuner* og *yderkommuner* (se bilag 1.2 for yderligere information om kommunetyperne). Vi inddrager børn i begge foranstaltningstyper og restpopulationen for at give et bedre indblik i fordelingen af problemtyngden i de forskellige grupper.

I kapitel 4 identificerede vi de fem risikofaktorer, som i særlig grad forøgede sandsynligheden for, at et barn modtager en forebyggende foranstaltning eller bliver anbragt, ligesom vi illustrerede 'alvorligheden' af dem. De fem risikofaktorer, som analysen i dette kapitel tager udgangs-

punkt i, er: *mor bor ikke i kernefamilie, mor er dømt for kriminalitet, mor er på pension eller kontanthjælpsmodtager, mor har ingen uddannelse eller kun grundskole, mor bor under dårlige boligforhold* (boligtyperne er beskrevet i bilagstabel 4.1). På baggrund af denne viden undersøger vi, hvorvidt der eksisterer forskelle mellem kommunetyperne i andelen af børn og unge i henholdsvis forebyggende foranstaltninger, anbringelse og i restpopulationen. Nedenstående tabeller 5.1-5.3 viser det gennemsnitlige antal risikofaktorer for de tre grupper, hvorved det bliver muligt at vurdere, hvilken risikotyngde der er i de forskellige børns liv, og hvorvidt der er forskelle mellem forebyggende foranstaltninger og anbringelser. Ved at sammenligne med restpopulationen sættes udviklingen i det gennemsnitlige antal risikofaktorer i perspektiv, da det fremgår, at selvom gennemsnittet af antal risikofaktorer er faldende over tid, er der stadig en markant forskel mellem børnene med foranstaltninger og restpopulationen.

Tabel 5.1-5.3 viser, at det gennemsnitlige antal risikofaktorer har været svagt faldende i perioden 1993-2007, både for børn i de forebyggende foranstaltninger (tabel 5.1) og restpopulationen (tabel 5.3). Antallet af risikofaktorer er stadig signifikant højere hos børn med forebyggende foranstaltninger end hos børn i restpopulationen, selvom det gennemsnitlige antal risikofaktorer er faldet fra 2,11 i 1993 til 1,74 i 2007 på landsplan (jf. tabel 5.1). Udviklingen er den samme, hvis man ser på kommunetyper, dvs. et fald i det gennemsnitlige antal risikofaktorer hos børn med forebyggende foranstaltninger (tabel 5.1) og børn i restpopulationen (tabel 5.3). *Bykommuner* havde i 1993 et signifikant højere gennemsnitligt antal risikofaktorer pr. barn med en forebyggende foranstaltning end de andre kommunetyper, da dette var 2,23, mens *landkommuner* havde den laveste med 1,94 (tabel 5.1). Dette ændrer sig over tiden, så *bykommuner* i 2000 havde et lavere gennemsnit end resten, hvilket ligeledes var tilfældet i 2007, hvor gennemsnittet var på 1,70, mens *yderkommunerne* havde det højeste gennemsnit på 1,79. Sammenligner vi det gennemsnitlige antal risikofaktorer i 1993 og 2007, er der for alle kommunetyperne tale om et signifikant fald i antallet af risikofaktorer pr. barn med forebyggende foranstaltninger.

Tabel 5.2 viser det gennemsnitlige antal risikofaktorer for børn, der er anbragt. Modsat den ensartede udvikling i risikotyngden blandt børn i forebyggende foranstaltninger findes der flere modsatrettede tendenser blandt de anbragte. På landsplan stiger gennemsnittet mellem 1993 og 2000 fra 2,38 til 2,45. Denne stigning findes ligeledes blandt

kommunetyperne med undtagelse af *bykommuner*, hvor gennemsnittet falder fra 2,38 til 2,37. Herefter falder gennemsnittet både på landsplan og i kommunerne frem til 2007. På landsplan og i *mellemkommunerne* ender det gennemsnitlige antal risikofaktorer i 2007 tæt på det samme niveau som i 1993, nemlig 2,38 og 2,41, mens *landkommuner* og *yderkommunerne* ender lidt højere. Gennemsnittet for *bykommuner* falder fortsat som det eneste og ender med et gennemsnitligt antal risikofaktorer på 2,27.

TABEL 5.1

Gennemsnitligt antal risikofaktorer for børn, der er i forebyggende foranstaltning, på landsplan og særskilt for kommunetyper. Opgjort for 1993, 2000 og 2007. Antal.

	På landsplan		Kommunetype		
	Bykommuner	Mellemkommuner	Landkommuner	Yderkommuner	
1993	2,11	2,23	2,08	1,94	2,04
2000	1,88	1,84	1,90	1,90	1,92
2007	1,74	1,70	1,70	1,78	1,79

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

TABEL 5.2

Gennemsnitligt antal risikofaktorer for børn, der er anbragt, på landsplan og særskilt for kommune-typer. Opgjort for 1993, 2000 og 2007. Antal.

	På landsplan		Kommunetype		
	Bykommuner	Mellemkommuner	Landkommuner	Yderkommuner	
1993	2,38	2,38	2,40	2,37	2,34
2000	2,45	2,37	2,47	2,50	2,55
2007	2,38	2,27	2,41	2,43	2,46

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

Overordnet set viser tabel 5.2, at anbragte børn uden for *bykommuner*, specielt i *yderkommunerne*, har flere risikofaktorer. Sammenlignes det gennemsnitlige antal risikofaktorer blandt børn i forebyggende foranstalt-

ninger og anbragte børn, fremgår det, at anbragte børn har en signifikant større risikotyngde.

TABEL 5.3

Gennemsnitligt antal risikofaktorer for børn i restpopulationen, på landsplan og særskilt for kommunetyper. Opgjort for 1993, 2000 og 2007. Antal.

	På landsplan	Kommunetype			
		Bykommuner	Mellemkommuner	Landkommuner	Yderkommuner
1993	0,77	0,80	0,77	0,74	0,73
2000	0,69	0,71	0,70	0,68	0,68
2007	0,60	0,60	0,60	0,60	0,61

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

Antallet af risikofaktorer hos børn i *restpopulationen* (tabel 5.3) ligger som forventet væsentligt under antallet af risikofaktorer blandt børn, der modtager en foranstaltning (tabel 5.1 og 5.2). Både på landsplan og i alle kommunetyper er risikotyngden faldet. I perioden 1993-2007 oplever alle kommunetyperne et markant fald i det gennemsnitlige antal risikofaktorer. Størst er faldet i *bykommuner*, hvor antallet af risikofaktorer falder fra 0,80 i 1993 til 0,60 i 2007. Udviklingen ligner den, der forekommer blandt børn i *bykommuner*, som modtager en foranstaltning. For alle tre grupper af børn, der bor i *bykommuner*, gælder det, at de har det højeste antal risikofaktorer i 1993, for derefter at være den gruppe børn, med det laveste antal risikofaktorer i 2007.

GEOGRAFISKE MØNSTRE FOR BØRN MED TRE ELLER FLERE RISIKOFAKTORER

Det er interessant at undersøge, om der findes kommunale forskelle i andelen af børn med en stor problemtungde. Derfor ser vi i dette afsnit på, hvordan børn med tre eller flere risikofaktorer fordeles på kommunetyperne, og hvorvidt der har været ændringer heri over tid.

Tabellen 5.4 viser, at der er forskel mellem kommunetyper på andelen af børn, der får en *forebyggende foranstaltning* og har tre eller flere risikofaktorer. Samtidig viser tabellen, at andelen i de enkelte kommune-

typer ændrer sig forskelligt over tid. I *bykommuner* havde 42,6 pct. af de børn, der i 1993 modtog forebyggende foranstaltninger, tre eller flere risikofaktorer, mens den andel i 1993 var på 36 pct. eller derunder i de andre kommunetyper. Dette billede er vendt på hovedet i 2007, hvor 26,6 pct. af børnene i *bykommuner*, der modtager forebyggende foranstaltninger, har tre eller flere risikofaktorer, hvilket er mindre end eller på samme niveau som andelen af børn i de andre kommunetyper, der modtager forebyggende foranstaltninger og har tre eller flere risikofaktorer.

TABEL 5.4

Andel børn i forebyggende foranstaltninger, der har tre eller flere risikofaktorer, på landsplan og særskilt for kommunetyper. Opgjort for 1993, 2000 og 2007. Procent.

	På landsplan	Kommunetype			
		Bykommuner	Mellemkommuner	Landkommuner	Yderkommuner
1993	37,4	42,6	36,3	30,6	32,3
2000	31,1	30,0	31,4	32,4	30,6
2007	27,7	26,6	26,6	29,2	28,7

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

Udviklingen i andelen af børn, der er anbragt og har tre eller flere risikofaktorer, som vises i tabel 5.5, følger langt hen ad vejen udviklingen i andelen af børn, der får forebyggende foranstaltninger og har tre eller flere risikofaktorer. I 1993 er andelen af anbragte børn med tre eller flere risikofaktorer mellem 42,3 pct. og 45,7 pct. *Yderkommunerne* havde den mindste andel og *mellemkommunerne* den største. Med undtagelse af *bykommunerne*, så stiger andelen betydeligt frem til 2000. Særlig *yderkommunerne* oplever en stigning fra 42,3 pct. i 1993 til 55,0 pct. i 2000, hvilket desuden er den højeste andel blandt kommunetyperne i analysen. Derefter falder andelen af anbragte børn med tre eller flere risikofaktorer blandt alle kommunetyperne. Med undtagelse af *bykommunerne*, ender andelen i 2007 på et højere niveau end i 1993. I *bykommunerne* er andelen i 2007 på 44,7 pct., mens de tre andre kommunetyper ligger mellem 50,8 pct. og 51,2 pct.

TABEL 5.5

Andel børn i anbringelse, der har tre eller flere risikofaktorer, på landsplan og særskilt for kommune-typer. Opgjort for 1993, 2000 og 2007. Procent.

	På landsplan				
	Bykommuner	Mellemkommuner	Landkommuner	Yderkommuner	Kommunetype
1993	44,8	44,6	45,7	45,3	42,3
2000	51,8	48,5	52,4	54,1	55,0
2007	48,9	44,7	50,9	50,8	51,2

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

Det fremgår tydeligt af tabel 5.6, at andelen af børn med tre eller flere risikofaktorer er væsentlig lavere i restpopulationen end blandt børn i en foranstaltning. I 1993 har 4,3 pct. af børnene i restpopulationen tre eller flere risikofaktorer. Denne andel falder over tid, så det i 2007 er 3,5 pct. af alle børn i restpopulationen, der har tre eller flere risikofaktorer.

TABEL 5.6

Andel børn i restpopulationen, der har tre eller flere risikofaktorer, på landsplan og særskilt for kommunetype. Opgjort for 1993, 2000 og 2007. Procent.

	På landsplan				
	Bykommuner	Mellemkommuner	Landkommuner	Yderkommuner	Kommunetype
1993	4,3	5,2	4,2	3,5	3,1
2000	4,1	4,3	4,2	4,0	3,9
2007	3,5	3,4	3,4	3,6	3,8

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

Yderkommunerne har frem til 2000 en lavere andel af børn med tre eller flere risikofaktorer i restpopulationen end de andre kommunetyper, men de oplever en større stigning i andelen af børn med tre eller flere risikofaktorer fra 1993 til 2000 end *mellemkommuner* og *landkommuner*, for derefter at blive liggende på samme niveau i 2007, hvor *mellemkommuner* og

landkommuner oplevede et fald i andelen frem mod 2007. *Bykommunerne* har som den eneste kommunetype et fald i andelen i alle årene. Andelen var større i 1993 end hos de andre kommunetyper, nemlig 5,2 pct., men herefter forekommer de samme ændringer som i de to forrige tabeller, hvor andelen falder og ender på 3,4 pct. i 2007. Denne ændring er den største blandt kommunetyperne. De andre kommunetyper oplever ligeledes et fald fra 2000 til 2007. Dette er dog mindst i *yderkommunerne*, der ender med den højeste andel i 2007 på 3.8 pct.

DE ENKELTE RISIKOFAKTORER FORDELT PÅ ALDER OG KOMMUNETYPE

I bilagstabellerne 5.1-5.5 findes tabellerne for de fem risikofaktorer, fordelt på kommunetyper og tid, for henholdsvis børn i forebyggende foranstaltninger, anbragte børn og restpopulationen. Det er vigtigt at understrege, at det ikke er en enkelt risikofaktor, der afgør, om et barn eller en familie betragtes som eller reelt er udsat. Det er derimod en kombination af flere karakteristika, der øger sandsynligheden for, at barnet får brug for en foranstaltning. Dog er det stadig interessant at undersøge, om visse karakteristika er mere udbredte i nogle kommunetyper end i andre. Derfor vil vi i det følgende beskrive de overordnede tendenser. Hvis en kommunetype skiller sig ud, fremhæver vi det i gennemgangen, men for eventuelle detaljer henviser vi til bilagstabellerne 5.1-5.5.

Uanset hvilken risikofaktor, vi ser på, fremgår det af bilagstabellerne 5.1-5.5, at andelen af børn i forebyggende foranstaltninger med den pågældende risikofaktor generelt er faldende. Andelen, der har en *mor, som ikke lever i en kernefamilie, modtager kontanthjælp eller pension* eller *ikke har en uddannelse eller kun grundskole* er dog stadig høj både på landsplan og i de forskellige kommunetyper.

Tallene for de anbragte børn i bilagstabellerne 5.1-5.5 giver et andet billede. Andelen med en *mor, der ikke er i kernefamilie, der er dømt for kriminalitet, og er pensionist eller kontanthjælpsmodtager* stiger fra 1993 til 2007. Derimod falder andelen, hvor *mor ingen uddannelse har eller kun grundskole*, samt andelen af mødre, der *bor under dårlige boligforhold*.

Blandt restpopulationen steg andelen af 0-17-årige, hvor *moren ikke lever i kernefamilie* både på landsplan og blandt kommunetyperne (bilagstabel 5.1). I forhold til risikofaktoren *mor er dømt for kriminalitet*,

forekommer der en stigning blandt restpopulationen i alle kommunetyperne (bilagstabel 5.2). Andelen af *modre på kontanthjælp eller pension* i restpopulationen stiger i alle kommunetyperne (bilagstabel 5.3). Stigningen er dog særlig stor i *yderkommunerne*, hvor andelen stiger fra 6,2 pct. til 11,8 pct.. Andelen af *modre, der ingen uddannelse har eller kun grundskolen* er faldende blandt alle kommunetyper (bilagstabel 5.4). Dette gør sig ligeledes gældende for andelen, der *bor under dårlige boligforhold* (bilagstabel 5.5). Særligt *bykommuner* oplever et markant fald fra 4,0 pct. i 1993 til 1,1 pct. i 2007, hvilket dog stadig er mere end de andre kommunetyper, der ligger mellem 0,5 pct. og 0,8 pct.. Dette er en indikator for, at der stadig findes flere boliger uden ordentlige badeforhold, især i hovedstadsområdet.

Bilagstabellerne 5.6-5.10 viser andelen af børn og unge, der modtager forebyggende foranstaltninger, fordelt på de fem risikofaktorer, på kommunetype og på aldersgrupper i de tre udvalgte år. Bilagstabellerne 5.11-5.15 viser opdelingen for de anbragte børn. Dette giver os mulighed for at få en mere detaljeret viden om, hvorvidt der er nogle faktorer, som er mere udbredte i bestemte aldersgrupper og i bestemte kommuner.

Andelen af børn og unge i de forebyggende foranstaltninger, hvor *mor bor ikke lever i en kernefamilie*, har generelt været faldende på landsplan i de forskellige aldersgrupper i perioden 1993-2007 (bilagstabel 5.6). Andelen er dog stadig meget høj, og andelen stiger, jo ældre børnene bliver. Der forekommer udsving imellem kommunetyperne i de forskellige år og aldersgrupper, og der kan derfor ikke fremhæves bestemte kommunetyper, dog falder andelen overordnet set. *Landkommuner* og særlig *yderkommunerne* oplever et større fald i andelen af børn, hvor *mor bor ikke lever i kernefamilie*, blandt de yngste aldersgrupper (bilagstabel 5.6), end i de andre kommunetyper og aldersgrupper.

Andelen af børn og unge i forebyggende foranstaltninger, hvor *mor bor ikke lever i en kernefamilie*, er højere end blandt de anbragte børn på landsplan (bilagstabel 5.11). Udviklingen i kommunetyperne er forskellig, da der forekommer en del udsving både i henhold til alder og tid. Andelen er som nævnt tidligere dog stadig meget høje.

Andelen af børn i de forebyggende foranstaltninger, hvor *mor er på pension eller kontanthjælpsmodtager*, steg på landsplan for aldersgrupperne 0-2, og 13-17-årige, mens den er faldet for de mellemliggende aldersgrupper (bilagstabel 5.8). Imellem kommunetyperne skete der et skift i perioden mellem 1993-2000. I 1993 havde *bykommuner* uanset alders-

gruppe den største andel *mødre på pension eller kontanthjælp*, særlig andelen af mødre til de 0-2-årige var høj, hele 64,6 pct.. I 2000 havde *bykommuner*, modsat de andre kommunetyper, oplevet et fald og havde derfor den laveste andel for de yngste aldersgrupper. I 2007 adskiller *yderkommunerne* sig ved generelt at have en større andel i de forskellige aldersgrupper, med undtagelse af aldersgruppen 3-6-årige, hvor *landkommunerne* har den største andel.

Andelen af de anbragte børn, hvor *moderen er på pension eller kontanthjælp*, er generelt højere end for børn i forebyggende foranstaltninger (bilagstabel 5.13). På landsplan skete der en stigning mellem 1993 og 2000. Derved kommer andelen af *mødre på pension eller kontanthjælp* blandt de anbragte 0-2-årige meget højt op, nemlig 84,3 pct. på landsplan. I *landkommuner* og *yderkommuner* udgør andelen henholdsvis 86,0 pct. og 85,5 pct. af de anbragte 0-2-åriges børns mødre.

På landsplan faldt andelen af mødre til børn i forebyggende foranstaltninger, der *ikke har nogen uddannelse eller kun grundskole* fra 1993 og frem (bilagstabel 5.9). Det skal dog understreges, at tallene stadig er høje sammenlignet med resten af befolkningen. *Yderkommunerne* skiller sig ud ved at have en generelt højere andel. Særlig i 1993 er andelen i tre aldersgrupper over 80 pct., den eneste undtagelse er blandt de 3-6-årige, hvor den er 72,0 pct. I denne aldersgruppe er der i *mellekommunerne* til gengæld 84,3 pct. af *mødrene, der ikke har en uddannelse*. I 2007 ligger *mellekommuner, landkommuner* og *yderkommuner* nogenlunde på niveau. Den største andel findes i *mellekommunerne* og *landkommunerne*, hvor andelen er henholdsvis 72,2 og 72,1 pct. blandt de 0-2-årige. Den laveste andel findes i *bykommunerne* i aldersgruppen 13-17-årige med en andel på 46,4 pct.

Andelen af mødre til anbragte børn, der *ingen uddannelse har eller kun har grundskole*, er højere end i de forebyggende foranstaltninger på landsplan (bilagstabel 5.9 og 5.14). Forskellen øges fra 1993 og frem, da andelen blandt mødre til de yngre børn forbliver meget høj, mens denne falder blandt mødre til børn i forebyggende foranstaltninger. For denne gruppe af børn ligger *yderkommunerne* ligeledes generelt højere end de andre kommunetyper frem til 2007. I 1993 var andelen af *mødre uden uddannelse eller kun med grundskole* 90,4 pct. for de 3-6-årige, der var anbragt. Der skete en stigning frem til 2000 i aldersgruppen 0-2-årige, så mellem 85,6 og 90,8 pct. af børnene havde dette kendetegn. I 2007 er andelen i alle aldersgrupperne faldet. Bedst ser det ud i *bykommuner*, hvor

andelen af *modre uden uddannelse* med børn i aldersgruppen 13-17 år når det laveste niveau i analysen med 57,1 pct.

FORSKNING OM UDSATTE FAMILIERS KARAKTERISTIKA

Identifikationen af og mængden af risikofaktorer i en familie er fremhævet som værende af stor betydning i arbejdet med de udsatte familier. De førnævnte risikofaktorer findes i et vist omfang i alle udsatte familier, uanset hvor i Danmark familieforholdene undersøges. SFI's forløbsundersøgelse af anbragte børn, der følger alle børn født i 1995, der er eller har været anbragt uden for hjemmet, viser dog nogle forskellige overordnede tendenser i familiernes problembillede, alt efter hvor de er bosat (bl.a. i Egelund, Hestbæk & Andersen, 2004; Egelund et al., 2008). I det følgende reflekterer vi over tendenserne i Børneforløbsundersøgelsen.

Vi skal understrege, at der ikke er tale om konklusioner, men blot om overvejelser, der kan være medvirkende til at give et billede af de forskellige udfordringer, som kommunerne står over for, når de skal beslutte, hvilken type indsats der passer bedst til deres familier.

BOKS 5.1

Geografiske karakteristika for socialt udsatte familier set i forhold til udsatte familier generelt.

- I landdistrikter og i bymæssige bebyggelser med 2.000 eller færre indbyggere er den udsatte familie relativt oftere parfamilier, og familierne er præget af fædre uden erhvervsuddannelse.
- I de større byer er de udsatte familier relativt oftere eneforsørgerfamilier med en mor uden arbejde og uden erhvervsuddannelse.
- I København er de udsatte familier relativt oftere præget af, at far er arbejdsløs. Samtidig er uddannelsesniveaet i København generelt højere end i resten af Danmark, hvilket kan medføre en yderligere segregering af dem, som ingen uddannelse har.
- Hovedstadens forstæder og de mindre byer har ikke nogle træk, der peger i bestemte retninger med hensyn til en typologi af de socialt udsatte familier.

Kilde: Christensen, 2003; Christoffersen, 2002; Egelund, 2006; Egelund et al., 2004; Egelund et al., 2008.

Boks 5.1 viser, at kommunerne, alt efter befolkningssammensætning, har familier med forskellige problemer og behov. På landet vil det relativt

oftere være en parfamilie med få uddannelsesmæssige (og erhvervsmæssige) ressourcer, men dog relativt ofte med en far, der har arbejde. I de større byer vil billedet være domineret af en enlig mor uden arbejde og uden uddannelse, mens billedet i København vil være præget af både enlige mødre og parfamilier med en relativt høj arbejdsløshed, til trods for et generelt bedre uddannelsesniveau. Det er vigtigt at tydeliggøre forskellene i, hvordan familiernes problemer ser ud, og derved også forskelligheder i kommunernes arbejde og tilbud (Christensen, 2003; Christoffersen, 2002).

OPSAMLING

I dette kapitel har vi fokuseret på forskelle mellem kommunetyperne i forhold til risikofaktorer. Vi har mere specifikt set på andelen af børn med tre eller flere risikofaktorer, både i en forebyggende foranstaltning, i anbringelse og i restpopulationen. Derved bliver det muligt at se, om nogle kommunetyper har en større andel børn med en stor problemtyngde, og om problemtyngden ændrer sig over tid mellem kommunetyperne.

Det fremgår af analysen, at det gennemsnitlige antal risikofaktorer på landsplan har været faldende i perioden 1993-2007 for børn i de forebyggende foranstaltninger og for restpopulationen, mens det for børn i anbringelse holdt det samme niveau i 1993 og 2007.

Når vi kigger på de enkelte kommunetyper, skiller især *bykommuner* sig ud ved i 1993 at have et markant højere gennemsnit af risikofaktorer for børn i forebyggende foranstaltninger, i anbringelser og i restpopulationen og herefter have et kraftigt fald, således at denne kommunetype endte med det laveste gennemsnit både for børn i anbringelser⁷. I forhold til børn i forebyggende foranstaltninger havde *bykommunerne* og *mellekommunerne* i 2007 det laveste gennemsnit af risikofaktorer. Det største fald i det gennemsnitlige antal risikofaktorer findes dog i *bykommunerne*. For restpopulationen havde alle kommunetyperne i 2007 det samme gennemsnitlige antal risikofaktorer.

---

⁷ *Bykommuner* består af en lang række hovedstadskommuner og Odense, Kolding, Skanderborg, Århus og Aalborg. Resultaterne for *bykommunerne* adskiller sig dog ikke væsentligt fra resultater for hovedstadskommuner alene.

Selvom *yderkommunerne* også oplevede et fald i det gennemsnitlige antal risikofaktorer, endte denne kommunetype alligevel med i 2007 at have gennemsnitligt flest risikofaktorer for børn i forebyggende foranstaltninger, børn i anbringelse såvel som for restpopulationen.

Ser man på den geografiske placering af de mest udsatte børn, dvs. dem med tre eller flere risikofaktorer, er billedet overordnet det samme. I 1993 havde *bykommuner* således den største andel af børn med tre eller flere risikofaktorer i forebyggende foranstaltninger og i restpopulationen, mens andelen af børn med tre eller flere risikofaktorer for de anbragte var forholdsvis ens fordelt på kommunetyperne. I 2007 havde *bykommuner* imidlertid den laveste andel af børn med tre eller flere risikofaktorer i forebyggende foranstaltninger og anbringelser. I restpopulationen placerer kommunetyperne sig på samme niveau.

I 2007 kunne den største andel af børn med tre eller flere risikofaktorer således findes i *landkommuner* og *yderkommunerne* for børn i forebyggende foranstaltninger, *mellemkommuner* for børn i anbringelse, mens *bykommunerne* havde den laveste andel, og *yderkommuner* for restpopulationen (om end fordelingen for børn i anbringelse var meget ens mellem kommunetyperne). Altså ikke et entydigt billede af, hvor de mest udsatte børn befandt sig, men dog med *yderkommunerne* som overrepræsenteret.

Resultaterne for de fem mest udbredte risikofaktorer fordelt på kommunetype, alder og over tid viser, at andelen med de fem risikofaktorer generelt er faldende i de forebyggende foranstaltninger. Dog stiger andelen, hvor *mor bor ikke lever i en kernefamilie*, jo ældre børnene bliver. Tallene for de anbragte børn og unge giver et andet billede. Andelen med en *mor, der ikke lever i en kernefamilie, er dømt for kriminalitet, er pensionist eller kontanthjælpsmodtager* stiger fra 1993 til 2007. Derimod falder andelen, hvor *mor har ingen uddannelse har eller kun grundskole*, samt andelen af *modre, der bor under dårlige boligforhold*. Blandt *restpopulationen* steg andelen af 0-17-årige, hvor *moren ikke lever i kernefamilie*, både på landsplan og blandt kommunetyperne med undtagelse af *bykommuner*, hvor andelen faldt i alle årene. I forhold til risikofaktoren *mor er dømt for kriminalitet* skiller *yderkommunerne* sig ud ved en stigning, der er lidt større end i de andre kommunetyper.

Alt i alt ser der ud til at være en udviklings-trend fra 1993 til 2007, hvor især *yderkommunerne* har fået en relativt mere socialt belastet gruppe af børnefamilier, mens især *bykommuner* har oplevet en gennemsnitlig styrkelse af børnefamiliernes ressourcer.

FLYTTEMØNSTRE HOS DE UDSATTE FAMILIER

I medierne udlægges det ofte sådan at udsatte familier flytter mellem kommuner bl.a. for at undgå den offentlige indblanding. I dette kapitel belyser vi derfor, om der kan konstateres en højere flytteaktivitet for udsatte familier end for andre, og hvor de i givet fald flytter fra og til. I den forbindelse afdækker vi, hvilke faktorer der kan have betydning for geografiske koncentrationer af udsatte familier.

Grupperne af børn er her lidt anderledes end i resten af rapporten. De tre grupper af 0-17-årige børn består af:

- børn, der starter i en forebyggende foranstaltning for første gang i nedslagsåret
- børn, der bliver anbragt for første gang i nedslagsåret⁸
- børn, der ikke modtager og aldrig har modtaget en personrettet foranstaltning, herefter omtalt som 'restpopulationen'.

Denne opdeling efterlader os med en gruppe 0-17-årige, der falder uden for de tre grupper børn, nemlig dem, der har modtaget en forebyggende foranstaltning eller har været anbragt i årene før nedslagsåret. Dette er også en vigtig gruppe, da flyttemønstret for børn, der har været anbragt,

---

8. Dette er de samme grupper, som er brugt i kapitel 4 af rapporten.

også kan tænkes at være interessant, men det falder uden for projektets afgrænsning.

Vi ser ligeledes nærmere på de fem risikofaktorer, som vi identificerede i kapitel 4:

1. *Mor bor ikke i kernefamilie* (dvs. mor er enten enlig eller bor sammen med en anden mand end faren til barnet)
2. *Mor er dømt for kriminalitet* (dvs. mor har modtaget mindst én betinget eller ubetinget strafferetlig afgørelse om overtrædelse af straffeloven og en række særlove, bl.a. færdselsloven, våbenloven og lov om euforiserende stoffer)
3. *Mor er på pension* (som oftest førtidspensionist) *eller kontanthjælpsmodtager*
4. *Mor har ingen uddannelse* (inkl. manglende oplysninger om uddannelse) eller har kun grundskole som højeste fuldførte uddannelse
5. *Mor bor under dårlige boligforhold, enten 'privat udlejet etagebyggeri med mangler' eller 'andet'*, der består af boliger, der er ejet af en kommune, en amtskommune (før Kommunalreformen) eller staten (se bilag 4.1 for nærmere definition af boligtyper).

I forbindelse med analysen har vi ikke mulighed for at afgøre, hvorfor de udsatte familier eventuelt flytter mere end andre. Om de eksempelvis flygter fra det sociale system, eller om de flytter, fordi de bliver sat ud af deres lejligheder som dårlige betalere, eller om der er tale om et positivt tilvalg. Vi ser altså udelukkende på flytteaktiviteten og karakteristika for dem, der flytter.

I dette kapitel tager vi, i modsætning til i resten af rapporten, højde for de tidligere kommunegrænser under den gamle kommunestruktur. Da rapportens datagrundlag er perioden 1993-2007 og den nye kommunestruktur kun gælder for det sidste år, år 2007, vil analyser på den gamle kommunestruktur vise de reelle flyttemønstre frem til reformen og tydeliggøre, om der er forskelle i flyttemønstrene til og fra de forskellige kommunetyper (fx hvilke familietyper der typisk søger mod storbyerne, og hvilke familietyper der søger mod en anden kommune, der ligner den, de kommer fra). De 98 nye kommuner er derfor omkodet til den gamle kommunestruktur og opdelingen af kommuner følger opdelingen ifølge den gamle kommunestruktur, jf. bilag 1.1. Kommunetyperne er derfor i dette kapitel: *Bykommuner i hovedstadsområdet*, *Bykommuner uden for hovedstads-*

området, *Landkommuner* og *Udkantskommuner*, der følger strukturen i Landdistriktsredegørelse 2007 (Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri og Indenrigs- og Sundhedsministeriet, 2007).

Undersøgelsen er kun baseret på mellemkommunale flytninger. Det skyldes, at vi – i de registerdata, der er til rådighed til projektet – ikke har oplysninger om afstand mellem den gamle og den nye bolig. Familierne kan således godt have flyttet flere gange inden for samme kommune, uden at det fremgår af analyserne i denne rapport.

ANTAL FLYTNINGER

I dette afsnit opgør vi antallet af flytninger *mellem* kommuner frem til første anbringelse eller forebyggende foranstaltning i de 3 udvalgte år, de udvalgte børn i gennemsnit har gennemgået. Indledningsvis vil vi dog undersøge, hvor mange der egentlig flytter.

Tabel 6.1 viser andelen i de tre grupper, der er flyttet, opdelt på kommunetyper. I 1993 er 42,7 pct. af de børn, der i 1993 får forebyggende foranstaltninger for første gang, flyttet mindst én gang i løbet af deres barneliv (venstre søjle i tabel 6.1). Til sammenligning er der 72,7 pct. af de børn, der bliver anbragt for første gang i 1993, der er flyttet mindst én gang gennem livet. Der er altså en væsentlig større andel af dem, der anbringes, der er flyttet mindst én gang. Dette gør sig også gældende for de to andre år, 2000 og 2007. Til sammenligning er kun ca. 25 pct. af restpopulationen flyttet mindst én gang i løbet af deres barneliv.

Det mere detaljerede indtryk af flytninger får vi fra tabel 6.1, hvor andelen er opdelt på kommunetyper. Det fremgår her, at der er markante forskelle mellem kommunetyperne i de analyserede år. Der er markant flere børn i *landkommuner* og *udkantskommuner* end i *bykommunerne*, der er flyttet, inden de modtager en forebyggende foranstaltning eller anbringes i 2007. For børn, der anbringes i en *landkommune* eller en *udkantskommune* for første gang i 2007, gælder det, at 8 ud af 10 af børnene er flyttet mindst én gang i deres barneliv (hhv. 78,3 og 78,0 pct.). Dette gælder kun for lige knap halvdelen af de børn, der visiteres til en forebyggende foranstaltning for første gang i 2007 i en *landkommune* eller en *udkantskommune*.

TABEL 6.1

Andel børn, der flytter inden første foranstaltning (inden 31. december i året for restpopulationens vedkommende), på landsplan og særskilt for kommunetyper. Opgjort for årene 1993, 2000 og 2007. Procent.

	På landsplan	Kommunetype			
		Bykommuner i hovedstadsområdet	Bykommuner uden for hovedstadsområdet	Landkommuner	Udkantskommuner
<i>Forebyggende foranstaltninger</i>					
1993	42,7	36,1	43,2	51,6	59,3
2000	43,4	40,9	40,9	47,9	57,3
2007	35,8	30,1	34,7	42,3	46,5
<i>Anbringelser</i>					
1993	72,7	72,7	68,0	79,8	83,4
2000	79,0	78,6	75,1	85,0	88,2
2007	70,3	64,2	67,9	78,3	78,0
<i>Restpopulationen</i>					
1993	25,0	28,2	22,1	29,2	27,6
2000	25,9	28,8	22,5	31,7	29,9
2007	24,2	26,1	21,4	29,8	28,5

Anm.: I tabellen henviser kommunetype til den kommunetype, som barnet er flyttet til sidst, og som derfor har visiteret barnet til en forebyggende foranstaltning eller anbragt barnet.

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

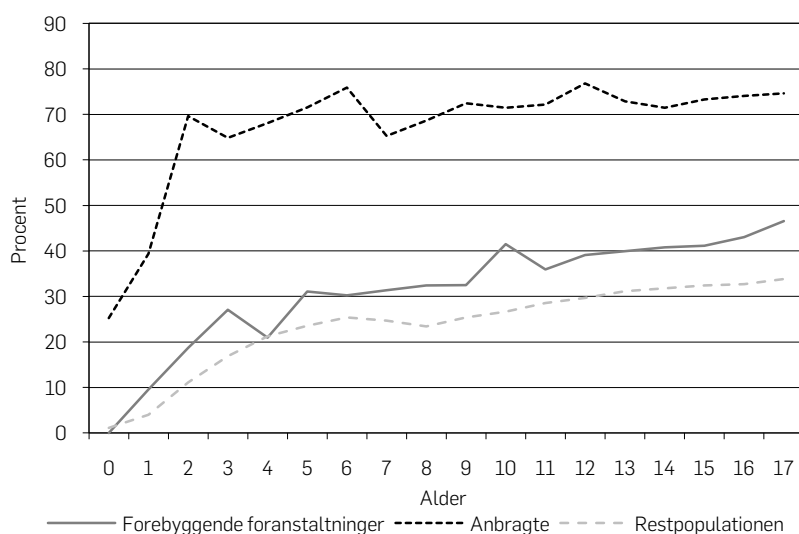
Tallene i tabel 6.1 bygger på samlede beregninger for alle 0-17-årige. Derved har vi samlet store aldersmæssige forskelle i ét gennemsnit. Sammenligningen mellem de tre grupper af børn vil derfor blive skævvredet, fordi aldersfordelingen i de tre grupper ikke er ens. Derfor viser vi i figur 6.1 andelen af børn, der er flyttet inden første foranstaltning, når det gælder børn, der modtager en forebyggende foranstaltning eller bliver anbragt for første gang i 2007, og børn fra restpopulationen, der er flyttet inden 31. december 2007, opdelt på alder pr. 31. december 2007.

Figur 6.1 viser, at uanset alder, så er der en langt større andel af de børn, der bliver anbragt i 2007, der er flyttet mindst én gang inden

anbringelsen. Denne andel er selvfølgelig lavere for de 0- og 1-årige, men stadig signifikant højere end for de to andre grupper af børn.

FIGUR 6.1

Andel børn, der er flyttet inden første foranstaltning i 2000, opdelt på børn med forebyggende foranstaltninger, anbragte og restpopulationen.

Ud over andelen af børn, der er flyttet, kan det gennemsnitlige antal flytninger pr. barn opgøres for at se, om vi kan konstatere en højere flytteaktivitet for udsatte familier end for andre. Det gennemsnitlige antal flytninger pr. barn, givet at barnet er flyttet siden fødslen, er gengivet i tabel 6.2-6.4, der samtidig er opdelt på barnets fødselsår.

TABEL 6.2

Antal flytninger indtil første forebyggende foranstaltninger i 1993, første anbringelse i 1993 eller indtil 31/12 1993, opdelt på barnets fødselsår. Antal.

Fødselsår	Forebyggende foranstaltninger	Anbragte	Restpopulationen
1976	3,01 *	3,12 *	1,84
1977 ¹⁾	2,64 *	3,00 *	1,84
1978 ¹⁾	2,63 *	3,15 *	1,83
1979 ¹⁾	2,59 *	3,30 *	1,87

TABEL 6.2 (FORTSAT)

Fødselsår	Forebyggende foranstaltninger	Anbragte	Restpopulationen
1980 ¹⁾	2,87 *	3,32 *	1,89
1981	2,69 *	3,11 *	1,84
1982 ¹⁾	2,44 *	2,93 *	1,75
1983 ¹⁾	2,34 *	2,73 *	1,72
1984	2,51 *	2,83 *	1,67
1985 ¹⁾	2,25 *	2,62 *	1,65
1986 ¹⁾	2,08 *	2,54 *	1,59
1987	2,08 *	2,22 *	1,54
1988 ¹⁾	1,82 *	2,38 *	1,48
1989	2,11 *	2,20 *	1,42
1990	1,70	1,98 *	1,34
1991	1,74 *	1,90 *	1,25
1992	1,60	1,60 *	1,16
1993	0,00 *	1,44 *	1,08

Anm.: * angiver, at forskellen fra gennemsnittet for restpopulationen er signifikant på et 5-procents-niveau.

1. Der er signifikant forskel på flytteaktiviteten mellem børn, der kommer i forebyggende foranstaltning, og børn, der bliver anbragt i denne årgang.

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

Opdelingen på fødselsår er nødvendig her, da en 17-årig alt andet lige har større sandsynlighed for at have nået at flytte flere gange end en 1-årig. Et samlet gennemsnit vil derfor være skævvredet af aldersforskellen i gruppen.

De tre tabeller viser både dem, der bliver født i året 1993, 2000 og 2007 (den nederste linje i tabellerne), som derfor i sagens natur næsten ikke har haft mulighed for at flytte, og dem, der fylder 17 år i løbet af året. Dem, der fylder 18 år i løbet af året 1993, 2000 eller 2007, er ikke medtaget i tabellerne. For det første indgår de ikke i statistikken, efter at de er fyldt 18 år, og for det andet modtager de ikke forebyggende foranstaltninger eller anbringes i samme grad som dem, der er 0-17-år, sandsynligvis fordi de, når de fylder 18 år, så alligevel skal 'ud af systemet' og over i voksen-systemet.

TABEL 6.3

Antal flytninger indtil første forebyggende foranstaltninger i 2000, første anbringelse i 2000 eller indtil 31/12 2000, opdelt på barnets fødselsår. Antal.

Fødselsår	Forebyggende foranstaltninger	Anbragte	Restpopulationen
1983 ¹⁾	2,79 *	3,43 *	1,91
1984 ¹⁾	2,71 *	3,31 *	1,83
1985 ¹⁾	2,72 *	3,21 *	1,82
1986 ¹⁾	2,70 *	3,07 *	1,79
1987 ¹⁾	2,52 *	2,99 *	1,76
1988 ¹⁾	2,39 *	3,01 *	1,72
1989	2,55 *	2,90 *	1,67
1990 ¹⁾	2,05 *	2,59 *	1,62
1991 ¹⁾	2,15 *	2,62 *	1,57
1992	2,03 *	2,22 *	1,52
1993 ¹⁾	2,05 *	2,61 *	1,49
1994 ¹⁾	2,01 *	2,57 *	1,44
1995 ¹⁾	1,74 *	2,33 *	1,40
1996	1,87 *	2,20 *	1,35
1997	1,73 *	1,77 *	1,29
1998	1,79 *	1,74 *	1,22
1999	1,27	1,49 *	1,15
2000	0,00	1,32 *	1,08

Anm.: * angiver, at forskellen fra gennemsnittet for restpopulationen er signifikant på et 5-procents-niveau.

1. Der er signifikant forskel på flytteaktiviteten mellem børn, der kommer i forebyggende foranstaltning, og børn, der bliver anbragt i denne årgang.

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik,

Tabel 6.2-6.4 viser, at der er en signifikant højere flytteaktivitet i familier, hvor børnene modtager en foranstaltning, end i restpopulationen. Samtidig fremgår det, at der ikke for alle årgange er signifikant forskel på flytteaktiviteten for familier, hvor børn får forebyggende foranstaltninger efter sidste flytning, og familier, hvor børn bliver anbragt efter sidste flytning. Det er måske ikke så tydeligt, når udviklingen over årene løber over de tre tabeller, men der er en svag tendens til, at flytteaktiviteten er faldende for alle årgange fra 1993 til 2007. For at tage en enkelt årgang som eksempel, så er en 13-årig i 1993, født i 1980, der får en forebyggende foranstaltning i 1993 (tabel 6.2), i gennemsnit flyttet 2,87 gange. En 13-årig i 2007, født i 1994, der i 2007 får en forebyggende foranstalt-

ning (tabel 6.4), er i gennemsnit flyttet 2,04 gange, hvilket er et signifikant fald over perioden.

TABEL 6.4

Antal flytninger indtil første forebyggende foranstaltninger i 2007, første anbringelse i 2007 eller indtil 31/12 2007, opdelt på barnets fødselsår. Antal.

Fødselsår	Forebyggende foranstaltninger	Anbragte	Restpopulationen
1990 ¹⁾	2,45 *	2,87 *	1,77
1991 ¹⁾	2,17 *	3,07 *	1,71
1992 ¹⁾	2,09 *	2,75 *	1,66
1993 ¹⁾	2,26 *	2,74 *	1,62
1994 ¹⁾	2,04 *	2,52 *	1,58
1995 ¹⁾	1,88 *	2,40 *	1,56
1996	2,29 *	2,49 *	1,52
1997 ¹⁾	1,82 *	2,38 *	1,47
1998	2,34 *	2,16 *	1,45
1999	1,75 *	1,97 *	1,38
2000 ¹⁾	1,69 *	1,97 *	1,38
2001	1,86 *	2,01 *	1,37
2002	1,79 *	1,78 *	1,32
2003	1,85 *	1,64 *	1,25
2004	1,67 *	1,49 *	1,19
2005 ¹⁾	1,17	1,41 *	1,12
2006	1,22	1,44 *	1,10
2007	0,00	1,18	1,06

Anm.: * angiver, at forskellen fra gennemsnittet for restpopulationen er signifikant på et 5-procents-niveau.

1. Der er signifikant forskel på flytteaktiviteten mellem børn, der kommer i forebyggende foranstaltning, og børn, der bliver anbragt i denne årgang.

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

VARIGHED SIDEN TILFLYTNING

Det er selvfølgelig ikke alle flytninger, der sker tæt på, at barnet visiteres til en forebyggende foranstaltning eller anbringes af den nye kommune. Tabel 6.5 viser varigheden fra sidste flytning og til det tidspunkt, barnet visiteres til en forebyggende foranstaltning eller anbringes, opdelt i tre kategorier: flyttet inden for det sidste år (< 1 år, også kaldet nytilflyttere),

flyttet inden for 1-4 år før foranstaltningen og flyttet mere end 4 år, før foranstaltningen sættes i værk.

TABEL 6.5

Varighed fra sidste flytning til dato for foranstaltning (til 31. december i året for restpopulationens vedkommende). Procent.

	Nytilflyttere, < 1 år	1-4 år	4 eller flere år
<i>Forebyggende foranstaltninger</i>			
1993	6,7	19,7	73,6
2000	13,5	22,6	63,9
2007	4,3	40,1	55,6
<i>Anbragte</i>			
1993	9,3	20,8	69,9
2000	29,8	19,8	50,4
2007	5,5	50,6	43,9

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

Det er en meget lille andel af dem, der visiteres til forebyggende foranstaltning eller anbringes, der er flyttet til kommunen inden for det sidste år. I 1993 er 9,3 pct. af de børn, der anbringes af en kommune, nytilflyttere. Den tilsvarende andel i 2000 er 29,8 pct., mens den andel er faldet i 2007 til 5,5 pct. Billedet er tilsvarende for de børn, der visiteres til en forebyggende foranstaltning af den nye kommune, blot i mindre målestok (6,7 pct. i 1993, 13,5 pct. i 2000 og 4,3 pct. i 2007 visiteres inden for deres første år i den nye kommune). Tallene viser en uforklarlig stor stigning fra 1993 til 2000, men et lige så uforklarligt fald fra 2000 til 2007.

DONOR- OG MODTAGEKOMMUNER

I dette afsnit undersøger vi, hvor de tilflyttede børn, som ender med at komme i foranstaltning, er kommet fra. Vi ser desuden på, hvor udsatte familier fra de forskellige kommunetyper flytter til. I den forbindelse er det nødvendigt at skelne mellem donorkommuner og modtagekommuner.

Vi definerer:

- Den sidste kommune, de flytter til, som modtagekommune.
- Den sidste kommune, de flytter fra, som donorkommune.

For børn i forebyggende foranstaltninger og børn i anbringelse er visitationskommunen det samme som modtagekommunen. For restpopulationen er det den sidste kommune, de er flyttet til i 2007 (som er den kommune, barnet bor i pr. 1. januar 2008).

For hvert barn, der er flyttet, har vi altså en donor- og en modtagekommune. Som vist i tabel 6.5 ser vi ikke nødvendigvis på flytninger, der er foregået i det år, barnet visiteres til en forebyggende foranstaltning eller bliver anbragt. Det er som sagt kun et fåtal af børnene, der visiteres til forebyggende foranstaltning eller anbringes som nyttilflyttere. En modtagekommune kan derfor godt have modtaget barnet som nyttilflytter for flere år siden, men står stadig som modtagekommune.

Først ser vi på, om der er forskel på, hvilke typer kommuner der modtages børn fra, og hvilke kommuner der doneres børn til for 2007. Dernæst ser vi på de fem risikofaktorerers udbredelse blandt de udsatte børnefamilier, der flytter, opdelt på modtagekommunetype. Dette vil give en indikation af, om udsatte familier har et tydeligt flyttemønster – om de fx geografisk koncentrerer sig i få områder, eller om flytningerne sker mellem to kommuner af samme kommunetype, fx en flytning fra en *udkantskommune* til en anden *udkantskommune*.

Tabel 6.6, 6.8 og 6.10 viser fordelingen af børn på den kommunetype, som barnet flytter fra (dvs. donorkommunetype), for hver modtagerkommunetype for henholdsvis børn, der modtager forebyggende foranstaltninger (tabel 6.6), børn, der anbringes (tabel 6.8), og restpopulationen (tabel 6.10). Tabellerne skal læses vandret, dvs. med fokus på rækkeprocenter. Herved man kan se af tabel 6.6, at *bykommuner i hovedstadsområdet* har modtaget 66,8 pct. af deres tilflytterbørn fra andre *bykommuner i hovedstadsområdet*, 25,2 pct. fra *bykommuner uden for hovedstadsområdet*, 5,8 pct. fra *landkommuner* og 2,2 pct. fra *udkantskommuner*. Dette eksempel viser således, at to ud af tre børn, der er flyttet til *bykommuner i hovedstadsområdet*, kommer fra en anden *kommune i hovedstadsområdet*, dvs. inden for samme kommunetype.

Tabel 6.7, 6.9 og 6.11 viser fordelingen af børn på den kommunetype, som barnet flytter til (dvs. modtagerkommunetype), for hver donorkommunetype for henholdsvis børn, der modtager forebyggende foranstaltninger (tabel 6.7), børn, der anbringes (tabel 6.9), og restpopulationen (tabel 6.11).

TABEL 6.6

Fordeling af børn i forhold til donor- og modtagekommune, rækkeprocent, der viser, hvilke kommunetyper der modtages fra, børn, der er i forebyggende foranstaltninger 2007. Procent.

	Donorkommune				I alt
	Bykommuner i hovedstadsområdet	Bykommuner uden for hovedstadsområdet	Landkommuner	Udkantskommuner	
<i>Modtage-kommune</i>					
Bykommuner i hovedstadsområdet	66,8	25,2	5,8	2,2	100
Bykommuner uden for hovedstadsområdet	8,3	66,8	17,8	7,1	100
Landkommuner	8,5	51,3	34,3	5,9	100
Udkantskommuner	11,0	52,1	9,6	27,4	100
I alt	18,1	56,5	18,2	7,2	100

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

TABEL 6.7

Fordeling af børn i forhold til donor- og modtagerkommune, kolonneprocent, der viser, hvilke kommunetyper der doneres til, børn, der er i forebyggende foranstaltninger 2007. Procent.

	Donorkommune				I alt
	Bykommuner i hovedstadsområdet	Bykommuner uden for hovedstadsområdet	Landkommuner	Udkantskommuner	
<i>Modtage-kommune</i>					
Bykommuner i hovedstadsområdet	60,9	7,4	5,2	5,1	16,5
Bykommuner uden for hovedstadsområdet	27,8	72,0	59,4	60,2	60,9
Landkommuner	8,1	15,7	32,5	14,3	17,3
Udkantskommuner	3,2	4,9	2,8	20,4	5,3
I alt	100	100	100	100	100

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

TABEL 6.8

Fordeling af børn i forhold til donor- og modtagekommune, rækkeprocent, der viser hvilke kommunetyper, der modtages fra, børn, der anbringes i 2007.

Procent.

	Donorkommune				I alt
	Bykommuner i hovedstadsområdet	Bykommuner uden for hovedstadsområdet	Landkommuner	Udkantskommuner	
<i>Modtage-kommune</i>					
Bykommuner i hovedstadsområdet	81,2	11,1	6,1	1,6	100
Bykommuner uden for hovedstadsområdet	10,9	71,4	13,4	4,3	100
Landkommuner	22,0	53,6	21,3	3,1	100
Udkantskommuner	21,2	37,1	10,6	31,1	100
I alt	29,2	52,9	12,9	4,9	100

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

TABEL 6.9

Fordeling af børn i forhold til donor- og modtagekommune, kolonneprocent, der viser, hvilke kommunetyper der doneres til, børn, der anbringes i 2007.

Procent.

	Donorkommune				I alt
	Bykommuner i hovedstadsområdet	Bykommuner uden for hovedstadsområdet	Landkommuner	Udkantskommuner	
<i>Modtage-kommune</i>					
Bykommuner i hovedstadsområdet	62,7	4,8	10,6	7,4	22,6
Bykommuner uden for hovedstadsområdet	20,5	74,2	56,9	47,9	55,0
Landkommuner	12,9	17,3	28,1	10,7	17,1
Udkantskommuner	3,9	3,8	4,4	33,9	5,4
I alt	100	100	100	100	100

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

TABEL 6.10

Fordeling af børn i forhold til donor- og modtagekommune, rækkeprocent, der viser, hvilke kommune-typer der modtages fra, børn, som ikke modtager personrettede foranstaltninger i 2007. Procent.

	Donorkommune				I alt
	Bykommuner i hovedstadsområdet	Bykommuner uden for hovedstadsområdet	Landkommuner	Udkantskommuner	
<i>Modtage-kommune</i>					
Bykommuner i hovedstadsområdet	84,5	10,5	4,1	0,9	100
Bykommuner uden for hovedstadsområdet	15,2	63,9	16,1	4,7	100
Landkommuner	22,2	53,8	21,4	2,6	100
Udkantskommuner	20,9	50,1	12,2	17,5	100
I alt	39,5	44,2	12,7	3,6	100

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

TABEL 6.11

Fordeling af børn i forhold til donor- og modtagekommune, kolonneprocent, der viser, hvilke kommunetyper der doneres til, børn, som ikke modtager personrettede foranstaltninger i 2007. Procent.

	Donorkommune				I alt
	Bykommuner i hovedstadsområdet	Bykommuner uden for hovedstadsområdet	Landkommuner	Udkantskommuner	
<i>Modtage-kommune</i>					
Bykommuner i hovedstadsområdet	71,3	7,9	10,6	8,7	33,3
Bykommuner uden for hovedstadsområdet	18,8	70,6	61,8	64,1	48,8
Landkommuner	8,1	17,5	24,2	10,4	14,4
Udkantskommuner	1,8	3,9	3,4	16,9	3,5
I alt	100	100	100	100	100,0

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

Tabellerne skal læses lodret, hvorved man kan se af tabel 6.7, at *bykommuner i hovedstadsområdet* har doneret 60,9 pct. af deres fraflytterbørn til andre *bykommuner i hovedstadsområdet*, 27,8 pct. til *bykommuner uden for hovedstadsområdet*, 8,1 pct. til *landkommuner* og 3,2 pct. til *udkantskommuner*. Eksemplet viser således, at tre ud af fem børn, der flytter fra en *bykommune i hovedstadsområdet*, bliver inden for kommunetypen, mens det kun er ganske få børn (3,2 pct.), der flytter fra *bykommuner i hovedstadsområdet* til *udkantskommuner*.

Ser man på tabel 6.6-6.11, bliver det tydeligt, at *bykommuner i hovedstadsområdet* var stordonor og stormodtager af børn fra kommuner af samme kommunetype, som de selv tilhører, udsatte som ikke-udsatte. Samme billede gjorde sig gældende for *bykommuner uden for hovedstadsområdet*, som også i høj grad donerede og modtog børn fra kommuner af samme kommunetype, som de selv tilhører.

Anderledes så det ud for *landkommunerne*. Selvom 34,3 pct. af de tilflyttede børn, som endte i en forebyggende foranstaltning, kom fra en *landkommune*, kom 51,3 pct. således fra *bykommuner uden for hovedstadsområdet* (tabel 6.6). Ser man på børn, som kom i anbringelse efter tilflytningen (tabel 6.8), var tallet oppe på 53,6 pct., mens 22,0 pct. af børnene kom fra *bykommuner i hovedstadsområdet*. For tilflyttere, som ikke kom i nogen form for personrettet foranstaltning (tabel 6.10), var niveauerne dog næsten ens, og det er således ikke udelukkende svage familier, som *landkommunerne* modtager fra *bykommunerne*. Ser man på, hvem *landkommunerne* donerede til, gik det den modsatte vej. Således donerede *landkommunerne* 59,4 pct. af deres børn, som efter fraflytningen kom i forebyggende foranstaltning, til *bykommuner uden for hovedstadsområdet* (tabel 6.7), mens det samme gjorde sig gældende for 56,9 pct. af de børn, som kom i anbringelse (tabel 6.9). Størstedelen af de resterende børn kom til en anden *landkommune*. Igen er det det samme billede, som tegner sig, når vi ser på tilflytterbørn, som ikke kom i personrettet foranstaltning (tabel 6.11). Andelen af børn, som flyttede til de forskellige kommunetyper, var således næsten ens, ligegyldigt om barnet var udsat eller ej.

Billedet i forhold til *udkantskommuner* er ikke meget anderledes. Af de tilflyttende børn, som kom i forebyggende foranstaltning efter tilflytningen, kom 52,1 pct. således fra en *bykommune uden for hovedstadsområdet*, mens 27,4 pct. kom fra en anden *udkantskommune* (tabel 6.6). For de børn, som kom i anbringelse efter tilflytningen, var tallene henholdsvis 37,1 pct.

fra *bykommune uden for hovedstadsområdet* og 31,1 pct. fra *udkantskommuner* (tabel 6.8). Ser man på børn, som ikke kommer i foranstaltning, er der her nogen afvigelse i forhold til de udsatte børn. Således kom 50,1 pct. børn fra en *bykommune uden for hovedstadsområdet*, mens kun 17,5 pct. kom fra en anden *udkantskommune* (tabel 6.10). Igen er strømmen af flytninger modsatrettet i forhold til, hvem *udkantskommunerne* donerer til. 60,2 pct. af *udkantskommunernes* børn, som kom i forebyggende foranstaltning efter fraflytningen, flyttede således til en *bykommune uden for hovedstadsområdet*, mens 20,4 pct. flyttede til en anden *udkantskommune*. For børn, som blev anbragt efter fraflytningen, kom 47,9 pct. til en *bykommune uden for hovedstadsområdet*, mens 33,9 pct. flyttede til en anden *udkantskommune*. For børn, som ikke kom i nogen personrettet foranstaltning efter fraflytningen, kom 64,0 pct. til en *bykommune uden for hovedstadsområdet*, mens kun 16,9 tog til en anden *udkantskommune*.

Vi skal understrege, at ovenstående siger noget om flyttemønstrene, men ikke om, hvor stor en tyngde der overflyttes mellem de forskellige kommunetyper. Procentdelen siger således, hvilke veje flyttemønstrene gik, men skal sammenholdes med antallet af børn, før det kan være illustrativt i forhold til fx omkostninger.

KARAKTERISTIKA FOR DE UDSATTE BØRNEFAMILIER, DER ER FLYTTET

I dette afsnit undersøger vi, hvor stor en andel af de tilflyttede familier der har én af de fem risikofaktorer, når hver risikofaktor analyseres for sig, opdelt efter, om familien efter tilflytningen får et barn i henholdsvis forebyggende foranstaltning, i anbringelse, eller som ikke modtager en personrettet foranstaltning efter flytningen. Resultaterne er desuden opdelt på modtagerkommunens kommunetype, så det bliver muligt at undersøge kommunale forskelle. Resultaterne fremgår af bilagstabel 6.1-6.5. For overblikkets skyld gennemgår vi kun tallene for 2007 her. Er man interesseret i udviklingen over tid, kan tal fra 1993 og 2000 findes i bilagene. Herefter samler vi op på, hvor mange risikofaktorer de tilflyttede udsatte børnefamilier har, ligeledes opdelt på kommunetype, for at se, om familier med en stor risikotyngde flytter til bestemte kommunetyper. Resultaterne sammenfattes i tabel 6.12.

Ser man på bilagstabellerne 6.1-6.5, er det tydeligt, at der er stor forskel på karakteristika for de børn, som flytter til de forskellige kommunetyper. Der er forskel mellem forebyggende foranstaltninger og anbringelse i forhold til risikofaktorer hos tilflytterne. Børn, som fx flytter til en *udkantskommune*, kan således være overrepræsenterede med hensyn til enkelte risikofaktorer, når man ser på, hvem der senere blev anbragt, men ikke, hvem der senere kom i forebyggende foranstaltning (eller omvendt).

Sammenligner vi kommunetyperne i forhold til andelen af tilflyttende børn, som senere kommer i forebyggende foranstaltninger, ser vi, at tilflyttere til *udkantskommuner* i højere grad end resten af kommunetyperne *ikke boede i kernefamilier* (76,9 pct., bilagstabel 6.1), havde *modre med en kriminel dom* (13,9 pct., bilagstabel 6.2) og *modre på pension eller kontanthjælp* (36,1 pct., bilagstabel 6.3). Tilflyttere til *landkommuner* havde på sin side, sammen med tilflyttere til *bykommuner uden for hovedstadsområdet*, en *mor har ingen uddannelse eller kun grundskole* (henholdsvis 51,7 og 51,8 pct., bilagstabel 6.4). *Bykommuner uden for hovedstadsområdet* havde desuden en andel over gennemsnittet af børn med følgende risikofaktorer: *mor bor ikke i kernefamilie* (76,5 pct., bilagstabel 6.1) og *mor pensionist eller på kontanthjælp* (36,8 pct., bilagstabel 6.3). *Bykommunerne i hovedstadsområdet* er udelukkende overrepræsenteret, når man ser på boligudsathed (3,6 pct., bilagstabel 6.5).

Ser vi på børn, som efter tilflytningen blev anbragt, er billedet et andet. 90,2 pct. af de tilflyttende børn til *bykommuner i hovedstadsområdet*, som senere blev anbragt, havde således en *mor, som ikke var i kernefamilie*, hvilket var over gennemsnittet på 85,9 pct. (bilagstabel 6.1). Denne kommunetype var desuden stadig overrepræsenteret i forhold til boligudsathed (8,7 pct., bilagstabel 6.5). Mens *bykommuner uden for hovedstadsområdet* lå over gennemsnittet med hensyn til *mor er på pension og kontanthjælp* og *mor lav uddannelse*, lå denne kommunetype ikke i top med hensyn til nogen af risikofaktorerne. Til gengæld havde *landkommunerne* den største andel tilflyttede børn, som senere blev anbragt, både i forhold til *modre dømt for kriminalitet* (12,5 pct., bilagstabel 6.2), *modre på pension eller kontanthjælp* (45,5 pct.) og *modre med lavt uddannelsesniveau* (64,3 pct., bilagstabel 6.4). *Udkantskommunerne* havde også en større andel end gennemsnittet med hensyn til *mor bor ikke i kernefamilie* og *mor lav uddannelse*, om end ingen af disse andele var størst, sammenlignet mellem kommunetyperne.

Ser man på tilflyttede børn, som ikke kom i foranstaltning, er det dog slående, at *udkantskommunerne* havde den største andel af tilflyttede

børn med samtlige enkelte risikofaktorer, på nær boligudsathed (bilagstabel 6.1-6.5).

Tabel 6.12 viser antal risikofaktorer for de tilflyttede udsatte familier, hvis børn anbringes i 1993, 2000 eller 2007 for første gang, det gennemsnitlige antal risikofaktorer og andelen af børn, der har tre eller flere risikofaktorer til stede i deres liv. Af tabel 6.12 kan vi se, at risikotyngden er faldende over tid, lige bortset fra for tilflyttere til *landkommuner*, hvor børnene har et uændret gennemsnitligt antal risikofaktorer (2,48 i 1993 og 2,49 i 2007). Samtidig er der en langt større andel af tilflyttede børn, der anbringes, der har tre eller flere risikofaktorer i 2007 end i 1993 (sidste søjle i tabel 6.12).

TABEL 6.12

Fordeling på antal risikofaktorer for de flyttede udsatte børnefamilier, hvis børn anbringes, opdelt på den kommunetype, familien er flyttet til. Procent.

	0	1	2	3	4	5	Gennemsnitligt antal risiko- faktorer	Andel med tre eller flere risikofaktorer
<i>Bykommuner i hovedstadsområdet</i>								
1993	3,1	16,4	26,0	33,6	16,9	4,0	2,57	54,5
2000	4,3	19,8	28,4	32,4	13,3	1,8	2,36	47,5
2007	4,2	22,7	30,4	31,6	10,6	0,6	2,23	42,8
<i>Bykommuner uden for hovedstadsområdet</i>								
1993	3,4	14,0	28,4	36,0	15,7	2,4	2,54	54,1
2000	4,7	16,4	26,6	35,6	14,8	2,0	2,45	52,4
2007	4,3	15,8	28,7	36,8	14,0	0,4	2,41	51,2
<i>Landkommuner</i>								
1993	3,9	14,1	30,3	25,8	13,6	2,4	2,48	41,8
2000	5,0	13,9	26,6	36,6	16,1	1,8	2,51	54,5
2007	2,1	14,1	30,0	40,7	12,6	0,5	2,49	53,8
<i>Udkantskommuner</i>								
1993	1,7	10,6	30,5	39,7	16,6	1,0	2,62	57,3
2000	3,3	9,5	27,3	41,3	17,8	0,8	2,63	59,9
2007	3,7	13,3	28,2	38,5	15,6	0,7	2,51	54,8

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

I 1993 havde udsatte familier, der flyttede, nogenlunde samme risikotyngde. Dog havde tilflyttere til *udkantskommunerne* det største gennemsnitlige antal risikofaktorer, 2,62, mens *landkommunerne* havde det laveste på 2,48. I 2000 blev forskellen mellem kommunerne større. Gennemsnittet faldt til 2,36 i *bykommunerne i hovedstadsområdet*, hvilket var det laveste, mens risikotyngden steg i *landkommunerne* og *udkantskommunerne* til henholdsvis 2,51 og 2,63. Det gennemsnitlige antal risikofaktorer blev ved med at falde for udsatte familier, der flyttede til *bykommuner i hovedstadsområdet*, og var i 2007 2,23. De andre kommunetyper var mellem 2,41 og 2,51.

Overordnet kan vi således konkludere, at *udkantskommunernes* tilflyttede børn, som senere blev anbragt, i alle 3 nedslagsår havde den største risikotyngde. De er dog i 2007 tæt fulgt af tilflyttere til *landkommunerne*, om end dette ikke skyldtes en stigning i *landkommunernes* risikotyngde, men et stort fald hos tilflytterne til *udkantskommunerne*. Ligeledes har de to kommunetyper – *landkommuner* og *udkantskommuner* – den største andel af børn, der har tre eller flere risikofaktorer, set i forhold til *bykommunerne*.

FORSKNING OM FLYTTEMØNSTRE

Danskerne flyttemønstre er yderst interessante, da de har betydning for arbejdskraften og økonomien i kommunerne. En gennemgang af danskernes flyttemønstre i perioden fra 2006 til 2009, foretaget af Momentum på baggrund af data fra Danmarks Statistik, viser, at færre flytter. Hvor 107.518 personer i 2006 flyttede mellem en af Danmarks fem regioner, faldt antallet af flytninger i 2009 til 94.576, hvilket svarer til et fald på 12 pct. Undersøgelsen fremhæver, at det nære og kendte samt boligpriserne spiller ind, når beslutningen om at flytte skal træffes.⁹ Ligeledes viser forskningen, at den boligmæssige opdeling af befolkningen er øget i de seneste årtier, hvilket har øget interessen for flyttemønstre og herunder særlig udflytningen af de ressourcerstærke familier de seneste år. Nedenstående afsnit tegner et overordnet billede af flyttemønstre og de bagvedliggende motiver (Rasmussen, 2001). Der findes mere omfattende

---

9. Undersøgelsen kan findes på følgende adresse: <http://www.kl.dk/Artikler/70077/2010/04/momentum2010-4-1/>. Den 15. april 2010.

og detaljeret forskning på kommuneniveau, men fokus vil være på overordnede tendenser.

Flyttemønstre anvendes ofte til at belyse, hvorvidt befolkningen er boligmæssigt opsplittet, så ressourcetsvage og etniske minoriteter bor i bestemte områder og de ressourcestærke i andre. Ud fra en økonomisk betragtning er forklaringen bag en eventuel opdeling, at ressourcestærke familier har bedre økonomiske muligheder for at bosætte sig i attraktive områder (Rasmussen, 2001). Et andet forhold, som alle forskningsundersøgelser peger på, er, at genkendelighed er vigtig, når man træffer beslutningen om at flytte. Genkendeligheden kan være i forhold til der, hvor man er vokset op, en lignende bolig, som den man fraflytter, eller at beboerne i området ligner én selv (Danmarks Statistik, 2001; Nielsen & Jensen, 2006; Socialministeriet, 2001).

Et område, der er stor interesse for, er flyttemønstre blandt personer på overførselsindkomst. Socialministeriet analyserede i 2001 omfattende data for personer på overførselsindkomster, der flyttede i 1998. Rapporten inkluderede boligstøttemodtagere, og materialet omfatter derfor en relativ stor andel af befolkningen. Resultaterne viste, at størstedelen af de personer på overførselsindkomst, der flyttede fra en kommune til en anden, modtog arbejdsløshedsdagpenge eller boligstøtte. Knap en fjerdedel modtog førtidspension eller kontanthjælp, aktivering og revalidering. Ydermere viser resultaterne, at knap halvdelen af landets kommuner i 1998 havde en nettotilflytning af personer på overførselsindkomst. Derved havde kommuner med relativt mange tilflyttere ligeledes relativt mange personer på overførselsindkomst, som flyttede fra kommunen. Tilflyttere på overførselsindkomst kom ofte fra nabokommuner i de daværende amter (Socialministeriet, 2001).

Omfanget af sociale problemer har ligeledes betydning for udflytningen af ressourcestærke personer. Unge ressourcestærke par reagerer betydeligt hurtigere ved øget koncentration af danske beboere med sociale problemer end ved øget koncentration af etniske minoritetsbørn. Enlige mødre reagerer ligeledes på en øget koncentration af sociale problemer blandt danske beboere ved at flytte. Resultaterne viser, at flytningen for denne gruppe udelukkende sker til andre almene boliger modsat de ressourcestærke familier (Rasmussen, 2001). Opgørelser fra AKF viser, at hvis andelen af førtidspensionister udgør en femtedel af beboerne, flytter 9 ud af 10 ressourcestærke beboere i løbet af 1 år. For førtidspensionisterne selv er situationen omvendt, idet en stigende andel før-

tidspensionister mindsker denne gruppes fraflytning. Generelt peger undersøgelserne på, at der er tendens til, at folk vælger at blive boende blandt ligesindede eller flytte til steder, hvor disse findes, og hvor der er mulighed for et større socialt netværk (Husted & Jensen, 2003; Nielsen & Jensen, 2006; Rasmussen, 2001).

I forhold til børnefamilierne findes der forskellige resultater i undersøgelserne. Nogle finder en højere tolerance blandt børnefamilierne, hvilket kan betyde, at der sker en integration mellem danskere og etniske minoriteter gennem børnene, eller at børnene har fået et tilhørsforhold til skolen og fritidslivet, som forældrene ønsker, de skal blive i. Andre undersøgelser viser, at de fleste familier flytter, når de venter eller har fået et barn, hvis de har ressourcerne til det (Damm, 2002; Graversen et al., 1997; Nielsen & Jensen, 2006; Rasmussen, 2001).

Ligesom det var tilfældet ved en øget koncentration af danske beboere med sociale problemer, reagerer alle familietyper ikke ens på en øget koncentration af etniske minoriteter i et boligområde. De unge ressourcestærke og enlige mænd på førtidspension reagerer på en øget koncentration af etniske minoriteter ved at flytte. Det fremgår dog, at enlige mænd flytter inden for den almene boligsektor (Rasmussen, 2001).

UNDERSØGELSER AF UDSATTE LEJERE

Et andet problem i de udsatte boligområder er, at antallet af lejere, der bliver sat ud, har været stigende de senere år. En omfattende undersøgelse beskriver årsager til, at lejere bliver sat ud af deres boliger, og de følger, det får for lejernes familie, boligforhold og forsørgelse. Undersøgelsen bygger på registeranalyser, der dels bidrager med viden om kendetegn ved udsatte lejere, dels med viden om, hvilke forhold der medfører, at lejerne bliver sat ud af deres bolig samt viden om følgevirkninger af udsættelserne. Derudover suppleres der med oplysninger fra en survey og personlige interviews.

Den primære grund til, at lejere bliver sat ud af deres bolig, er, at de ikke har betalt deres husleje. Resultaterne viser, at flere forskellige strukturelle og institutionelle forhold samt individuelle faktorer er medvirkende til, at lejerne bliver sat ud. Årsagen til udsættelser skyldes ofte, at de berørte lejere typisk har lav indkomst og derfor bruger en stor andel på husleje, har lavt rådighedsbeløb, stor gæld, og at de samtidig kan

have svært ved at administrere deres økonomi. Sandsynligheden for udsættelse bliver derfor større, hvis lejerer mister sit job, oplever ændringer i familie- og boligmessige forhold, har misbrugsproblemer eller psykiske lidelser. En konsekvens af en udsættelse er, at de berørte fastholdes i en social og økonomisk svag situation med ringe udsigt til at komme ud af denne (Christensen & Nielsen, 2008).

Der er en overrepræsentation af udsatte lejere, der modtager kontanthjælp, idet ca. 30 pct. er kontanthjælpsmodtagere, mens andelen af kontanthjælpsmodtagere blandt lejere generelt er ca. 5 pct. Den største gruppe er dog lønmodtagere, idet næsten 40 pct. af de udsatte lejere er lønmodtagere. Gruppen kendetegnes desuden ved en høj gældsakkumulering, og risikoen for, at lejere bliver sat ud af deres bolig, forstærkes markant, hvis de har en stor gæld.

Risikoen for at blive sat ud af boligen stiger, hvis lejerer samtidig har en omskiftelig tilværelse med ændringer i familie- og boligforhold. Undersøgelsen viser, at 41 pct. er flyttet op til udsættelsen, mens 36 pct. har oplevet ændringer i deres husstand året før udsættelsen, og hele 55 pct. har oplevet ændringer i husstanden i udsættelsesåret. Arbejdsløshed påvirker ligeledes lejernes risiko, idet 38 pct. tilkendegiver, at de op til udsættelsen lige havde mistet deres job, og 52 pct. havde været uden job i en længere periode. Derudover kæder 18 pct. deres udsættelse sammen med, at de havde et alkoholmisbrug, mens 9 pct. havde et forbrug af euforiserende stoffer. Af de udsatte lejere vurderer 18 pct., at deres psykiske lidelser var medvirkende til deres udsættelse, og 15 pct. angiver fysiske sygdomme som årsag. Endelig vurderer 22 pct., at det faktum, at de havde begået kriminalitet, var medvirkende til, at de blev sat ud af deres bolig (Christensen & Nielsen, 2008).

Unge udgør en særlig sårbar gruppe i forhold til at blive sat ud af boligen, og unge uden uddannelse er markant overrepræsenteret i gruppen. Enlige mænd udgør en betydelig gruppe, idet omkring 30 pct. af samtlige husstande, der blev berørt af en udsættelse i 2006, bestod af enlige mænd. Det er ydermere en gruppe, der er blevet større over årene. Samtidig er de overrepræsenterede i forhold til misbrugsproblemer. Gruppen af enlige mødre, der modtager kontanthjælp eller tilhører en såkaldt restgruppe, hvor indkomstgrundlaget er uvist, er steget fra 2002 til 2006. Det forventes derfor, at denne gruppe vil figurere i stigende omfang i statistikkerne. Endelig har lejere med anden etnisk baggrund end dansk en stor risiko for at blive sat ud af boligen. Gruppen udgjorde

i 2006 20 pct. af alle udsatte lejere. De adskiller sig ved at have en lavere indkomst end både danske udsatte lejere og lejere generelt (Christensen & Nielsen, 2008).

FLYTTEMØNSTRE BLANDT FLYGTNINGE UNDER INTEGRATIONSLOVEN

Integrationsloven fra 1999 indeholdt en ny boligplaceringspolitik, hvilket medførte, at Udlændingestyrelsen nu kan placere flygtninge i forskellige kommuner på baggrund af kvoter. De boligplacerede flygtninge skal som hovedregel forpligte sig til at blive boende i kommunen under hele integrationsforløbet, hvis de vil modtage integrationsydelse. Rapporter fra AKF i 2003 og 2006 (Husted & Jensen, 2003; Nielsen & Jensen, 2006) undersøger, hvad lovændringen har betydet for flygtninges flyttemønstre. Her fremgår det, at flygtninge før integrationsloven hovedsageligt blev boligplaceret i København, Odense og Århus samt tre andre større byer i provinsen. Rapporten konkluderer, at loven har haft betydning for flygtninges flyttemønstre. Flygtninge, der er indvandret før 1999 og derfor ikke er omfattet af integrationsloven, flytter forholdsvis hurtigere sammenlignet med flygtninge, som er boligplaceret efter 1999. Undlades flytninger fra midlertidig bolig til en permanent bolig, flytter 17 pct. af de, der indvandrede før 1999 i løbet af det første halvandet år, og 24 pct. flytter inden for de første 3 år. Blandt flygtninge omfattet af integrationsloven er tallet 6 pct. og 11 pct. efter henholdsvis det første halvandet år og de første 3 år. Dog stiger flytteintensiteten betydeligt, når integrationsforløbet er overstået, idet 10 pct. fraflytter placeringskommunen i det første år, efter integrationsforløbet er afsluttet. Samlet set flytter 24 pct. under integrationsloven fra boligplaceringskommunen inden for de første 4 år, mens tallet er 30 pct. for flygtninge, der ikke er omfattet af loven. I 2006 var disse tal faldet til 7 pct. blandt flygtninge omfattet af integrationsloven og 17 pct. blandt flygtninge, der ikke er omfattet af loven. I 2006 fremgik det desuden, at de mindre kommuner var blevet bedre til at fastholde flygtninge (Husted & Jensen, 2003; Nielsen & Jensen, 2006). Disse og andre undersøgelser viser dog, at fraflytterne stadig søger mod større kommuner med en høj andel af ikke-vestlige indvandrere og derved antageligt også stærkere sociale netværk. Generelt er det oftest de unge eller enlige, der flytter i integrationsforløbet, mens gifte

eller familier med børn oftere bor samme sted i længere perioder. Dette kan skyldes, at børnene har fået et tilhørsforhold til byens skole og fritidsliv. Samtidig er forsørgelsespligten større, og risikoen for at miste retten til integrationsydelse, hvis de flytter, vægtes derfor højere i beslutningen (Damm, 2002; Graversen et al., 1997; Husted & Jensen, 2003; Nielsen & Jensen, 2006; Socialministeriet, 2001).

Undersøgelser viser ligeledes, at personer, der er tilknyttet arbejdsmarkedet eller har en længere uddannelse, i højere grad flytter væk fra belastede boligområder. Dette gælder både danskere og personer med anden etnisk baggrund. Hvis familier, der er tæt på arbejdsmarkedet, får et barn, stiger sandsynligheden for, at de flytter betydeligt, mens familier, der er marginaliseret fra arbejdsmarkedet, i højere grad vil blive boende, når de får børn (Graversen et al., 1997; Nielsen & Jensen, 2006).

FLYTTEMØNSTRE BLANDT FLYGTNINGE SAMMENLIGNET MED DANSKERE

NIRAS har gennemført en analyse af alle indenlandske flytninger blandt flygtninge over kommunegrænser, efter at integrationsperioden er afsluttet i perioden 1995-2004. Der er fokus på flyttemønstret blandt indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig¹⁰ oprindelse i forskellige aldersgrupper sammenholdt med flyttemønstret blandt danskere i de tilsvarende aldersgrupper.

Undersøgelsen viser, at de større *bykommuner* generelt har en større tilflytning af personer med ikke-vestlig oprindelse. Mens oplandskommunerne til de større *bykommuner* har en stærkere tilflytning af personer med dansk oprindelse. Der afdækkes en modsatrettet tendens i flyttemønstret for personer med dansk oprindelse, set i forhold til personer med ikke-vestlig oprindelse, da det ikke er de samme kommuner, de to grupper flytter til. Det fremgår ydermere, at fordelingen af tilflyttere og fraflyttere er langt mere ensartet blandt personer med dansk oprindelse end blandt personer med ikke-vestlig oprindelse.

---

10. Vestlige lande består af alle EU-lande samt Andorra, Island, Liechtenstein, Monaco, Norge, San Marino, Schweiz, Vatikanstaten, Canada, USA, Australien og New Zealand. Ikke-vestlige lande omfatter alle andre lande.

Analysen viser, at 0-17-årige og børnefamilier med ikke-vestlig oprindelse ikke flytter anderledes end den resterende del af gruppen af personer med ikke-vestlig oprindelse. Det er de større byer, der tiltrækker disse grupper. Den modsatte tendens findes for børnefamilierne med dansk oprindelse. De flytter ud af de store byer og specielt til oplandskommunerne, men også til deciderede *landkommuner*.

De 18-24-årige med ikke-vestlig oprindelse flytter ligeledes til de større byer. På baggrund af datamaterialet kan det ikke vurderes, om det skyldes uddannelsesønsker eller andre årsager, da det er de samme kommuner, som alle andre aldersgrupper af personer med ikke-vestlig oprindelse flytter til. Flyttemønstret for de 18-24-årige med dansk oprindelse adskiller sig fra de andre aldersgrupper, og det antages derfor, at det skyldes uddannelsesbestemt flytning. For de ældre aldersgrupper ligner flyttemønstret de allerede beskrevne, hvor ikke-vestlige søger mod større byer, mens danskere både søger mod større byer og oplandskommunerne. Dog adskiller danskere over 55 år sig ved at søge mod kystbyerne.

Undersøgelsen konkluderer, at spredningen af flygtninge ikke direkte kan henføres til den ændrede lovgivning. Derfor anbefales det, at bopælsplaceringen kombineres med en anden form for forebyggelse af en øget koncentration af flygtninge og indvandrere i de større bysamfund. Der nævnes forskellige forhold, som der kan sættes fokus på – blandt andet at opbygge et mere indgående kendskab til, hvilke sociale, kulturelle, beskæftigelsesmæssige og økonomiske forhold der ligger bag fraflytningen fra mindre kommuner og til større byer. Dernæst påpeges det, at flytninger inden for kommunegrænserne ligeledes er interessante, idet der findes en sammenhæng mellem social mobilitet og fysisk mobilitet (NIRAS Konsulenterne, 2005).

OPSAMLING

Forskningen om flyttemønstre viser, at den boligmæssige opdeling af befolkningen er øget i de seneste årtier, hvilket har øget interessen for flyttemønstre og herunder særlig udflytningen af de ressourcestærke familier. En hypotese, som ofte høres, er, at udsatte familier flytter mellem kommuner bl.a. for at undgå den offentlige indblanding.

Vores undersøgelse viser, at 42,7 pct. af de børn, der i 1993 modtog en forebyggende foranstaltning for første gang, var flyttet mindst én

gang i løbet af deres barneliv. Til sammenligning var 72,7 pct. af børnene, der blev anbragt for første gang i 1993, flyttet mindst én gang gennem livet, før de blev anbragt. Der var derved en væsentlig større andel af de anbragte, der flyttede mindst én gang. Det samme mønster gør sig gældende for de to andre nedslagsår, 2000 og 2007. Forskellen mellem de tre grupper bliver endnu mere tydelig, når restpopulationen inddrages, da kun 25 pct. af de 0-17-årige børn i restpopulationen flyttede mindst én gang i deres barneliv. Resultaterne viser endvidere, at der er markant flere børn i *landkommuner* og *udkantskommuner* end i *bykommunerne*, der er flyttet, inden de modtager en forebyggende foranstaltning eller anbringes i 2007.

Det gennemsnitlige antal flytninger er signifikant højere for familier, hvor børnene modtager en forebyggende foranstaltning eller bliver anbragt end i restpopulationen. Gennem perioden er der en svag tendens til, at flytteaktiviteten, målt ved gennemsnitligt antal flytninger for sammenlignelige børn, dvs. børn, der er lige gamle, er faldende, så børn i 2007 i gennemsnit er flyttet færre gange end børn i 1993.

Det er ikke alle flytninger, der sker tidsmæssigt tæt på, at barnet anbringes af den nye kommune eller visiteres til en forebyggende foranstaltning. Det fremgår, at en meget lille andel af dem, der anbringes eller visiteres til forebyggende foranstaltning, er flyttet til kommunen inden for det sidste år. Dog adskiller resultatet for 2000 sig ved, at en stor andel af de børn, der blev anbragt for første gang i 2000, var flyttet til visitationskommunen inden for det sidste år.

Resultaterne viser tydeligt, at tilflyttere ofte kommer fra samme kommunetype, som de flytter til. Dog adskiller *landkommunerne* sig, idet over halvdelen af børnene, der kommer i en forebyggende foranstaltning, kommer fra *bykommuner uden for hovedstadsområdet*. Ser man på børn, som kom i anbringelse efter tilflytningen, kommer størstedelen stadig fra en *landkommune*, men knap en fjerdedel kom fra *bykommuner i hovedstadsområdet*. Ser man på, hvem *landkommunerne* donerede til, gik det den modsatte vej. Således donerede *landkommunerne* over halvdelen af deres børn, som efter fraflytningen kom i forebyggende foranstaltning eller anbringelse, til *bykommuner uden for hovedstadsområdet*. De resterende flyttede stort set alle til en anden *landkommune*. For tilflyttere, som ikke modtager nogen foranstaltning, var andelen dog næsten ens med ovenstående fordeling mellem de to kommunetyper. Det er således ikke udelukkende svage familier, som *landkommunerne* modtager fra *bykommunerne*. Forskningsundersøgelser peger på, at genkendelighed er vigtig, når man træffer beslutningen

om at flytte. Genkendeligheden kan være i forhold til der, hvor man er vokset op, en lignende bolig som den, man fraflytter, eller at beboerne i området ligner én selv. Dette kan være en af årsagerne til, at mange flytter til den samme kommune.

I forhold til de enkelte risikofaktorer var der stor forskel på karakteristikaene for de børn, som flyttede til de forskellige kommunetyper. Det gjaldt desuden, at dette ikke fordelte sig ens i forhold til henholdsvis forebyggende foranstaltninger og anbringelser. Forskellige kommunetyper var således overrepræsenterede i forhold til forskellige risikofaktorer, alt efter hvilken foranstaltningstype man undersøger. Ser man på risikotyngde, er billedet dog mere entydigt. Overordnet kan det konkluderes, at *udkantskommunernes* tilflyttede børn, som senere blev anbragt, både i 1993, 2000 og 2007 havde den største risikotyngde. I 2007 dog tæt fulgt af tilflyttere til *landkommunerne* (med et gennemsnitligt antal risikofaktorer på 2,49), om end dette ikke skyldtes en stigning i *landkommunernes* risikotyngde, men et stort fald i risikotyngde hos tilflytterne til *udkantskommunerne*, som således endte med et gennemsnit på 2,51 risikofaktorer pr. barn ud af de fem analyserede risikofaktorer.

BILAG

BILAG TIL KAPITEL 1

BILAG 1.1

Kommunerne inddelt i kommunetyper efter den gamle kommunestruktur.

Bykommuner i hovedstadsområdet (44 kommuner)

København	Høje Taastrup	Farum	Karlebo
Frederiksberg	Ledøje-Smørum	Fredensborg-Humlebæk	Slangør
Ballerup	Lyngby-Taarbæk	Frederikssund	Stenløse
Brøndby	Rødovre	Frederiksværk	Ølstykke
Dragør	Søllerød	Græsted-Gilleleje	Greve
Gentofte	Ishøj	Helsingør	Gundsø
Gladsaxe	Tårnby	Helsingør	Hvalsø
Glostrup	Vallensbæk	Hillerød	Køge
Herlev	Værløse	Hundested	Ramsø
Albertslund	Allerød	Hørsholm	Roskilde
Hvidovre	Birkerød	Jægerspris	Solrød

Bykommuner uden for hovedstadsområdet (121 kommuner)

Dianalund	Munkebo	Vejen	Randers
Haslev	Nyborg	Ølgod	Rosenholm
Holbæk	Odense	Brædstrup	Ry
Høng	Otterup	Fredericia	Silkeborg
Kalundborg	Ringe	Give	Skanderborg
Korsør	Rudkøbing	Hedensted	Århus

Nykøbing-Rørvig	Svendborg	Horsens	Bjerringbro
Ringsted	Vissenbjerg	Kolding	Kjellerup
Skælskør	Augustenborg	Vamdrup	Morsø
Slagelse	Bov	Vejle	Skive
Sorø	Broager	Brande	Thisted
Tornved	Gråsten	Egvad	Viborg
Fakse	Haderslev	Herning	Brønderslev
Holmegaard	Løgumkloster	Holmsland	Dronninglund
Maribo	Nordborg	Holstebro	Farsø
Møn	Nørre Rangstrup	Ikast	Fjerritslev
Nakskov	Rødekro	Lemvig	Frederikshavn
Nykøbing-Falster	Skærbæk	Ringkøbing	Hadsund
Næstved	Sønderborg	Skjern	Hirtshals
Præstø	Tønder	Struer	Hjørring
Sakskøbing	Vojens	Trehøje	Hobro
Stevns	Aabenraa	Videbæk	Løgstør
Vordingborg	Billund	Ebeltoft	Nibe
Bornholm	Bramming	Galten	Sindal
Assens	Brørup	Grenaa	Skagen
Bogense	Esbjerg	Hadsten	Støvring
Faaborg	Grindsted	Hammel	Sæby
Glamsbjerg	Holsted	Hinnerup	Aabybro
Kerteminde	Ribe	Hørning	Aalborg
Langeskov	Varde	Odder	Aars
Middelfart			

Landkommuner (76 kommuner)

Skibby	Sydfalster	Børkop	Rønde
Skævinge	Broby	Egtved	Sønderhald
Bramsnæs	Ejby	Gedved	Them
Lejre	Haarby	Jelling	Fjends
Skovbo	Nørre Aaby	Juelsminde	Hvorslev
Vallø	Ryslinge	Lunderskov	Karup
Dragsholm	Søndersø	Nørre Snede	Møldrup
Fuglebjerg	Tommerup	Tørring-Uldum	Sallingsund
Hashøj	Ullerslev	Aulum-Haderup	Spøttrup
Jernløse	Ørbæk	Ulfborg-Vemb	Sundsøre
Stenlille	Årslev	Vinderup	Tjele
Svinninge	Aarup	Åskov	Aalestrup
Tølløse	Christiansfeld	Gjern	Arden
Fladså	Lundtoft	Langå	Brovst
Nysted	Sundeved	Mariager	Hals
Nørre Alslev	Tinglev	Midtdjurs	Løkken-Vrå
Rønnede	Blåvandshuk	Nørhald	Pandrup
Stubbekøbing	Fanø	Purhus	Sejflod
Suså	Helle	Rougsø	Skørping

<i>Udkantskommuner (35 kommuner)</i>			
Bjergsted	Rødby	Sydlangeland	Thyborøn-Harboøre
Gørlev	Allinge-Gudhjem	Tranekær	Thyholm
Hvidebæk	Hasle	Ærøskøbing	Nørre Djurs
Trundholm	Neksø	Bredebro	Samsø
Holeby	Aakirkeby	Gram	Hanstholm
Højreby	Christiansø	Højer	Sydthy
Langebæk	Egebjerg	Rødding	Læsø
Ravnsborg	Gudme	Sydals	Nørager
Rudbjerg	Marstal	Blåbjerg	

Note 1: Fra 1. april 1970 til 1. januar 2003 var Danmark opdelt i 275 kommuner. Den 1. januar 2003 blev Bornholms Amt og de fem kommuner på Bornholm lagt sammen til Bornholms Kommune. Derved blev antallet af kommuner nedsat til 271. Den 1. januar 2006 blev Ærøskøbing og Marstal kommuner lagt sammen til Ærø Kommune. Derfor var der 270 kommuner i 2006. Kommunalreformen pr. 1. januar 2007 betød, at antallet af kommuner blev reduceret fra 270 til 98 kommuner.

Note 2: Kommuneopdelingen efter den gamle kommunestruktur er sket på baggrund af 'Landsdistriktredegørelsen, 2007', der er udarbejdet af Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri og Indenrigs- og Sundhedsministeriet. Opdelingen bygger på kommunestørrelse, indbyggertal og afstand til geografiske centre (se Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri og Indenrigs- og Sundhedsministeriet, 2007, for nærmere information).

BILAG 1.2

Kommunerne inddelt i kommunetyper efter den nye kommunestruktur.

<i>Bykommuner (35 kommuner)</i>			
København	Albertslund	Helsingør	Solrød
Frederiksberg	Hvidovre	Hillerød	Gribskov
Ballerup	Høje-Taastrup	Hørsholm	Lejre
Brøndby	Lyngby-Taarbæk	Rudersdal	Odense
Dragør	Rødovre	Egedal	Kolding
Gentofte	Vallensbæk	Frederikssund	Skanderborg
Gladsaxe	Furesø	Greve	Århus
Glostrup	Allerød	Køge	Aalborg
Herlev	Fredensborg	Roskilde	

<i>Mellemkommuner (17 kommuner)</i>			
Ishøj	Ringsted	Næstved	Vejle
Tårnby	Slagelse	Middelfart	Favrskov
Faxe	Stevns	Fredericia	Odder
Holbæk	Sorø	Horsens	Silkeborg
Frederiksværk- Hundested			

<i>Landkommuner (30 kommuner)</i>			
Odsherred	Svendborg	Vejen	Hedensted
Kalundborg	Nordfyns	Aabenraa	Viborg
Guldborgsund	Haderslev	Herning	Frederikshavn
Vordingborg	Billund	Holstebro	Rebild
Assens	Sønderborg	Syddjurs	Mariagerfjord
Faaborg-Midtfyn	Esbjerg	Randers	Jammerbugt
Kerteminde	Fanø	Ikast-Brande	Hjørring
Nyborg	Brønderslev- Dronninglund		

<i>Yderkommuner (16 kommuner)</i>			
Lolland	Tønder	Norrdjurs	Skive
Bornholm	Varde	Samsø	Thisted
Langeland	Lemvig	Ringkøbing-Skjern	Vesthimmerland
Ærø	Struer	Morsø	Læsø

Note: Kommuneopdelingen er sket på baggrund af 'Det Danske landsdistriktsprogram 2007-2013', der er udarbejdet af Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri. Klassifikationen bygger på 14 indikatorer, for at få belyst den strukturelle, økonomiske og demografiske situation i alle landets kommuner (se Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, 2008, for nærmere information).

BILAG TIL KAPITEL 3

BILAGSTABEL 3.1

Gennemsnitsalder ved førstegangsmotagere af foranstaltning type 1, aflastning. År.

	På landsplan								Kommunetype	
			Bykommuner		Mellemkommuner		Landkommuner		Yderkommuner	
	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.
1993	6,9	1,9	6,7	1,8	6,8	1,7	7,3	2,3	6,6	1,0
1994	6,8	1,7	6,7	1,8	7,4	1,9	6,7	1,7	6,5	1,3
1995	6,4	1,6	6,2	1,6	6,0	1,4	6,4	1,3	7,1	2,3
1996	6,5	1,5	5,9	1,4	6,9	1,2	6,4	1,3	7,3	1,7
1997	7,1	1,8	7,2	1,3	6,6	1,9	7,3	2,1	7,0	2,0
1998	6,9	1,2	6,6	1,1	6,9	1,4	7,1	1,0	6,9	1,5
1999	6,9	1,4	6,7	1,5	6,9	1,4	7,0	1,4	6,9	1,1
2000	7,1	1,5	6,9	1,5	7,5	1,9	7,2	1,3	6,8	1,7
2001	7,3	1,4	7,3	1,6	7,6	1,8	7,3	1,2	7,1	1,1
2002	7,3	1,6	7,1	1,4	7,8	1,2	7,4	1,5	6,8	2,6
2003	7,6	1,6	7,9	1,7	7,4	1,3	7,5	1,3	7,5	2,4
2004	7,7	1,5	8,1	1,6	7,3	1,7	7,5	1,1	8,0	1,7
2005	7,6	1,4	7,8	1,5	7,4	1,4	7,7	1,5	7,4	0,9
2006	7,5	2,0	7,1	2,5	7,6	2,2	7,8	1,6	7,9	1,2
2007	7,9	1,6	8,1	1,6	7,6	1,6	7,7	1,6	8,0	1,4

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL 3.2

Gennemsnitsalder ved førstegangsmødtager af foranstaltning type 2, personlig rådgiver. År.

	På landsplan								Kommunetype	
			Bykommuner		Mellem kommuner		Landkommuner		Yderkommuner	
	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.
1993	14,3	2,9	13,9	3,2	14,7	2,4	14,2	3,0	15,4	1,9
1994	13,7	3,7	13,1	3,4	14,9	2,2	13,8	4,0	13,2	5,7
1995	14,0	2,6	14,0	2,3	15,1	2,2	13,7	2,6	13,8	3,7
1996	13,9	3,0	14,1	2,1	14,6	2,4	13,6	2,7	12,9	5,4
1997	13,5	2,9	13,2	3,2	13,4	3,8	13,6	2,4	14,1	2,1
1998	14,0	2,3	13,4	2,4	13,9	1,9	14,4	1,9	14,8	3,2
1999	13,6	2,2	14,2	1,8	13,4	2,6	13,2	2,7	13,6	1,6
2000	14,4	2,6	14,7	1,7	14,2	3,7	14,0	3,1	15,0	1,3
2001	14,1	2,2	14,6	2,0	13,1	1,6	13,9	2,7	14,6	2,0
2002	13,9	2,4	14,3	2,0	14,4	2,5	13,5	2,9	12,9	1,9
2003	13,4	3,0	13,7	2,6	14,7	2,0	12,6	2,7	12,6	4,6
2004	14,1	2,2	13,9	2,2	13,7	1,8	14,7	2,5	14,2	1,9
2005	13,8	2,5	14,8	1,2	12,1	4,3	13,7	1,7	13,9	2,1
2006	14,0	2,8	14,2	3,2	14,0	2,0	13,5	2,5	14,4	3,7
2007	14,3	1,8	14,1	1,9	14,5	1,6	14,6	1,8	14,4	1,8

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL 3.3

Gennemsnitsalder ved førstegangsmødtagere af foranstaltning type 3, fast kontaktperson. År.

	På landsplan				Kommunetype					
			Bykommuner		Mellemkommuner		Landkommuner		Yderkommuner	
	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.
1993	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1994	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1995	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1996	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1997	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1998	13,0	2,8	12,5	2,4	11,9	3,1	14,0	2,5	12,9	3,6
1999	12,6	2,8	11,5	2,4	13,1	2,1	12,8	3,0	13,3	3,2
2000	12,8	2,8	13,3	2,0	12,4	3,0	12,8	3,4	12,2	3,1
2001	13,3	2,1	13,6	1,7	14,1	2,3	12,7	2,3	12,7	1,9
2002	13,3	2,2	13,4	2,3	13,7	2,3	13,1	1,6	13,3	2,8
2003	13,7	1,6	13,9	1,2	13,5	1,8	13,1	1,9	14,0	1,79
2004	13,7	1,4	14,2	1,3	13,6	1,6	13,1	1,3	14,3	1,4
2005	13,7	1,8	14,0	1,4	12,9	2,4	13,7	2,0	14,2	1,4
2006	13,5	2,1	13,4	2,5	13,2	1,1	13,6	1,6	13,6	2,9
2007	13,6	1,8	13,4	2,3	13,3	1,8	13,8	1,3	13,8	1,3

Anm.: Foranstaltning trådt i kraft i 1998.

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL 3.4

Gennemsnitsalder ved førstegangsmødtagere af foranstaltning type 4, økonomisk støtte til kost-/efterskole. År.

	På landsplan		Kommunetype							
			Bykommuner		Mellemkommuner		Landkommuner		Yderkommuner	
	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.
1993	15,3	0,6	15,0	0,8	15,1	0,5	15,4	0,5	15,2	0,5
1994	15,4	0,8	15,6	0,7	14,09	1,3	15,5	0,4	15,4	0,7
1995	15,5	0,6	15,8	0,7	15,2	0,5	15,5	0,3	15,1	0,5
1996	15,5	0,6	15,7	0,7	15,2	0,7	15,4	0,5	15,4	0,4
1997	15,4	0,6	15,3	0,7	15,6	0,4	15,3	0,4	15,6	0,6
1998	15,3	0,5	15,4	0,5	15,4	0,4	15,3	0,4	15,3	0,4
1999	15,3	0,5	15,4	0,6	15,2	0,6	15,4	0,4	15,4	0,5
2000	15,3	0,5	15,3	0,5	15,4	0,4	15,2	0,5	15,1	0,7
2001	15,4	0,3	15,3	0,4	15,3	0,3	15,4	0,2	15,3	0,4
2002	15,4	0,5	15,4	0,6	15,4	0,3	15,3	0,3	15,6	0,6
2003	15,4	0,5	15,5	0,6	15,3	0,3	15,4	0,43	15,4	0,3
2004	15,4	0,4	15,5	0,5	15,3	0,3	15,3	0,3	15,3	0,6
2005	15,3	0,5	15,3	0,7	15,3	0,4	15,4	0,2	15,3	0,5
2006	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2007	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Anm.: Foranstaltning nedlagt i 2006.

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL 3.5

Gennemsnitsalder ved førstegangsmødtagere af foranstaltning type 5, praktikophold. År.

	På landsplan				Kommunetype					
			Bykommuner		Mellemkommuner		Landkommuner		Yderkommuner	
	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.
1993	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1994	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1995	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1996	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1997	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1998	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1999	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2001	15,3	1,2	15,4	1,3	15,6	1,1	15,0	1,4	15,7	0,7
2002	15,6	1,7	15,0	2,4	15,8	0,9	15,9	0,9	16,0	1,3
2003	15,6	1,3	15,6	0,9	15,3	1,0	15,4	1,7	16,2	0,7
2004	16,2	0,8	16,0	0,8	16,5	0,8	16,2	0,8	16,1	1,0
2005	15,8	0,8	16,0	0,8	16,1	0,3	15,6	1,0	15,7	0,7
2006	15,9	1,2	16,1	0,8	15,7	1,9	15,7	1,0	16,0	1,2
2007	15,9	0,9	15,9	0,7	16,1	0,9	16,0	0,8	15,5	1,1

Anm.: Foranstaltning trådt i kraft i 2001.

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL 3.6

Gennemsnitsalder ved førstegangsmødtager af anbringelse type 6, familiepleje. År.

	På landsplan		Kommunetype							
			Bykommuner		Mellemkommuner		Landkommuner		Yderkommuner	
	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.
1993	9,3	3,6	9,7	3,6	105,	2,7	8,9	3,9	7,6	3,8
1994	8,9	3,6	9,3	3,8	8,8	3,4	8,9	3,2	8,0	4,6
1995	8,2	3,8	8,1	3,8	7,9	2,9	8,8	3,9	7,6	4,4
1996	8,3	4,0	8,6	4,5	8,8	23,4	8,6	3,6	6,4	4,1
1997	8,1	3,3	8,2	3,7	8,4	2,5	7,5	3,0	9,0	3,8
1998	7,7	3,1	7,4	3,1	8,1	2,6	7,6	3,2	7,7	3,5
1999	8,0	3,2	7,9	3,8	7,6	3,2	8,1	2,5	8,3	3,3
2000	8,3	3,3	8,5	3,8	8,2	3,0	8,6	2,0	7,7	4,4
2001	8,4	3,5	8,5	3,8	7,7	3,9	8,6	2,7	8,3	4,2
2002	7,7	3,5	8,0	4,3	7,7	3,4	7,9	3,2	6,8	2,8
2003	8,4	4,3	8,6	4,4	8,0	4,3	9,1	3,6	7,0	5,6
2004	8,5	3,7	10,3	3,0	8,4	3,7	7,4	3,1	6,8	4,6
2005	8,6	3,8	10,2	4,3	7,7	4,0	7,5	2,9	8,6	3,0
2006	9,0	3,7	9,0	4,3	8,3	3,7	7,5	3,5	10,9	2,6
2007	7,7	3,8	8,7	3,5	7,4	3,2	6,5	3,8	8,3	4,9

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL 3.7

Gennemsnitsalder ved førstegangsmødtagere af anbringelse type 7, d . År.

	På landsplan		Kommunetype							
			Bykommuner		Mellemkommuner		Landkommuner		Yderkommuner	
	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.
1993	10,2	3,0	10,5	3,1	9,8	3,9	10,5	2,4	9,5	2,6
1994	10,1	3,2	10,5	2,8	9,5	3,9	10,3	2,9	9,5	4,1
1995	10,1	3,1	9,7	3,5	10,3	2,6	10,3	2,8	10,6	3,3
1996	10,3	3,1	11,1	3,4	10,0	2,2	10,1	3,3	8,8	2,5
1997	9,9	3,3	10,3	3,0	9,8	3,4	9,7	3,4	9,6	3,4
1998	9,9	3,2	10,1	3,3	10,0	2,9	9,8	3,0	9,4	4,0
1999	10,0	2,9	9,5	3,0	11,5	1,9	9,6	2,7	10,0	3,7
2000	10,9	3,1	10,9	3,5	10,8	2,6	10,6	3,0	11,5	2,8
2001	10,4	3,3	10,6	3,7	10,5	3,1	10,3	3,0	10,2	3,3
2002	10,4	3,4	11,1	3,0	11,1	2,7	9,8	3,6	8,9	4,8
2003	11,3	3,0	11,0	3,0	11,1	2,4	11,4	2,7	11,8	4,2
2004	11,5	3,1	11,5	3,3	11,2	2,3	11,9	2,8	11,4	4,5
2005	11,6	3,4	11,6	3,5	11,5	2,6	11,5	3,2	11,8	4,4
2006	11,7	3,4	11,6	3,1	11,4	3,0	11,8	3,4	12,4	4,0
2007	11,4	3,1	11,1	3,5	12,5	2,4	11,0	2,9	11,4	3,6

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL 3.8

Gennemsnitsalder ved førstegangsmødtagere af anbringelse type 8, socialpædagogisk opholdssted. År.

	På landsplan		Kommunetype							
			Bykommuner		Mellemkommuner		Landkommuner		Yderkommuner	
	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.
1993	13,8	3,2	14,0	2,7	15,9	2,1	13,2	3,7	13,0	5,0
1994	14,0	2,7	14,6	2,3	13,9	1,8	14,4	2,5	11,3	4,1
1995	14,1	2,0	14,4	1,8	13,9	2,6	14,0	1,9	13,8	2,8
1996	14,3	2,1	14,0	2,2	14,3	2,5	14,5	1,9	15,0	2,1
1997	14,7	1,8	14,6	1,8	14,7	1,5	14,4	2,1	15,9	1,1
1998	13,2	2,7	13,1	3,0	13,3	2,1	13,6	1,8	11,8	4,2
1999	13,4	2,4	13,6	2,3	13,6	2,1	13,0	2,6	13,3	3,1
2000	14,0	2,2	14,6	1,2	14,0	2,4	13,8	2,4	12,7	3,2
2001	13,7	2,1	13,7	1,9	14,3	1,3	13,7	2,2	12,9	2,9
2002	14,1	1,8	14,5	1,4	13,8	1,1	14,1	1,9	13,8	2,8
2003	14,3	2,1	14,6	1,3	15,0	1,4	14,1	1,4	12,7	4,6
2004	14,9	1,5	14,9	1,7	14,9	1,7	14,9	1,5	14,9	1,2
2005	14,6	2,0	14,6	2,6	14,5	1,7	14,5	1,4	15,0	1,5
2006	14,4	2,0	13,9	1,9	14,2	2,8	14,6	1,4	14,9	2,8
2007	14,5	1,9	14,2	2,3	14,8	1,0	14,7	0,9	14,3	3,1

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL 3.9

Gennemsnitsalder ved førstegangsmødtgere af anbringelse type 9, kost-/efterskole. År.

	På landsplan		Kommunetype							
			Bykommuner		Mellemkommuner		Landkommuner		Yderkommuner	
	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.
1993	15,0	1,0	14,8	1,2	14,8	1,2	15,2	0,6	15,5	0,9
1994	14,9	1,0	14,7	1,2	14,8	0,9	15,2	0,9	14,9	0,9
1995	14,5	1,3	14,3	1,6	14,5	1,3	14,9	1,1	14,4	1,2
1996	15,0	1,1	15,0	1,5	14,9	0,7	14,8	0,9	15,1	0,5
1997	14,8	1,2	14,8	0,8	14,9	0,9	15,0	0,7	14,4	2,7
1998	14,9	1,0	14,6	1,1	14,8	0,9	15,2	0,8	15,0	1,1
1999	14,9	1,0	14,8	1,2	15,1	0,8	14,9	0,9	14,6	1,0
2000	14,9	0,9	14,8	0,8	14,5	0,9	15,3	0,8	15,0	1,1
2001	14,9	1,1	15,2	1,0	14,7	1,0	14,7	1,1	14,6	0,9
2002	15,0	1,0	14,9	1,1	15,0	1,0	14,9	1,0	15,3	1,3
2003	14,9	1,3	14,7	1,3	14,9	1,1	15,1	0,9	14,6	2,3
2004	15,1	1,0	15,0	0,8	15,0	1,0	15,3	1,3	14,7	0,6
2005	15,0	1,0	14,5	1,3	14,8	0,7	15,2	0,9	15,5	1,4
2006	15,3	1,0	15,3	1,1	15,3	1,1	15,1	0,9	15,6	1,5
2007	15,0	1,3	15,2	1,2	14,8	1,4	14,7	1,1	15,0	2,1

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL 3.10

Gennemsnitsalder ved førstegangsmødtager af anbringelse type 10, eget værelse. År.

	På landsplan		Kommunetype							
			Bykommuner		Mellemkommuner		Landkommuner		Yderkommuner	
	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.
1993	16,9	0,8	16,8	0,9	16,7	0,8	17,2	0,6	16,8	0,5
1994	17,0	1,0	16,7	1,4	17,2	0,4	17,1	0,5	16,8	0,4
1995	16,8	0,7	16,7	0,9	16,9	0,5	17,0	0,6	16,8	0,4
1996	17,0	0,5	16,9	0,5	17,3	0,3	16,9	0,6	17,4	0,5
1997	16,7	0,6	16,6	0,5	16,8	0,9	16,8	0,7	17,0	0,4
1998	16,9	0,5	16,9	0,4	17,0	0,4	16,8	0,7	16,9	0,4
1999	16,8	1,2	16,6	1,9	16,9	0,4	17,1	0,3	16,6	0,9
2000	16,5	2,0	16,7	0,6	16,8	0,8	16,3	3,2	16,2	1,5
2001	17,0	0,6	16,7	0,8	17,0	0,4	17,1	0,5	17,1	0,2
2002	16,8	0,8	16,9	0,8	16,9	0,6	16,7	1,0	16,6	0,5
2003	16,9	0,6	16,8	0,5	17,0	0,4	16,9	0,8	17,1	0,5
2004	16,9	0,6	16,8	0,7	16,9	0,7	17,0	0,4	16,5	0,8
2005	16,8	0,7	16,9	0,7	16,6	0,9	16,8	0,6	16,7	0,7
2006	16,7	0,9	16,9	0,5	16,8	0,6	16,5	1,3	16,5	0,9
2007	16,8	0,7	17,0	0,7	16,3	0,9	16,9	0,7	16,5	0,6

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL 3.11

Andel børn, der modtager type 1, aflastning. Procent.

	På landsplan								Kommunetype	
			Bykommuner		Mellemkommuner		Landkommuner		Yderkommuner	
	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.
1993	65.3	22.2	71.1	20.1	61.9	23.8	58.1	23.7	70.9	18.4
1994	59.1	23.1	61.8	25.5	57.1	19.8	53.1	20.0	66.9	25.1
1995	54.5	22.8	54.9	25.5	55.2	24.5	51.0	18.0	59.7	24.5
1996	63.1	21.2	65.4	22.1	67.6	18.6	55.4	18.1	68.4	24.8
1997	55.4	21.1	59.2	25.2	57.2	17.7	50.2	19.9	55.1	16.5
1998	55.2	19.8	50.9	23.9	60.4	15.8	56.0	15.0	57.3	21.4
1999	51.3	21.8	51.4	24.5	50.9	25.4	50.3	15.8	53.8	23.3
2000	46.4	19.5	44.6	24.4	46.2	20.9	46.8	12.2	49.8	17.9
2001	41.8	20.6	40.6	25.8	44.4	18.8	38.9	12.3	46.8	22.6
2002	39.0	14.4	39.0	15.1	36.3	14.4	38.6	15.3	42.9	11.5
2003	34.2	14.2	31.3	9.7	35.1	22.0	36.6	12.0	35.2	16.3
2004	32.3	15.6	32.7	16.5	33.7	18.3	31.0	11.3	32.4	18.6
2005	31.1	13.4	31.5	14.8	25.2	10.3	34.1	10.7	30.8	16.7
2006	44.5	25.0	35.1	25.4	39.6	22.6	53.9	21.6	52.0	26.0
2007	45.5	19.9	42.8	22.0	45.5	19.6	46.8	15.7	49.5	23.1

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL 3.12

Andel børn, der modtager type 2, personlig rådgiver. Procent.

	På landsplan				Kommunetype					
			Bykommuner		Mellemkommuner		Landkommuner		Yderkommuner	
	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.
1993	10.5	16.1	15.4	16.7	9.1	12.0	9.4	19.4	3.3	4.4
1994	8.8	13.6	12.9	16.6	10.5	18.0	6.0	7.9	3.9	5.1
1995	10.9	13.8	17.7	18.0	10.1	11.8	6.8	8.5	5.4	7.6
1996	8.9	12.3	14.7	17.0	7.7	10.5	5.9	6.6	4.0	5.0
1997	11.1	15.3	17.9	20.5	9.1	15.3	7.2	7.1	6.0	8.5
1998	8.8	12.5	15.0	15.6	7.3	14.9	5.2	4.4	3.7	6.1
1999	9.5	12.8	14.3	14.2	11.3	19.5	5.4	5.1	5.2	6.7
2000	9.6	14.5	15.9	20.5	7.8	10.6	5.1	5.8	6.2	8.8
2001	7.9	12.2	13.8	16.7	7.3	11.6	3.8	4.5	3.2	4.0
2002	7.8	10.8	9.6	11.5	12.4	16.8	4.5	4.9	5.2	7.3
2003	7.9	10.0	10.3	12.6	9.0	10.7	5.4	5.3	6.3	9.0
2004	7.4	12.5	12.1	16.6	9.0	14.9	3.4	3.6	2.7	4.0
2005	7.4	11.1	9.8	13.1	11.5	16.0	4.4	5.2	3.6	4.7
2006	9.6	17.6	13.9	24.8	11.6	17.0	7.2	10.8	2.9	4.5
2007	7.3	13.2	8.5	16.5	9.3	18.0	6.9	7.5	2.8	3.9

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL 3.13

Andel børn, der modtager type 3, fast kontaktperson. Procent.

	På landsplan								Kommunetype	
	Bykommuner				Mellemkommuner		Landkommuner		Yderkommuner	
	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.
1993	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1994	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1995	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1996	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1997	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1998	4.8	8.3	6.4	11.6	3.5	4.4	4.1	6.1	4.2	6.5
1999	6.9	12.7	9.0	18.4	7.3	11.0	5.2	7.5	4.9	6.1
2000	9.7	14.8	14.6	21.8	8.0	10.9	7.5	6.9	4.5	4.6
2001	11.5	12.3	15.1	14.0	8.2	11.9	11.6	11.8	6.5	6.4
2002	14.7	13.3	20.2	15.7	13.6	11.6	13.5	11.3	6.3	6.5
2003	17.3	16.2	24.5	20.5	13.2	8.1	14.9	14.2	9.3	7.6
2004	19.7	16.4	25.0	20.6	15.9	11.5	17.4	11.4	16.4	16.4
2005	20.8	16.3	26.1	15.2	24.5	16.4	14.9	8.2	16.2	24.5
2006	34.4	22.7	41.1	23.6	38.8	27.2	30.9	19.2	21.5	14.9
2007	39.6	20.5	41.6	22.4	37.5	23.3	39.0	16.1	38.0	21.4

Anm.: Foranstaltning trådt i kraft i 1998.

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL 3.14

Andel børn, der modtager type 4, økonomisk støtte til kost-/efterskole. Procent.

	På landsplan		Kommunetype							
			Bykommuner		Mellemkommuner		Landkommuner		Yderkommuner	
	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.
1993	20.6	20.0	13.4	12.8	29.0	22.0	32.5	23.2	25.8	19.0
1994	32.1	22.3	25.3	22.1	32.5	19.3	40.9	20.1	29.2	25.9
1995	34.5	23.1	27.4	23.7	34.7	22.2	42.1	20.0	34.9	25.8
1996	27.9	20.1	19.9	15.3	24.7	18.4	38.7	19.3	27.6	24.5
1997	33.5	21.6	22.9	21.4	33.7	21.4	42.5	20.2	38.9	16.0
1998	31.2	16.7	27.7	20.2	28.9	14.1	34.8	12.6	34.6	17.2
1999	32.3	18.3	25.3	16.0	30.5	17.7	39.2	14.2	36.1	25.0
2000	34.3	16.8	24.9	14.5	38.0	16.5	40.6	12.8	39.4	20.3
2001	36.7	20.1	28.9	19.8	38.9	16.4	41.8	17.6	41.9	25.0
2002	34.4	14.4	27.1	13.5	35.2	15.8	38.2	11.4	41.9	13.8
2003	34.9	16.7	27.0	14.6	38.2	16.2	37.4	14.1	45.0	20.2
2004	35.3	17.3	24.3	13.8	36.2	16.0	43.0	13.4	43.8	20.1
2005	35.1	15.5	26.6	14.4	34.8	10.3	41.1	9.1	42.8	22.7
2006	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2007	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Anm.: Foranstaltning nedlagt i 2006.

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL 3.15

Andel børn, der modtager type 5, praktikophold. Procent.

	På landsplan								Kommunetype	
	Bykommuner				Mellemkommuner		Landkommuner		Yderkommuner	
	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.
1993	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1994	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1995	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1996	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1997	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1998	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1999	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2001	2.2	4.1	1.7	3.4	1.3	2.1	3.7	5.9	1.6	2.3
2002	4.1	5.9	4.1	6.9	2.6	4.4	5.1	5.7	3.7	5.5
2003	5.7	9.9	6.9	14.2	4.5	5.9	5.6	6.9	4.3	5.2
2004	5.3	7.9	5.9	11.1	5.2	6.0	5.2	5.7	4.6	4.6
2005	5.6	8.3	6.0	11.9	4.0	5.9	5.4	5.1	6.5	6.1
2006	11.5	18.5	9.9	13.9	10.0	20.5	7.9	7.9	23.6	32.0
2007	7.7	9.6	7.1	10.7	7.7	8.9	7.3	6.1	9.6	13.3

Anm.: Foranstaltning trådt i kraft i 2001.

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL 3.16

Andel børn, der modtager type 6, familiepleje. Procent.

	På landsplan		Kommunetype							
			Bykommuner		Mellemkommuner		Landkommuner		Yderkommuner	
	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.
1993	23.5	18.4	10.3	12.7	25.6	14.4	25.2	19.9	34.6	27.0
1994	23.3	18.2	17.1	12.8	19.6	14.9	27.8	14.2	33.1	30.9
1995	24.2	16.5	18.3	13.2	27.1	20.6	23.7	12.7	35.1	19.7
1996	24.5	18.3	18.2	15.2	25.1	13.1	27.2	17.4	33.7	27.4
1997	25.2	19.3	19.1	20.0	28.0	13.2	27.1	17.3	32.9	24.5
1998	22.7	15.8	14.5	10.4	18.8	9.5	28.2	12.7	35.3	24.1
1999	27.5	18.4	19.3	16.9	32.2	17.4	30.6	16.0	36.6	21.8
2000	25.1	17.2	16.6	12.6	22.1	11.9	32.8	13.5	32.7	26.0
2001	27.5	19.4	20.3	19.1	25.3	14.3	34.9	15.4	32.5	26.3
2002	27.0	17.9	17.2	14.4	27.6	15.8	30.9	15.0	41.8	20.5
2003	25.8	16.5	17.9	15.7	27.8	9.3	32.4	14.4	28.6	21.8
2004	27.6	21.2	18.4	13.3	22.0	14.8	33.2	19.8	44.4	31.0
2005	27.2	19.0	19.8	20.2	21.1	16.2	34.7	15.4	36.2	17.4
2006	27.9	19.7	17.6	17.9	34.8	13.3	34.5	19.7	31.7	21.5
2007	29.9	19.8	17.2	16.0	32.0	16.0	37.3	16.8	43.6	22.0

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL 3.17

Andel børn, der modtager type 7, døgninstitution, Procent.

	På landsplan								Kommunetype	
	Bykommuner				Mellemkommuner		Landkommuner		Yderkommuner	
	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.
1993	38.4	18.8	45.1	18.3	38.0	21.0	35.7	16.6	28.8	17.4
1994	37.8	20.7	41.1	21.0	46.0	20.9	32.7	16.9	31.1	23.6
1995	36.9	19.5	40.6	18.3	34.7	19.7	37.1	20.9	30.7	19.0
1996	38.1	23.0	46.4	21.0	42.6	16.6	27.8	17.9	34.1	34.2
1997	37.2	19.5	47.3	22.5	33.4	7.9	28.4	14.7	35.3	20.8
1998	39.0	21.6	46.4	25.3	43.6	22.5	33.7	13.3	27.1	17.5
1999	36.9	21.3	48.9	20.9	30.6	16.0	30.2	20.3	28.4	17.7
2000	33.5	20.3	47.8	21.0	27.5	11.3	24.8	13.6	24.5	20.3
2001	35.3	21.0	45.3	20.7	35.3	14.9	27.4	15.3	27.2	28.2
2002	34.1	18.8	44.0	19.6	33.6	12.4	29.8	16.6	20.1	15.4
2003	35.7	21.4	46.1	22.2	36.3	18.2	26.3	16.9	29.8	22.1
2004	37.8	22.9	48.0	22.0	40.6	17.8	28.5	18.9	28.5	27.5
2005	36.8	20.0	42.9	21.2	40.2	20.9	28.5	17.0	35.3	16.7
2006	39.2	22.3	49.6	24.4	37.3	16.0	28.1	18.1	38.6	21.6
2007	36.6	19.7	43.1	22.1	30.1	14.0	30.9	15.8	40.5	22.1

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL 3.18

Andel børn, der modtager type 8, socialpædagogisk opholdssted. Procent.

	På landsplan								Kommunetype	
			Bykommuner		Mellemkommuner		Landkommuner		Yderkommuner	
	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.
1993	6.8	8.0	9.8	9.0	3.6	4.9	6.9	8.1	3.2	5.5
1994	10.4	11.6	13.8	14.5	7.2	6.5	9.4	9.6	8.1	10.9
1995	10.0	11.4	10.6	9.9	9.4	7.2	10.8	12.0	7.5	16.6
1996	10.5	10.1	11.7	11.6	9.9	6.4	10.3	10.1	8.3	10.2
1997	10.3	9.2	9.4	6.9	9.3	8.9	12.1	12.1	10.1	7.9
1998	12.1	11.3	12.4	12.4	11.3	8.8	13.1	10.5	10.6	13.5
1999	12.9	10.3	14.3	9.9	13.6	13.3	13.3	10.0	7.1	5.5
2000	15.8	14.7	15.9	13.9	15.4	9.5	15.0	11.3	17.7	24.8
2001	15.5	12.7	12.6	12.0	15.6	9.1	17.3	13.7	18.7	15.5
2002	18.2	16.4	18.7	15.3	17.1	13.3	16.4	13.9	21.9	25.3
2003	18.3	16.5	20.0	20.4	16.4	13.8	18.0	13.2	17.4	16.3
2004	14.6	14.7	14.0	15.7	16.2	15.4	17.4	13.5	8.8	13.6
2005	18.1	15.2	18.8	15.9	17.9	12.0	18.2	14.7	16.3	18.9
2006	15.5	12.9	13.1	12.6	14.0	11.1	19.3	12.9	15.3	14.9
2007	20.0	18.2	25.0	23.2	18.2	15.0	21.8	13.3	6.0	6.6

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL 3.19

Andel børn, der modtager type 9, kost-/efterskole. Procent.

	På landsplan								Kommunetype	
	Bykommuner				Mellemkommuner		Landkommuner		Yderkommuner	
	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.
1993	21.9	15.1	18.0	11.7	23.8	13.5	23.7	16.5	24.8	20.1
1994	20.7	15.9	19.4	14.7	17.7	14.2	23.6	16.7	21.6	19.4
1995	21.3	15.7	21.8	15.7	22.5	15.4	21.6	14.1	18.6	19.9
1996	20.1	16.3	18.9	15.7	16.5	11.4	23.7	14.9	19.8	24.3
1997	20.3	14.5	16.0	13.8	22.9	12.6	25.6	14.8	16.8	14.9
1998	19.7	16.1	20.5	21.4	19.5	11.4	19.1	11.7	19.0	15.6
1999	17.0	15.4	12.8	9.5	16.6	8.6	19.8	19.5	22.1	22.3
2000	18.2	16.1	13.5	12.6	26.8	12.6	18.0	13.3	19.4	25.5
2001	14.2	14.2	14.5	12.4	14.8	12.6	13.8	8.8	13.3	25.8
2002	12.7	12.9	12.3	13.0	11.3	11.0	15.9	13.0	9.2	14.6
2003	12.1	13.6	8.9	10.4	11.8	10.5	13.7	12.8	16.5	22.2
2004	12.2	12.6	11.7	14.5	13.5	12.1	14.4	11.5	7.7	10.0
2005	11.0	12.6	11.8	13.6	13.1	8.1	12.9	14.8	3.2	5.6
2006	11.9	15.0	14.9	16.6	8.3	9.0	11.5	12.7	9.7	20.1
2007	8.6	14.4	9.3	18.5	14.7	16.6	5.3	6.5	6.0	9.7

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL 3.20

Andel børn, der modtager type 10, eget værelse. Procent.

	På landsplan		Kommunetype							
			Bykommuner		Mellemkommuner		Landkommuner		Yderkommuner	
	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.
1993	9.4	9.4	10.9	8.4	9.0	8.9	8.5	8.6	8.6	13.6
1994	7.7	8.6	8.5	9.2	9.7	7.4	6.5	7.4	6.1	10.9
1995	7.6	8.4	8.7	7.5	6.3	5.6	6.8	10.0	8.1	9.6
1996	6.8	11.6	4.7	5.6	5.9	5.4	11.0	18.6	4.3	6.6
1997	7.0	7.1	8.3	7.3	6.5	7.0	6.8	6.5	4.8	7.7
1998	6.5	8.7	6.2	8.0	6.8	9.1	5.9	5.7	7.9	13.8
1999	5.7	7.4	4.8	5.6	6.9	6.8	6.1	7.8	5.9	11.2
2000	7.4	8.2	6.2	7.8	8.2	5.8	9.4	10.2	5.7	6.6
2001	7.5	9.0	7.3	10.4	9.0	6.3	6.5	7.2	8.3	11.8
2002	7.9	9.7	7.9	10.1	10.3	9.2	7.0	8.0	7.0	12.6
2003	8.1	8.6	7.1	7.8	7.8	8.9	9.6	8.0	7.7	11.1
2004	7.8	11.0	7.8	12.6	7.7	8.5	6.5	7.1	10.6	15.7
2005	6.9	8.9	6.7	9.2	7.7	9.4	5.8	5.7	9.0	12.7
2006	5.5	8.4	4.8	9.1	5.7	7.1	6.6	9.4	4.7	6.3
2007	4.9	7.3	5.4	6.7	5.1	9.0	4.7	7.5	3.9	7.2

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL 3.21

Gennemsnitligt antal måneder i type 1, aflastning. Måneder.

	På landsplan								Kommunetype	
	Bykommuner				Mellemkommuner		Landkommuner		Yderkommuner	
	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.
1993	12,4	12,6	13,9	13,7	9,5	11,0	10,0	10,1	40,6	,
1994	14,3	10,4	14,2	6,8	19,7	10,4	12,4	13,1	13,6	6,7
1995	17,3	11,7	18,1	10,9	16,2	7,9	16,8	15,2	17,2	11,0
1996	20,5	14,1	22,2	13,0	19,4	12,5	20,4	13,5	19,2	19,6
1997	22,6	14,6	27,1	15,7	26,1	17,8	17,8	10,3	17,2	11,0
1998	23,4	11,1	24,8	12,9	25,2	13,2	24,2	7,8	17,5	8,5
1999	27,2	15,3	31,6	16,8	33,7	20,8	22,1	8,6	21,4	10,0
2000	29,9	14,4	35,7	16,3	29,5	16,0	25,7	8,2	26,0	14,8
2001	31,8	12,1	33,1	15,7	32,6	11,4	30,3	9,1	30,8	9,1
2002	34,1	13,6	35,0	14,3	39,7	18,1	30,6	11,0	32,3	8,0
2003	38,8	19,9	46,3	20,5	34,2	19,0	37,8	21,0	28,2	7,4
2004	39,3	13,5	45,1	16,4	35,4	13,8	35,7	8,1	36,8	9,9
2005	39,9	13,5	43,8	14,9	35,9	15,4	38,7	9,7	38,1	13,3
2006	42,0	12,7	42,9	13,5	39,4	8,3	42,7	9,6	41,6	19,5
2007	42,3	19,1	49,6	24,4	41,4	13,0	38,0	10,9	35,7	19,7

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL 3.22

Gennemsnitligt antal måneder i type 2, personlig rådgiver. Måneder.

	På landsplan		Kommunetype							
			Bykommuner		Mellemkommuner		Landkommuner		Yderkommuner	
	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.
1993	30,1	21,3	29,6	13,4	26,3	10,1	28,4	13,7	40,6	48,4
1994	28,5	15,4	30,2	14,5	28,3	19,2	28,5	15,2	23,9	13,5
1995	27,7	15,8	28,1	16,4	30,3	12,7	25,8	16,3	27,5	17,7
1996	27,3	13,7	27,2	13,7	25,8	12,0	28,0	13,4	28,3	17,2
1997	25,4	16,0	24,8	11,6	27,8	27,2	26,0	13,8	22,6	14,2
1998	26,4	15,2	27,2	12,2	25,1	8,3	30,3	21,7	18,0	8,3
1999	27,6	16,9	31,9	22,0	24,9	8,1	27,0	14,8	20,2	10,2
2000	24,7	12,5	26,0	9,7	29,3	14,1	21,4	10,4	23,0	17,8
2001	25,0	12,0	28,5	11,5	22,6	12,1	24,5	13,0	20,4	9,1
2002	25,1	19,5	28,8	26,2	22,2	9,1	22,5	12,0	25,3	22,9
2003	22,2	10,7	23,6	9,4	21,3	8,0	21,8	13,9	20,8	8,7
2004	23,0	10,9	21,3	7,9	23,4	9,6	22,6	10,3	27,4	18,1
2005	21,1	11,3	19,8	8,6	22,0	11,0	21,6	15,1	22,1	8,2
2006	22,0	13,3	22,0	8,4	25,9	23,6	21,2	11,4	18,7	8,3
2007	19,1	10,3	20,3	10,5	20,2	9,1	19,1	11,6	14,6	7,9

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL 3.23

Gennemsnitligt antal måneder i type 3, fast kontaktperson. Måneder.

	På landsplan				Kommunetype					
			Bykommuner i hovedstadsområdet		Bykommuner uden for hovedstadsområdet		Landkommuner		Yderkommuner	
	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.
1993	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1994	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1995	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1996	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1997	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1998	17,2	13,8	23,1	18,8	8,6	7,3	17,9	8,0	10,1	4,6
1999	15,3	9,8	16,5	8,9	19,6	15,1	12,3	6,3	14,2	9,8
2000	16,6	7,3	18,3	8,6	17,1	7,3	15,5	6,7	13,6	2,9
2001	18,2	9,0	19,3	9,2	18,4	10,9	16,3	6,8	19,9	11,9
2002	18,0	8,3	19,2	8,2	14,9	6,3	18,9	9,2	16,3	8,3
2003	18,7	8,3	21,1	10,7	19,4	6,7	17,4	5,9	15,0	5,9
2004	17,9	7,7	19,6	7,5	17,2	7,3	17,0	8,6	16,6	6,4
2005	18,9	8,0	23,5	9,4	16,1	7,8	16,1	4,8	17,4	4,8
2006	18,9	5,9	20,7	5,7	16,0	2,8	18,7	5,3	18,6	8,4
2007	18,2	6,3	19,6	7,0	15,6	5,5	18,8	5,8	16,9	5,8

Anm.: Foranstaltning trådt i kraft i 1998.

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL 3.24

Gennemsnitligt antal måneder i type 4, økonomisk støtte til kost-/efterskole. Måneder.

	På landsplan								Kommunetype	
			Bykommuner i hovedstadsområdet		Bykommuner uden for hovedstadsområdet		Landkommuner		Yderkommuner	
	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.
1993	10,7	6,1	9,8	6,9	10,6	5,2	11,0	7,2	11,4	2,4
1994	12,2	5,7	11,3	6,6	14,4	5,1	11,5	5,1	13,8	6,0
1995	14,3	6,0	15,3	6,4	14,5	5,9	12,7	3,7	15,3	9,2
1996	14,3	4,9	13,1	4,9	14,5	6,4	15,1	3,9	14,9	5,1
1997	15,7	4,2	13,9	5,1	17,1	3,5	16,0	2,6	17,5	4,3
1998	16,1	4,0	14,6	4,8	15,9	2,4	17,6	2,7	16,2	4,7
1999	16,0	4,4	15,1	5,4	16,3	4,6	16,7	2,9	16,2	4,1
2000	16,6	4,7	16,3	5,1	15,8	4,3	15,8	2,8	19,2	6,1
2001	15,5	3,8	14,4	4,4	16,0	3,6	15,8	3,0	16,8	3,7
2002	16,5	3,4	15,6	3,7	17,0	3,3	17,0	2,9	16,9	3,6
2003	15,4	3,6	14,0	3,8	16,1	3,4	15,9	2,1	17,0	4,8
2004	16,4	3,1	15,9	3,9	15,5	2,2	16,6	2,5	18,2	2,2
2005	15,5	3,2	15,0	3,6	15,6	3,1	15,5	2,2	16,5	3,7
2006	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
2007	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

Anm.: Foranstaltning nedlagt i 2006.

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL 3.25

Gennemsnitligt antal måneder i type 5, praktikophold. Måneder.

	På landsplan								Kommunetype	
			Bykommuner		Mellemlommuner		Landkommuner		Yderkommuner	
	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.
1993	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1994	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1995	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1996	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1997	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1998	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1999	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2001	6,8	5,1	5,3	3,2	1,0	,	7,8	6,6	12,7	1,5
2002	8,2	7,1	7,7	5,6	9,7	9,8	6,6	3,8	11,1	11,4
2003	8,6	5,3	7,1	4,3	9,0	5,8	9,8	6,0	9,1	4,9
2004	9,3	4,9	8,9	5,2	9,5	5,8	9,1	4,6	10,7	3,9
2005	9,3	4,4	9,0	4,9	8,7	4,9	10,4	3,8	7,8	3,2
2006	9,5	5,1	8,3	3,3	10,6	5,9	9,1	5,6	11,3	5,5
2007	9,2	4,4	8,0	4,4	9,7	4,7	10,2	4,2	9,3	4,3

Anm.: Foranstaltning trådt i kraft i 2001.

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL 3.26

Gennemsnitligt antal måneder i type 6, familiepleje. Måneder.

	På landsplan								Kommunetype	
			Bykommuner		Mellemkommuner		Landkommuner		Yderkommuner	
	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.
1993	42,3	20,0	35,1	17,7	43,6	18,0	44,4	15,2	53,4	29,1
1994	46,9	20,0	45,3	24,7	48,6	20,8	48,7	15,4	45,0	16,6
1995	43,1	21,3	38,2	18,2	41,7	15,1	45,2	18,4	52,5	35,4
1996	43,4	23,3	40,7	25,1	42,7	14,4	39,5	18,5	56,9	31,0
1997	46,3	27,1	45,5	32,2	58,2	30,3	44,2	20,2	38,4	17,8
1998	47,8	20,2	46,7	24,2	50,3	16,0	46,4	17,4	49,9	21,4
1999	44,5	20,7	40,6	22,4	53,9	26,3	43,2	15,4	45,1	16,7
2000	52,8	23,0	51,1	26,8	50,2	18,4	57,6	22,1	50,4	20,4
2001	55,4	25,6	59,1	30,8	55,5	21,4	53,4	22,2	50,8	25,1
2002	51,9	20,4	52,6	17,4	45,2	17,9	51,6	20,8	57,8	27,2
2003	48,9	20,1	45,8	22,8	53,6	19,0	52,8	19,6	43,4	13,6
2004	53,7	21,2	55,4	21,1	58,8	28,0	51,7	15,6	47,1	22,7
2005	54,2	26,5	51,3	28,8	58,9	21,1	50,8	18,2	63,0	38,7
2006	53,6	25,5	56,4	32,6	55,4	18,8	49,8	19,0	52,9	26,4
2007	60,3	29,5	69,0	42,3	59,7	20,1	54,1	15,1	54,9	23,6

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL 3.27

Gennemsnitligt antal måneder i type 7, døgninstitution. Måneder.

	På landsplan								Kommunetype	
			Bykommuner		Mellemkommuner		Landkommuner		Yderkommuner	
	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.
1993	21,5	8,2	22,5	7,8	25,8	9,3	19,7	7,2	17,7	7,8
1994	22,5	10,6	23,1	11,6	21,8	7,2	22,6	9,3	21,6	14,1
1995	20,7	9,2	21,4	9,2	19,8	8,6	20,2	9,6	20,8	10,1
1996	21,8	11,3	23,4	11,9	24,6	12,5	21,2	10,9	15,6	7,3
1997	22,5	9,8	21,4	8,6	23,9	7,4	23,2	8,6	21,8	16,6
1998	22,3	9,3	23,8	9,7	24,4	10,3	22,3	7,8	16,3	8,6
1999	21,5	9,4	23,5	9,0	23,1	8,3	20,2	9,4	17,5	10,7
2000	23,7	9,7	24,9	10,6	24,5	7,6	24,1	9,3	18,9	9,7
2001	24,9	11,7	27,6	11,5	22,8	10,0	25,3	12,4	19,2	11,3
2002	22,8	11,8	21,6	9,7	23,7	8,4	25,3	16,1	19,6	9,7
2003	24,2	11,6	24,5	15,1	25,4	9,6	23,5	9,4	23,9	9,3
2004	22,6	9,6	22,6	10,3	22,7	8,0	21,4	8,2	24,9	12,3
2005	22,5	10,6	21,9	12,0	23,1	8,0	22,5	8,0	22,9	14,7
2006	22,4	10,0	21,5	11,1	21,1	8,7	23,5	9,0	23,7	11,3
2007	24,5	10,9	26,3	14,1	26,4	6,1	22,0	8,4	23,1	10,7

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL 3.28

Gennemsnitligt antal måneder i type 8, socialpædagogisk opholdssted. Måneder.

	På landsplan		Kommunetype							
			Bykommuner		Mellemkommuner		Landkommuner		Yderkommuner	
	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.
1993	19,1	10,8	17,9	13,2	16,5	5,6	20,4	8,6	22,8	14,0
1994	21,9	11,9	21,0	14,8	21,9	8,9	23,3	9,5	21,9	12,7
1995	20,9	9,4	20,1	10,8	18,2	8,1	21,2	8,6	25,8	7,6
1996	22,3	12,2	18,6	9,0	25,4	14,9	21,5	11,0	29,5	14,8
1997	22,4	11,5	19,6	9,2	23,1	9,6	25,8	15,4	22,4	8,9
1998	22,4	11,0	22,0	10,5	22,2	11,6	24,1	11,7	20,1	10,7
1999	24,4	10,9	21,5	10,6	26,2	11,7	23,4	9,5	30,5	11,4
2000	25,6	12,7	24,6	14,3	26,2	13,3	27,6	10,2	22,6	13,4
2001	27,1	12,7	26,2	15,1	24,6	9,1	29,0	11,6	28,1	12,9
2002	25,0	11,7	23,3	11,9	25,9	10,2	25,3	10,3	27,0	15,8
2003	26,5	12,4	23,7	12,5	25,3	6,5	31,5	15,2	25,3	9,0
2004	25,8	10,8	22,9	10,6	22,8	7,7	29,9	10,8	27,4	12,3
2005	26,9	12,8	23,2	11,2	27,1	13,0	29,1	13,8	30,6	13,1
2006	27,7	14,1	23,1	9,1	30,2	10,7	27,5	9,5	35,8	26,8
2007	24,4	8,0	21,1	8,0	25,0	6,9	26,3	8,5	27,7	5,9

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL 3.29

Gennemsnitligt antal måneder i type 9, kost-/efterskole. Måneder.

	På landsplan		Kommunetype							
			Bykommuner		Mellemkommuner		Landkommuner		Yderkommuner	
	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.
1993	20,3	8,0	23,6	11,6	18,9	4,9	17,9	3,1	19,0	4,6
1994	20,7	6,7	22,1	9,2	19,5	4,5	20,8	3,8	18,8	5,7
1995	21,5	7,7	23,1	11,0	21,0	5,6	21,2	4,8	18,8	4,4
1996	20,7	7,5	23,5	9,1	17,9	5,9	21,3	4,4	16,4	7,1
1997	20,0	6,8	18,8	6,1	20,7	7,8	21,6	6,9	18,7	6,8
1998	19,7	5,9	18,5	4,9	20,8	5,3	20,5	4,2	19,3	10,0
1999	21,1	7,4	22,8	8,9	22,1	8,6	19,0	4,3	20,4	6,0
2000	22,2	9,5	23,3	12,1	19,9	5,2	21,6	6,3	23,3	11,8
2001	22,2	9,5	21,3	10,2	25,6	11,5	20,0	5,6	24,5	10,8
2002	22,5	15,1	20,2	7,5	21,4	8,2	22,1	10,0	29,4	32,2
2003	20,0	6,1	19,5	6,7	20,5	6,6	19,1	5,9	22,2	3,9
2004	21,2	8,2	22,3	7,9	21,4	8,8	18,8	6,1	23,4	11,2
2005	18,2	6,2	18,6	7,7	18,5	6,5	18,6	4,4	15,8	5,2
2006	18,2	8,8	20,0	11,7	17,0	5,4	17,3	6,3	17,6	9,6
2007	18,1	7,8	17,1	8,8	20,7	7,9	18,5	7,3	16,1	5,9

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL 3.30

Gennemsnitligt antal måneder i type 10, eget værelse. Måneder.

	På landsplan		Kommunetype							
			Bykommuner		Mellemkommuner		Landkommuner		Yderkommuner	
	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.
1993	13,8	6,1	15,3	5,6	13,4	5,6	12,5	5,5	13,7	9,2
1994	13,9	7,4	15,9	6,8	14,2	9,6	12,5	5,6	11,6	8,4
1995	14,1	5,8	15,6	5,4	15,0	4,8	11,7	6,3	14,4	5,4
1996	13,7	5,0	14,1	5,2	12,6	3,9	13,6	5,1	14,5	5,9
1997	12,7	5,0	13,5	5,4	12,7	4,6	13,0	4,4	9,6	5,2
1998	14,2	7,6	15,1	7,1	15,3	8,6	12,3	6,1	15,0	10,8
1999	16,1	8,3	17,6	11,2	15,6	6,2	15,6	5,4	13,0	5,8
2000	15,0	6,6	15,7	8,3	14,6	3,3	15,2	7,0	13,3	3,5
2001	15,0	5,7	15,7	5,3	15,1	4,5	12,8	5,2	18,3	7,8
2002	13,8	5,7	15,6	5,6	13,5	6,3	12,7	4,0	11,7	7,3
2003	13,6	5,1	14,1	5,1	13,2	5,3	12,1	4,2	16,0	6,1
2004	13,9	6,2	14,1	5,3	14,2	5,2	14,1	8,2	12,6	5,3
2005	11,6	4,6	10,9	4,9	13,1	5,1	11,4	4,0	11,3	4,5
2006	9,9	3,8	10,5	3,8	9,8	3,7	10,0	4,1	8,6	3,1
2007	10,6	4,1	10,3	3,7	9,7	3,5	12,0	4,7	9,3	3,9

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL 3.31

Gennemsnitligt antal foranstaltninger af type 1, aflastning, i et barneliv. Antal.

	På landsplan								Kommunetype	
	Bykommuner				Mellekommuner		Landkommuner		Yderkommuner	
	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.
1993	1,0	0,1	1,1	0,2	1,0	0,0	1,0	0,0	1,0	,
1994	1,1	0,6	1,0	0,0	1,0	0,0	1,2	0,9	1,0	0,0
1995	1,2	0,6	1,1	0,6	1,1	0,3	1,2	0,9	1,1	0,1
1996	1,1	0,5	1,0	0,0	1,1	0,1	1,3	0,8	1,0	0,1
1997	1,1	0,5	1,1	0,3	1,0	0,1	1,3	0,8	1,2	0,3
1998	1,1	0,5	1,1	0,1	1,1	0,2	1,2	0,8	1,2	0,4
1999	1,1	0,2	1,1	0,2	1,1	0,2	1,1	0,2	1,1	0,3
2000	1,1	0,2	1,1	0,2	1,1	0,2	1,2	0,3	1,1	0,1
2001	1,2	0,3	1,1	0,2	1,1	0,1	1,2	0,3	1,3	0,3
2002	1,1	0,2	1,2	0,2	1,1	0,1	1,1	0,2	1,1	0,1
2003	1,2	0,2	1,2	0,2	1,2	0,2	1,2	0,2	1,2	0,2
2004	1,2	0,2	1,2	0,2	1,1	0,2	1,2	0,1	1,2	0,1
2005	1,2	0,2	1,2	0,3	1,2	0,2	1,3	0,2	1,2	0,1
2006	1,3	0,2	1,2	0,1	1,3	0,2	1,3	0,2	1,3	0,3
2007	1,2	0,2	1,2	0,2	1,2	0,1	1,2	0,1	1,2	0,2

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL 3.32

Gennemsnitligt antal foranstaltninger af type 2, personlig rådgiver, i et barneliv. Antal.

	På landsplan		Kommunetype							
			Bykommuner		Mellekommuner		Landkommuner		Yderkommuner	
	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.
1993	1,1	0,3	1,1	0,2	1,1	0,1	1,2	0,4	1,1	0,3
1994	1,1	0,1	1,1	0,1	1,1	0,1	1,1	0,2	1,0	0,1
1995	1,1	0,2	1,1	0,1	1,2	0,3	1,1	0,1	1,1	0,3
1996	1,1	0,1	1,1	0,1	1,1	0,1	1,1	0,2	1,0	0,1
1997	1,1	0,2	1,1	0,2	1,1	0,1	1,2	0,3	1,1	0,1
1998	1,1	0,2	1,1	0,1	1,1	0,2	1,1	0,2	1,1	0,2
1999	1,1	0,2	1,2	0,3	1,1	0,3	1,1	0,1	1,1	0,1
2000	1,1	0,2	1,1	0,1	1,1	0,1	1,1	0,2	1,1	0,3
2001	1,1	0,2	1,2	0,2	1,1	0,2	1,1	0,1	1,1	0,2
2002	1,1	0,2	1,1	0,2	1,1	0,1	1,1	0,1	1,2	0,3
2003	1,1	0,1	1,1	0,1	1,1	0,1	1,0	0,1	1,0	0,1
2004	1,1	0,1	1,1	0,1	1,1	0,3	1,0	0,1	1,0	0,1
2005	1,1	0,2	1,1	0,1	1,1	0,1	1,1	0,2	1,1	0,2
2006	1,1	0,1	1,1	0,2	1,1	0,1	1,0	0,0	1,1	0,1
2007	1,1	0,1	1,1	0,1	1,1	0,3	1,1	0,1	1,0	0,1

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL 3.33

Gennemsnitligt antal foranstaltninger af type 3, fast kontaktperson, i et barneliv. Antal.

	På landsplan								Kommunetype	
	Bykommuner				Mellemkommuner		Landkommuner		Yderkommuner	
	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.
1993	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
1994	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
1995	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
1996	1,3	0,6	1,0	.	.	.	1,0	.	2,0	.
1997	1,0	0,0	1,0	0,0	.	.	1,0	0,0	1,0	.
1998	1,0	0,1	1,0	0,1	1,0	0,0	1,0	0,0	1,0	0,0
1999	1,1	0,2	1,2	0,3	1,0	0,0	1,0	0,1	1,1	0,2
2000	1,0	0,1	1,0	0,1	1,0	0,1	1,1	0,2	1,0	0,0
2001	1,1	0,2	1,1	0,1	1,1	0,3	1,1	0,1	1,1	0,2
2002	1,1	0,1	1,1	0,1	1,1	0,1	1,1	0,2	1,0	0,1
2003	1,1	0,2	1,1	0,2	1,1	0,3	1,0	0,1	1,1	0,2
2004	1,1	0,1	1,1	0,1	1,1	0,1	1,1	0,1	1,1	0,2
2005	1,1	0,1	1,1	0,1	1,1	0,1	1,1	0,1	1,1	0,1
2006	1,1	0,2	1,2	0,2	1,1	0,1	1,2	0,2	1,1	0,1
2007	1,1	0,1	1,1	0,1	1,1	0,1	1,1	0,1	1,1	0,1

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL 3.34

Gennemsnitligt antal foranstaltninger af type 4, økonomisk støtte til kost-/efterskole, i et barneliv. Antal.

	På landsplan								Kommunetype	
			Bykommuner		Mellemkommuner		Landkommuner		Yderkommuner	
	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.
1993	1,0	0,0	1,0	0,0	1,0	0,0	1,0	0,0	1,0	0,0
1994	1,0	0,1	1,0	0,0	1,0	0,0	1,0	0,1	1,0	0,0
1995	1,0	0,1	1,0	0,0	1,0	0,1	1,0	0,0	1,1	0,3
1996	1,0	0,0	1,0	0,0	1,0	0,1	1,0	0,1	1,0	0,0
1997	1,0	0,1	1,0	0,1	1,0	0,0	1,0	0,1	1,1	0,1
1998	1,1	0,1	1,1	0,1	1,1	0,1	1,1	0,1	1,0	0,0
1999	1,0	0,0	1,0	0,0	1,0	0,1	1,0	0,0	1,0	0,0
2000	1,1	0,1	1,1	0,2	1,1	0,1	1,1	0,1	1,0	0,0
2001	1,1	0,1	1,0	0,1	1,1	0,1	1,0	0,0	1,1	0,3
2002	1,0	0,1	1,0	0,1	1,0	0,1	1,1	0,1	1,0	0,0
2003	1,1	0,1	1,0	0,1	1,1	0,1	1,1	0,1	1,0	0,1
2004	1,1	0,1	1,0	0,1	1,1	0,1	1,0	0,0	1,1	0,1
2005	1,1	0,1	1,0	0,1	1,0	0,1	1,1	0,1	1,0	0,1
2006	1,0	0,1	1,1	0,1	1,1	0,1	1,0	0,1	1,0	0,0
2007	1,0	0,1	1,0	0,1	1,0	0,1	1,1	0,1	1,0	0,0

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL 3.35

Gennemsnitligt antal foranstaltninger af type 5, praktikophold, i et barneliv. Antal.

	På landsplan				Kommunetype					
			Bykommuner		Mellemkommuner		Landkommuner		Yderkommuner	
	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.
1993	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
1994	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
1995	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
1996	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
1997	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
1998	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
1999	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
2000	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
2001	1,0	0,0	1,0	0,0	1,0	,	1,0	0,0	1,0	0,0
2002	1,0	0,2	1,0	0,1	1,0	0,0	1,1	0,3	1,0	0,0
2003	1,1	0,2	1,1	0,3	1,0	0,0	1,1	0,2	1,0	0,0
2004	1,1	0,4	1,1	0,2	1,3	0,8	1,1	0,1	1,1	0,1
2005	1,1	0,1	1,1	0,1	1,1	0,2	1,1	0,1	1,1	0,1
2006	1,1	0,2	1,1	0,2	1,1	0,3	1,1	0,1	1,1	0,2
2007	1,1	0,2	1,1	0,2	1,1	0,3	1,1	0,2	1,1	0,2

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL 3.36

Gennemsnitligt antal anbringelser af type 6, familiepleje, i et barneliv. Antal.

	På landsplan		Kommunetype							
			Bykommuner		Mellemkommuner		Landkommuner		Yderkommuner	
	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.
1993	1,5	0,4	1,5	0,5	1,3	0,3	1,5	0,3	1,8	0,6
1994	1,5	0,4	1,5	0,4	1,5	0,3	1,4	0,4	1,4	0,4
1995	1,5	0,4	1,5	0,4	1,4	0,3	1,6	0,3	1,4	0,3
1996	1,6	0,4	1,6	0,4	1,5	0,3	1,5	0,3	1,7	0,5
1997	1,6	0,4	1,6	0,6	1,6	0,4	1,5	0,3	1,5	0,2
1998	1,6	0,4	1,7	0,5	1,5	0,3	1,6	0,4	1,5	0,5
1999	1,6	0,5	1,7	0,6	1,6	0,3	1,6	0,4	1,4	0,3
2000	1,6	0,4	1,6	0,5	1,4	0,3	1,6	0,4	1,6	0,4
2001	1,5	0,4	1,6	0,4	1,5	0,3	1,6	0,4	1,6	0,4
2002	1,5	0,5	1,6	0,6	1,5	0,3	1,6	0,4	1,4	0,3
2003	1,4	0,3	1,4	0,3	1,4	0,2	1,4	0,2	1,4	0,4
2004	1,4	0,3	1,5	0,3	1,4	0,3	1,4	0,3	1,5	0,3
2005	1,4	0,3	1,3	0,2	1,5	0,3	1,4	0,2	1,5	0,5
2006	1,3	0,3	1,4	0,3	1,3	0,2	1,3	0,2	1,4	0,4
2007	1,3	0,2	1,4	0,3	1,3	0,2	1,3	0,2	1,3	0,2

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL 3.37

Gennemsnitligt antal anbringelser af type 7, døgninstitution, i et barneliv. Antal.

	På landsplan								Kommunetype	
			Bykommuner		Mellemkommuner		Landkommuner		Yderkommuner	
	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.
1993	1,4	0,3	1,3	0,2	1,5	0,3	1,4	0,3	1,4	0,3
1994	1,4	0,4	1,4	0,3	1,4	0,3	1,5	0,5	1,5	0,5
1995	1,4	0,3	1,4	0,3	1,4	0,3	1,4	0,3	1,4	0,4
1996	1,4	0,2	1,4	0,2	1,4	0,3	1,4	0,3	1,3	0,2
1997	1,4	0,3	1,4	0,4	1,5	0,3	1,4	0,3	1,3	0,3
1998	1,4	0,3	1,4	0,2	1,4	0,2	1,4	0,2	1,3	0,4
1999	1,4	0,6	1,4	0,7	1,4	0,3	1,3	0,3	1,7	0,8
2000	1,3	0,2	1,3	0,3	1,4	0,3	1,3	0,2	1,3	0,3
2001	1,3	0,2	1,4	0,3	1,3	0,2	1,3	0,2	1,2	0,2
2002	1,3	0,2	1,2	0,2	1,2	0,1	1,3	0,2	1,3	0,3
2003	1,3	0,2	1,3	0,2	1,3	0,2	1,3	0,2	1,3	0,2
2004	1,2	0,2	1,2	0,2	1,3	0,3	1,2	0,2	1,3	0,2
2005	1,3	0,3	1,3	0,3	1,2	0,2	1,3	0,2	1,3	0,2
2006	1,2	0,2	1,3	0,2	1,2	0,1	1,3	0,2	1,2	0,2
2007	1,2	0,2	1,3	0,2	1,2	0,2	1,2	0,2	1,2	0,2

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL 3.38

Gennemsnitligt antal anbringelser af type 8, socialpædagogisk opholdssted, i et barneliv. Antal.

	På landsplan		Kommunetype							
			Bykommuner		Mellemkommuner		Landkommuner		Yderkommuner	
	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.
1993	1,1	0,1	1,0	0,1	1,0	0,1	1,1	0,2	1,0	0,1
1994	1,0	0,1	1,0	0,1	1,1	0,1	1,1	0,1	1,0	0,0
1995	1,1	0,2	1,0	0,1	1,1	0,1	1,1	0,2	1,2	0,3
1996	1,1	0,2	1,1	0,2	1,2	0,3	1,1	0,1	1,1	0,2
1997	1,1	0,2	1,1	0,2	1,1	0,1	1,1	0,2	1,1	0,2
1998	1,1	0,1	1,1	0,1	1,0	0,1	1,1	0,2	1,1	0,2
1999	1,1	0,3	1,1	0,2	1,2	0,4	1,1	0,2	1,3	0,6
2000	1,1	0,1	1,1	0,1	1,1	0,1	1,1	0,1	1,1	0,1
2001	1,1	0,3	1,2	0,4	1,1	0,1	1,2	0,3	1,1	0,1
2002	1,1	0,2	1,2	0,3	1,1	0,1	1,1	0,1	1,1	0,3
2003	1,2	0,2	1,1	0,1	1,2	0,2	1,2	0,1	1,1	0,2
2004	1,2	0,2	1,1	0,2	1,1	0,1	1,1	0,1	1,2	0,3
2005	1,2	0,2	1,2	0,2	1,1	0,2	1,2	0,1	1,2	0,2
2006	1,1	0,2	1,1	0,1	1,1	0,2	1,2	0,1	1,2	0,3
2007	1,1	0,1	1,1	0,1	1,1	0,1	1,1	0,1	1,1	0,2

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL 3.39

Gennemsnitligt antal anbringelser af type 9, kost-/efterskole, i et barneliv. Antal.

	På landsplan		Kommunetype							
			Bykommuner		Mellemkommuner		Landkommuner		Yderkommuner	
	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.
1993	1,1	0,1	1,1	0,1	1,1	0,1	1,1	0,1	1,0	0,1
1994	1,1	0,1	1,1	0,1	1,0	0,1	1,1	0,1	1,1	0,2
1995	1,1	0,1	1,1	0,1	1,1	0,1	1,1	0,1	1,1	0,3
1996	1,0	0,1	1,0	0,1	1,1	0,1	1,0	0,1	1,0	0,1
1997	1,0	0,1	1,0	0,1	1,1	0,2	1,1	0,1	1,0	0,1
1998	1,1	0,1	1,0	0,1	1,1	0,1	1,1	0,1	1,0	0,1
1999	1,1	0,1	1,0	0,1	1,1	0,3	1,1	0,1	1,0	0,1
2000	1,1	0,1	1,1	0,2	1,1	0,1	1,0	0,1	1,0	0,0
2001	1,1	0,1	1,0	0,1	1,1	0,2	1,0	0,1	1,1	0,1
2002	1,0	0,1	1,0	0,1	1,1	0,1	1,1	0,1	1,0	0,0
2003	1,1	0,2	1,1	0,2	1,1	0,2	1,1	0,1	1,1	0,3
2004	1,1	0,1	1,0	0,1	1,1	0,1	1,0	0,1	1,1	0,1
2005	1,1	0,1	1,1	0,1	1,1	0,3	1,0	0,1	1,0	0,0
2006	1,1	0,1	1,0	0,1	1,1	0,3	1,1	0,1	1,0	0,1
2007	1,1	0,1	1,1	0,1	1,0	0,1	1,1	0,2	1,1	0,2

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL 3.40

Gennemsnitligt antal anbringelser af type 10, eget værelse, i et barneliv. Antal.

	På landsplan								Kommunetype	
			Bykommuner		Mellemkommuner		Landkommuner		Yderkommuner	
	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.	Gnst.	Spredn.
1993	1,0	0,1	1,1	0,2	1,0	0,1	1,0	0,0	1,0	0,0
1994	1,0	0,1	1,0	0,1	1,0	0,0	1,0	0,0	1,0	0,1
1995	1,0	0,1	1,0	0,1	1,0	0,1	1,0	0,1	1,0	0,0
1996	1,0	0,1	1,0	0,1	1,0	0,0	1,0	0,1	1,0	0,1
1997	1,0	0,1	1,0	0,1	1,0	0,0	1,0	0,1	1,0	0,0
1998	1,0	0,1	1,0	0,0	1,1	0,3	1,0	0,1	1,0	0,1
1999	1,0	0,1	1,0	0,2	1,0	0,1	1,0	0,1	1,0	0,1
2000	1,0	0,1	1,0	0,2	1,0	0,0	1,0	0,0	1,1	0,2
2001	1,1	0,2	1,0	0,1	1,1	0,1	1,1	0,4	1,0	0,1
2002	1,1	0,1	1,1	0,1	1,0	0,1	1,0	0,1	1,1	0,2
2003	1,0	0,2	1,1	0,2	1,0	0,0	1,0	0,0	1,0	0,1
2004	1,0	0,1	1,0	0,1	1,0	0,0	1,0	0,1	1,0	0,1
2005	1,0	0,1	1,1	0,2	1,0	0,0	1,0	0,1	1,0	0,1
2006	1,1	0,1	1,1	0,2	1,0	0,1	1,1	0,1	1,1	0,1
2007	1,0	0,1	1,0	0,1	1,0	0,0	1,0	0,0	1,0	0,1

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

BILAG TIL KAPITEL 4

BILAGSTABEL 4.1

Definition på boligtype, der er brugt som baggrundskarakteristika.

Boligtyper	Definition
Ejerbolig enfamilieshus	Stuehus, fritliggende enfamilieshus eller rækkehus, der er beboet af ejer
Ejerlejligheder	Etageboligbebyggelse, der er beboet af ejer
Andelsbolig	Bolig i en privat andelsboligforening
Almene opført før 1966	Almennyttigt boligselskab, opført før 1966
Almene opført 1966-1980	Almennyttigt boligselskab, opført mellem 1966 og 1980
Almene opført efter 1980	Almennyttigt boligselskab, opført efter 1980
Privat udlejning af enfamilieshuse med mangler	Enfamilieshus <i>med</i> mangler mht. toiletforhold, badeforhold eller varmeinstallation. Privatejet, men udlejet til andre
Privat udlejning af enfamilieshuse uden mangler	Enfamilieshus <i>uden</i> mangler mht. toiletforhold, badeforhold eller varmeinstallation. Privatejet, men udlejet til andre
Privat udlejning af etagebyggeri med mangler	Bolig i etagebyggeri <i>med</i> mangler mht. toiletforhold, badeforhold eller varmeinstallation. Privatejet, men udlejet til andre
Privat udlejning af etagebyggeri uden mangler	Bolig i etagebyggeri <i>uden</i> mangler mht. toiletforhold, badeforhold eller varmeinstallation. Privatejet, men udlejet til andre
Andet privat	Privatejede boliger, der ikke går ind under andre kategorier af privatejede boliger
Andet	Bolig, der ifølge Ejendomsstamregistret er ejet af beliggenhedskommunen, anden primær kommune, amtskommune (før 2007) eller staten
Sommerhuse	Bolig, der ifølge BBR-registret er registreret som sommerhus, kolonihavehus eller anden enhed til fritidsformål

Anm.: Variablen boligtype er fremkommet ved at kombinere en række variable fra Danmarks Statistiks registerdata for Boligopgørelsen. Boligtypen er normalt anvendt af Center for Kommunaløkonomi i Indenrigs- og Sundhedsministeriet og direkte overført fra deres definitioner.

Kilde: Diverse variable i Danmarks Statistiks registerdata for Boligopgørelsen.

BILAGSTABEL 4.2

Andelen i de tre grupper 0-17-årige børn, der har den nævnte baggrundskarakteristika i 2007. Procent.

	Forebyggende foranstaltninger	Anbragte	Rest- populationen
Dummy for køn (dreng = 1, pige = 0)	60,0	54,5	51,1
Psykiatrisk diagnose – barn	19,4	19,1	1,9
Dansk	87,8	91,4	90,3
Indvandrer	4,7	3,8	2,3
Efterkommer	7,5	4,8	7,3
Kernefamilie – mor	32,2	15,9	74,9
Ny familie – mor	15,4	24,3	8,1
Enlig – mor	49,9	53,7	16,5
Psykiatrisk diagnose – mor	21,3	30,5	6,7
Mors alder, fødsel	27,7	26,4	29,2
Missing mødre	2,4	5,8	0,5
Beskæftiget – mor	47,3	28,7	81,2
Arbejdsløs – mor	4,4	5,3	2,4
Uddannelsessøgende – mor	0,6	0,3	1,4
Pensionist – mor	15,3	23,8	2,5
Kontanthjælp – mor	26,5	32,0	9,0
Ingen uddannelse/uoplyst – mor	5,8	10,2	2,3
Grundskole – mor	46,8	62,1	18,7
Ungdomsuddannelse – mor	4,8	2,8	7,3
Erhvervsfaglig uddannelse – mor	28,2	18,3	35,3
Videregående uddannelse – mor	14,3	6,6	36,0
Dømt for kriminalitet – mor	9,7	21,6	1,7
Dømt for vold – mor	1,5	4,7	0,2
Dømt for indbrud – mor	5,7	11,3	1,1
Dømt for anden kriminalitet – mor	2,5	5,5	0,4
Bygget 1920 eller senere	83,4	81,1	80,8
Bygget før 1920	16,6	18,9	19,2
01: Ejerbolig enfamilieshus	30,7	18,6	62,8
02: Ejerlejligheder	3,5	4,1	4,7
03: Andelsbolig	2,3	2,7	3,9
04: Almene opført før 1966	12,1	16,2	5,0
05: Almene opført 1966-1980	20,0	20,6	7,7
06: Almene opført efter 1980	11,9	12,3	4,2
07: Privat udlejning af enfamilieshu-	0,5	0,8	0,2
08: Privat udlejning af enfamilieshu-	10,6	11,0	6,4
09: Privat udlejning af etagebyggeri	0,5	1,4	0,4
10: Privat udlejning af etagebyggeri	5,5	8,2	3,4
11: Andet privat	0,6	1,0	0,6
12: Andet	1,4	3,1	0,5
13: Sommerhuse	0,2	0,1	0,2
Samlet antal børn	15.534	12.886	1.253.092

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL 4.3

Andelen i de tre grupper 0-17-årige børn, der har den nævnte baggrundskarakteristika i 2007 – oplysninger om fædre. Procent.

	Forebyggende foranstaltninger	Anbragte	Rest- populationen
Psykiatrisk diagnose – far	17,5	25,0	5,3
Missing fædre	7,2	10,0	1,4
Beskæftiget – far	61,5	48,0	88,3
Arbejdsløs – far	2,7	3,3	1,5
Uddannelsessøgende – far	0,2	0,1	0,4
Pensionist – far	13,1	18,3	3,0
Kontanthjælp – far	11,3	15,4	3,1
Ingen uddannelse/uoplyst – far	13,1	17,3	4,0
Grundskole – far	39,1	48,1	18,3
Ungdomsuddannelse – far	3,2	2,1	5,2
Erhvervsfaglig uddannelse – far	31,3	24,4	37,5
Videregående uddannelse – far	12,4	6,6	28,8
Dømt for kriminalitet – far	35,8	50,5	11,3
Dømt for vold – far	9,5	14,3	3,2
Dømt for indbrud – far	14,4	19,9	4,6
Dømt for anden kriminalitet – far	11,9	16,3	3,5
Samlet antal børn	15.534	12.886	1.253.092

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL 4.4

Andelen i de tre grupper 0-17-årige børn, der har den nævnte baggrundskarakteristika i 2000. Procent.

	Forebyggende foranstaltninger	Anbragte	Rest- populationen
Dummy for køn (dreng = 1, pige = 0)	58,1	56,2	51,1
Psykiatrisk diagnose – barn	8,2	10,7	0,9
Dansk	92,3	92,5	91,2
Indvandrer	4,0	4,8	2,9
Efterkommer	3,7	2,6	5,9
Kernefamilie – mor	30,7	18,5	77,0
Ny familie – mor	17,0	24,7	8,0
Enlig – mor	50,0	50,9	14,4
Psykiatrisk diagnose – mor	12,3	18,0	3,4
Mors alder, fødsel	26,4	25,6	28,2

BILAGSTABEL 4.4 (FORTSAT)

	Forebyggende foranstaltninger	Anbragte	Rest- populationen
Missing mødre	2,3	5,7	0,5
Beskæftiget – mor	45,6	29,2	79,1
Arbejdsløs – mor	4,2	2,6	3,3
Uddannelsessøgende – mor	58,1	56,2	51,1
Pensionist – mor	8,2	10,7	0,9
Kontanthjælp – mor	92,3	92,5	91,2
Ingen uddannelse/uoplyst – mor	4,0	4,8	2,9
Grundskole – mor	3,7	2,6	5,9
Ungdomsuddannelse – mor	30,7	18,5	77,0
Erhvervsfaglig uddannelse – mor	17,0	24,7	8,0
Videregående uddannelse – mor	50,0	50,9	14,4
Dømt for kriminalitet – mor	12,3	18,0	3,4
Dømt for vold – mor	26,4	25,6	28,2
Dømt for indbrud – mor	2,3	5,7	0,5
Dømt for anden kriminalitet – mor	45,6	29,2	79,1
Bygget 1920 eller senere	4,2	2,6	3,3
Bygget før 1920	18,7	21,0	20,4
01: Ejerbolig enfamilieshus	31,7	20,6	63,8
02: Ejerlejligheder	3,0	3,5	4,3
03: Andelsbolig	2,2	3,7	3,2
04: Almene opført før 1966	11,1	14,3	5,2
05: Almene opført 1966-1980	21,0	21,9	8,4
06: Almene opført efter 1980	12,2	11,2	4,3
07: Privat udlejning af enfamilieshu- se med mangler	0,8	0,8	0,3
08: Privat udlejning af enfamilieshu- se uden mangler	8,9	7,9	4,4
09: Privat udlejning af etagebyggeri med mangler	0,8	2,0	0,6
10: Privat udlejning af etagebyggeri uden mangler	5,1	6,3	3,5
11: Andet privat	0,8	1,4	0,6
12: Andet	2,1	5,9	1,1
13: Sommerhuse	0,3	0,5	0,3
Samlet antal børn	14.727	14.450	1.186.314

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL 4.5

Andelen i de tre grupper 0-17-årige børn, der har den nævnte baggrundskarakteristika i 2000 - oplysninger om fædre. Procent.

	Forebyggende foranstaltninger	Anbragte	Rest- populationen
Psykiatrisk diagnose – far	11,2	15,2	3,3
Missing fædre	9,3	11,2	1,6
Beskæftiget – far	60,5	48,0	87,7
Arbejdsløs – far	3,6	3,5	2,1
Uddannelsessøgende – far	0,7	0,9	0,7
Pensionist – far	11,8	17,9	2,7
Kontanthjælp – far	14,1	18,5	5,3
Ingen uddannelse/uoplyst – far	15,2	18,6	4,4
Grundskole – far	42,4	48,6	22,8
Ungdomsuddannelse – far	2,1	1,9	5,0
Erhvervsfaglig uddannelse – far	31,2	24,7	40,8
Videregående uddannelse – far	8,9	6,2	26,4
Dømt for kriminalitet – far	32,2	42,9	10,7
Dømt for vold – far	6,8	9,3	2,4
Dømt for indbrud – far	13,6	19,5	4,5
Dømt for anden kriminalitet – far	11,7	14,1	3,8
Samlet antal børn	14.727	14.450	1.186.314

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL 4.6

Andelen i de tre grupper 0-17-årige børn, der har den nævnte baggrundskarakteristika i 1993. Procent.

	Forebyggende foranstaltninger	Anbragte	Rest- populationen
Dummy for køn (dreng = 1, pige = 0)	58,0	56,2	51,1
Psykiatrisk diagnose – barn	2,2	4,2	0,2
Dansk	90,7	94,8	94,3
Indvandrer	3,6	2,9	2,1
Efterkommer	5,7	2,3	3,6
Kernefamilie – mor	29,0	19,4	75,8
Ny familie – mor	14,1	23,6	7,4
Enlig – mor	51,5	45,4	13,9
Psykiatrisk diagnose – mor	9,4	11,6	2,0
Mors alder, fødsel	25,4	24,6	27,0

BILAGSTABEL 4.6 (FORTSAT)

	Forebyggende foranstaltninger	Anbragte	Rest- populationen
Missing mødre	9,5	14,5	9,7
Beskæftiget – mor	32,9	27,8	71,7
Arbejdsløs – mor	8,5	6,5	8,5
Uddannelsessøgende – mor	2,0	1,3	1,4
Pensionist – mor	14,8	21,0	2,0
Kontanthjælp – mor	32,3	28,9	6,7
Ingen uddannelse/uoplyst – mor	12,1	17,8	5,8
Grundskole – mor	62,0	62,4	34,3
Ungdomsuddannelse – mor	2,5	1,8	5,1
Erhvervsfaglig uddannelse – mor	15,3	12,8	31,0
Videregående uddannelse – mor	8,1	5,3	23,9
Dømt for kriminalitet – mor	9,8	16,2	1,4
Dømt for vold – mor	0,8	1,2	0,1
Dømt for indbrud – mor	6,8	11,4	0,9
Dømt for anden kriminalitet – mor	2,1	3,6	0,4
Bygget 1920 eller senere	84,1	79,5	80,2
Bygget før 1920	15,9	20,5	19,8
01: Ejerbolig enfamilieshus	22,9	21,9	63,2
02: Ejerlejligheder	3,5	4,1	4,9
03: Andelsbolig	2,0	1,9	2,4
04: Almene opført før 1966	12,2	13,3	5,1
05: Almene opført 1966-1980	24,6	22,0	8,2
06: Almene opført efter 1980	11,7	8,1	3,6
07: Privat udlejning af enfamilieshu- se med mangler	1,7	2,4	1,1
08: Privat udlejning af enfamilieshu- se uden mangler	6,7	7,3	5,0
09: Privat udlejning af etagebyggeri med mangler	1,2	2,3	0,8
10: Privat udlejning af etagebyggeri uden mangler	4,5	5,4	2,8
11: Andet privat	0,5	1,2	0,7
12: Andet	8,3	10,0	1,9
13: Sommerhuse	0,3	0,3	0,2
Samlet antal børn	6.324	12.098	1.078.521

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL 4.7

Andelen i de tre grupper 0-17-årige børn, der har den nævnte baggrundskarakteristika i 1993 – oplysninger om fædre. Procent.

	Forebyggende foranstaltninger	Anbragte	Rest- populationen
Psykiatrisk diagnose – far	7,6	9,1	2,1
Missing fædre	14,2	22,0	5,9
Beskæftiget – far	52,6	45,2	84,8
Arbejdsløs – far	7,4	5,6	3,4
Uddannelsessøgende – far	0,6	0,6	0,6
Pensionist – far	10,6	13,4	1,9
Kontanthjælp – far	14,6	13,2	3,4
Ingen uddannelse/uoplyst – far	19,3	26,7	8,1
Grundskole – far	44,5	42,5	25,2
Ungdomsuddannelse – far	2,0	1,4	3,9
Erhvervsfaglig uddannelse – far	27,1	24,0	40,4
Videregående uddannelse – far	7,0	5,4	22,2
Dømt for kriminalitet – far	28,6	30,0	8,0
Dømt for vold – far	4,4	5,1	1,3
Dømt for indbrud – far	13,7	14,4	3,3
Dømt for anden kriminalitet – far	10,6	10,5	3,4
Samlet antal børn	6.324	12.098	1.078.521

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL 4.8

Andel af børn i forebyggende foranstaltning type 1, aflastning, der har den nævnte risikofaktor. Procent.

Risikofaktorer	1993	2000	2007
Mor bor ikke i kernefamilie	71,2	67,6	65,2
Mor er på pension eller kontanthjælp	47,0	45,3	41,1
Mor har ingen uddannelse eller grundskoleniveau	71,5	61,8	51,8
Mor er dømt for kriminalitet	9,3	10,0	9,4
Mor bor under dårlige boligforhold	4,6	3,1	1,8
Samlet antal børn	3.786	8.918	9.844

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL 4.9

Andel af børn i forebyggende foranstaltning type 2, personlig rådgiver, der har den nævnte risikofaktor. Procent.

Risikofaktorer	1993	2000	2007
Mor bor ikke i kernefamilie	72,8	71,2	71,9
Mor er på pension eller kontanthjælp	58,1	50,8	41,0
Mor har ingen uddannelse eller grundskoleniveau	79,9	68,8	55,5
Mor er dømt for kriminalitet	13,2	11,9	8,7
Mor bor under dårlige boligforhold	23,7	3,6	1,9
Samlet antal børn	1.716	1.532	848

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL 4.10

Andel af børn i forebyggende foranstaltning type 3, fast kontaktperson, der har den nævnte risikofaktor. Procent.

Risikofaktorer	1993	2000	2007
Mor bor ikke i kernefamilie	-	71,1	73,6
Mor er på pension eller kontanthjælp	-	52,64	44,1
Mor har ingen uddannelse eller grundskoleniveau	-	64,6	54,4
Mor er dømt for kriminalitet	-	10,3	10,7
Mor bor under dårlige boligforhold	-	3,3	1,9
Samlet antal børn	-	1.295	4.700

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL 4.11

Andel af børn i forebyggende foranstaltning type 4, økonomisk støtte, der har den nævnte risikofaktor. Procent.

Risikofaktorer	1993	2000	2007
Mor bor ikke i kernefamilie	67,4	73,1	-
Mor er på pension eller kontanthjælp	29,6	36,3	-
Mor har ingen uddannelse eller grundskoleniveau	75,2	59,9	-
Mor er dømt for kriminalitet	6,0	8,5	-
Mor bor under dårlige boligforhold	5,0	1,9	-
Samlet antal børn	3.500	3.499	-

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL 4.12

Andel af børn i forebyggende foranstaltning type 5, praktikophold, der har den nævnte risikofaktor. Procent.

Risikofaktorer	1993	2000	2007
Mor bor ikke i kernefamilie	-	-	71,1
Mor er på pension eller kontanthjælp	-	-	41,7
Mor har ingen uddannelse eller grundskoleniveau	-	-	55,0
Mor er dømt for kriminalitet	-	-	11,4
Mor bor under dårlige boligforhold	-	-	2,6
Samlet antal børn	-	-	956

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL 4.13

Andel af børn i anbringelse type 6, familiepleje, der har den nævnte risikofaktor. Procent.

Risikofaktorer	1993	2000	2007
Mor bor ikke i kernefamilie	88,5	86,7	88,2
Mor er på pension eller kontanthjælp	61,0	72,3	66,4
Mor har ingen uddannelse eller grundskoleniveau	86,3	84,6	83,4
Mor er dømt for kriminalitet	22,4	27,6	26,9
Mor bor under dårlige boligforhold	15,5	10,5	5,9
Samlet antal børn	5.248	6.754	6.339

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL 4.14

Andel af børn i anbringelse type 7, døgninstitution, der har den nævnte risikofaktor. Procent.

Risikofaktorer	1993	2000	2007
Mor bor ikke i kernefamilie	77,2	75,7	78,5
Mor er på pension eller kontanthjælp	48,7	53,3	47,6
Mor har ingen uddannelse eller grundskoleniveau	75,5	68,9	62,3
Mor er dømt for kriminalitet	14,6	16,4	16,8
Mor bor under dårlige boligforhold	12,8	5,7	3,7
Samlet antal børn	3.882	4.340	3.707

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL 4.15

Andel af børn i anbringelse type 8, socialpædagogisk opholdssted, der har den nævnte risikofaktor. Procent.

Risikofaktorer	1993	2000	2007
Mor bor ikke i kernefamilie	83,6	82,4	83,9
Mor er på pension eller kontanthjælp	42,5	50,8	46,6
Mor har ingen uddannelse eller grundskoleniveau	81,1	69,1	64,4
Mor er dømt for kriminalitet	13,9	17,6	18,2
Mor bor under dårlige boligforhold	9,2	7,2	3,0
Samlet antal børn	951	2.200	2.454

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL 4.16

Andel af børn i anbringelse type 9, kost-/efterskole, der har den nævnte risikofaktor. Procent.

Risikofaktorer	1993	2000	2007
Mor bor ikke i kernefamilie	70,2	75,2	77,7
Mor er på pension eller kontanthjælp	35,1	46,6	41,3
Mor har ingen uddannelse eller grundskoleniveau	76,9	68,7	57,3
Mor er dømt for kriminalitet	9,5	13,8	13,6
Mor bor under dårlige boligforhold	7,1	4,3	1,5
Samlet antal børn	2.552	1.812	759

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL 4.17

Andel af børn i anbringelse type 10, eget værelse, der har den nævnte risikofaktor. Procent.

Risikofaktorer	1993	2000	2007
Mor bor ikke i kernefamilie	81,5	83,1	89,7
Mor er på pension eller kontanthjælp	36,5	42,6	41,8
Mor har ingen uddannelse eller grundskoleniveau	72,8	61,3	54,7
Mor er dømt for kriminalitet	10,3	14,8	19,2
Mor bor under dårlige boligforhold	6,9	5,7	2,5
Samlet antal børn	498	545	439

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

BILAG TIL KAPITEL 5

BILAGSTABEL 5.1

Andel børn, der har risikofaktor 1: mor er ikke i kernefamilie, opdelt på kommunetype og de tre grupper af børn. Procent.

	På landsplan	Kommunetype			
		Bykommuner	Mellemkommuner	Landkommuner	Yderkommuner
<i>Forebyggende foranstaltninger</i>					
1993	70,9	72,7	70,0	68,5	70,4
2000	69,1	71,1	69,2	67,8	66,2
2007	67,8	68,9	68,1	67,0	65,7
<i>Anbringelser</i>					
1993	80,6	82,7	80,4	78,4	79,3
2000	81,2	81,7	82,5	80,0	81,1
2007	84,1	83,8	86,5	83,1	83,6
<i>Restpopulationen</i>					
1993	24,2	27,7	24,0	21,3	18,9
2000	23,0	25,3	22,9	20,8	19,2
2007	25,1	26,0	25,2	24,2	22,9

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL 5.2

Andel børn, der har risikofaktor 2: mor er dømt for kriminalitet, opdelt på kommunetype og de tre grupper af børn. Procent.

	På landsplan	Kommunetype			
		Bykommuner	Mellemkommuner	Landkommuner	Yderkommuner
<i>Forebyggende foranstaltninger</i>					
1993	9,8	11,0	9,4	8,5	8,1
2000	9,7	9,8	11,1	9,2	9,1
2007	9,7	9,8	9,4	9,4	10,7
<i>Anbringelser</i>					
1993	16,3	15,2	17,3	17,3	15,6
2000	21,0	20,2	22,2	20,9	21,7
2007	21,6	21,6	22,6	20,7	22,5
<i>Restpopulationen</i>					
1993	1,4	1,5	1,4	1,2	1,2
2000	1,7	1,7	1,7	1,6	1,6
2007	1,7	1,7	1,9	1,7	1,8

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL 5.3

Andel børn, der modtager forebyggende foranstaltninger og har risikofaktor 3: mor er på pension eller kontanthjælpsmodtager, opdelt på kommunetype.

Procent.

	På landsplan	Kommunetype			
		Bykommuner	Mellemkommuner	Landkommuner	Yderkommuner
<i>Forebyggende foranstaltninger</i>					
1993	47,2	53,8	44,5	38,9	41,4
2000	44,2	43,7	43,1	44,8	45,1
2007	41,7	41,4	38,3	43,1	43,2
<i>Anbringelser</i>					
1993	49,9	51,1	49,6	49,7	45,9
2000	60,2	58,2	59,0	62,3	63,3
2007	55,8	52,5	54,8	58,3	58,8
<i>Restpopulationen</i>					
1993	8,7	10,6	8,4	7,0	6,2
2000	14,6	16,2	13,6	13,2	12,9
2007	11,4	11,7	10,4	11,5	11,8

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL 5.4

Andel børn, der modtager forebyggende foranstaltninger og har risikofaktor 4: mor har ingen uddannelse eller kun folkeskolens afgangseksamen, opdelt på kommunetype. Procent.

	På landsplan	Kommunetype			
		Bykommuner	Mellemkommuner	Landkommuner	Yderkommuner
<i>Forebyggende foranstaltninger</i>					
1993	74,1	71,8	78,4	74,2	80,2
2000	62,1	56,2	63,4	65,6	69,2
2007	52,6	47,7	52,2	56,9	57,6
<i>Anbringelser</i>					
1993	80,2	75,3	82,2	83,9	85,8
2000	75,4	70,2	75,8	78,9	82,6
2007	72,2	64,8	73,3	76,6	77,0
<i>Restpopulationen</i>					
1993	40,0	36,2	41,5	42,8	45,0
2000	28,6	25,8	30,2	30,6	32,8
2007	21,0	19,3	21,9	21,9	24,0

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL 5.5

Andel børn, der modtager forebyggende foranstaltninger og har risikofaktor 5: mor bor under dårlige boligforhold, opdelt på kommunetype. Procent.

	På landsplan	Kommunetype			
		Bykommuner	Mellemkommuner	Landkommuner	Yderkommuner
<i>Forebyggende foranstaltninger</i>					
1993	9,5	14,9	5,8	3,7	4,2
2000	2,9	3,4	2,8	2,4	2,6
2007	1,9	2,3	1,6	1,7	1,5
<i>Anbringelser</i>					
1993	12,2	15,7	11,7	8,7	9,0
2000	7,8	7,5	8,3	8,3	6,5
2007	4,5	4,5	4,1	4,8	4,3
<i>Restpopulationen</i>					
1993	2,7	4,0	1,9	1,7	1,8
2000	1,7	2,1	1,5	1,3	1,3
2007	0,9	1,1	0,8	0,6	0,5

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL 5.6

Andel børn, der modtager forebyggende foranstaltninger og har risikofaktor 1: mor er ikke i kernefamilie, opdelt på kommunetype og aldersgrupper. Procent.

	På landsplan	Kommunetype			
		Bykommuner	Mellemkommuner	Landkommuner	Yderkommuner
<i>1993</i>					
0-2-årige	63,1	63,0	60,4	60,7	73,5
3-6-årige	68,4	71,5	66,7	63,8	65,7
7-12-årige	75,3	76,7	78,4	71,3	75,5
13-17-årige	71,1	73,1	67,8	70,8	68,3
<i>2000</i>					
0-2-årige	59,5	65,0	65,0	55,4	52,0
3-6-årige	67,7	69,4	65,0	67,5	66,4
7-12-årige	69,6	70,5	69,9	69,4	66,8
13-17-årige	70,6	73,1	71,1	68,5	68,2
<i>2007</i>					
0-2-årige	61,0	62,6	64,6	58,9	58,2
3-6-årige	65,6	63,8	67,3	67,7	64,2
7-12-årige	67,4	69,3	67,0	65,9	65,9
13-17-årige	69,4	70,6	69,5	68,6	67,0

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL 5.7

Andel børn, der modtager forebyggende foranstaltninger og har risikofaktor 2: mor er dømt for kriminalitet, opdelt på kommunetype og aldersgrupper. Procent.

	På landsplan	Kommunetype			
		Bykommuner	Mellemkommuner	Landkommuner	Yderkommuner
<i>1993</i>					
0-2-årige	10,9	8,4	13,2	14,2	13,2
3-6-årige	11,2	12,0	14,2	10,2	5,6
7-12-årige	9,6	11,2	10,1	7,9	4,9
13-17-årige	8,6	11,0	4,8	6,6	11,4
<i>2000</i>					
0-2-årige	11,0	11,6	10,9	8,0	17,3
3-6-årige	10,4	9,9	13,4	9,5	10,1
7-12-årige	9,8	10,3	10,5	10,2	6,7
13-17-årige	9,2	9,2	10,5	8,6	9,2
<i>2007</i>					
0-2-årige	13,2	12,6	15,2	13,7	11,4
3-6-årige	10,0	9,9	11,5	8,9	11,4
7-12-årige	9,4	9,4	9,7	8,6	11,4
13-17-årige	9,6	9,9	8,1	10,0	9,6

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL 5.8

Andel børn, der modtager forebyggende foranstaltninger og har risikofaktor 3: mor er på pension eller kontanthjælpsmodtager, opdelt på kommunetype og aldersgrupper. Procent.

	På landsplan	Kommunetype			
		Bykommuner	Mellemkommuner	Landkommuner	Yderkommuner
<i>1993</i>					
0-2-årige	56,7	64,6	48,4	48,6	45,6
3-6-årige	52,7	59,6	54,9	41,5	41,3
7-12-årige	50,3	55,6	50,0	41,3	48,5
13-17-årige	36,8	42,1	32,5	32,6	32,9
<i>2000</i>					
0-2-årige	60,4	52,1	64,2	60,6	74,4
3-6-årige	49,8	47,0	48,1	50,4	58,6
7-12-årige	44,8	45,5	43,5	46,2	40,0
13-17-årige	39,0	39,7	37,8	39,2	37,8
<i>2007</i>					
0-2-årige	60,8	60,2	60,8	60,4	63,3
3-6-årige	49,5	48,7	45,7	52,4	48,2
7-12-årige	42,1	40,7	40,5	43,7	43,9
13-17-årige	37,4	38,7	32,5	37,7	38,2

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL 5.9

Andel børn, der modtager forebyggende foranstaltninger og har risikofaktor 4: mor har ingen uddannelse eller kun folkeskolens afgangseksamen, opdelt på kommunetype og aldersgrupper. Procent.

	På landsplan	Kommunetype			
		Bykommuner	Mellemkommuner	Landkommuner	Yderkommuner
<i>1993</i>					
0-2-årige	76,6	75,9	76,9	74,9	85,3
3-6-årige	71,1	67,9	84,3	70,1	72,0
7-12-årige	75,1	73,1	79,5	74,1	83,4
13-17-årige	74,4	71,7	74,3	76,3	82,0
<i>2000</i>					
0-2-årige	69,9	60,4	75,6	71,0	83,2
3-6-årige	64,5	58,8	63,9	67,3	74,1
7-12-årige	61,6	55,2	63,8	66,5	66,0
13-17-årige	60,4	55,4	61,2	63,3	67,2
<i>2007</i>					
0-2-årige	69,5	66,5	72,2	72,1	68,4
3-6-årige	56,3	48,2	57,6	62,6	61,9
7-12-årige	52,2	47,5	51,6	55,8	59,3
13-17-årige	50,2	46,4	49,7	54,7	52,8

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL 5.10

Andel børn, der modtager forebyggende foranstaltninger og har risikofaktor 5: mor bor under dårlige boligforhold, opdelt på kommunetype og aldersgrupper. Procent.

	På landsplan	Kommunetype			
		Bykommuner	Mellemkommuner	Landkommuner	Yderkommuner
<i>1993</i>					
0-2-årige	13,9	20,0	6,6	6,6	8,8
3-6-årige	9,6	15,1	3,4	2,3	7,1
7-12-årige	9,2	14,5	7,8	2,5	1,9
13-17-årige	8,0	12,8	5,4	4,7	2,0
<i>2000</i>					
0-2-årige	4,3	4,7	3,1	3,5	6,2
3-6-årige	3,1	3,7	2,3	2,5	3,8
7-12-årige	2,9	3,8	2,9	2,5	1,5
13-17-årige	2,6	2,9	2,9	2,3	2,3
<i>2007</i>					
0-2-årige	3,2	4,4	3,8	2,6	1,3
3-6-årige	2,5	3,7	1,5	1,0	3,4
7-12-årige	1,7	1,9	1,1	1,7	1,6
13-17-årige	1,8	2,0	2,0	1,9	0,6

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL 5.11

Andel børn, der er anbragt og har risikofaktor 1: mor er ikke i kernefamilie, opdelt på kommunetype og aldersgrupper. Procent.

	På landsplan	Kommunetype			
		Bykommuner	Mellemkommuner	Landkommuner	Yderkommuner
<i>1993</i>					
0-2-årige	68,6	70,2	62,5	68,1	72,3
3-6-årige	80,5	82,6	81,9	77,2	79,2
7-12-årige	86,3	87,3	86,1	85,9	83,4
13-17-årige	79,1	81,8	78,9	75,9	78,1
<i>2000</i>					
0-2-årige	64,0	65,5	64,2	60,4	68,4
3-6-årige	79,5	78,7	78,8	79,8	82,0
7-12-årige	85,3	84,9	86,1	85,2	85,7
13-17-årige	80,7	82,3	82,5	78,1	79,0
<i>2007</i>					
0-2-årige	67,3	68,9	73,5	61,6	72,3
3-6-årige	80,8	80,5	85,7	78,2	81,5
7-12-årige	87,3	87,7	87,8	86,8	87,1
13-17-årige	84,4	83,6	86,7	84,2	83,0

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL 5.12

Andel børn, der er anbragt og har risikofaktor 2: mor er dømt for kriminalitet, opdelt på kommunetype og aldersgrupper. Procent.

	På landsplan	Kommunetype			
		Bykommune	Mellemkommuner	Landkommuner	Yderkommuner
<i>1993</i>					
0-2-årige	25,5	24,5	27,3	25,2	28,8
3-6-årige	25,6	23,5	26,4	28,4	24,8
7-12-årige	21,1	19,1	23,3	22,6	20,9
13-17-årige	10,4	9,7	11,1	11,2	10,0
<i>2000</i>					
0-2-årige	25,1	22,7	31,7	26,5	20,2
3-6-årige	27,3	25,6	29,9	29,2	22,8
7-12-årige	24,3	23,8	24,0	24,1	27,5
13-17-årige	16,4	16,1	17,8	15,5	17,5
<i>2007</i>					
0-2-årige	20,1	22,1	22,5	16,7	21,7
3-6-årige	25,8	26,5	30,5	21,6	29,3
7-12-årige	24,9	25,4	24,8	24,6	25,2
13-17-årige	18,7	18,4	19,7	18,3	19,1

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL 5.13

Andel børn, der er anbragt og har risikofaktor 3: mor er på pension eller kontanthjælpsmodtager, opdelt på kommunetype og aldersgrupper. Procent.

	På landsplan	Kommunetype			
		Bykommuner	Mellemkommuner	Landkommuner	Yderkommuner
<i>1993</i>					
0-2-årige	75,1	76,6	75,8	74,4	67,7
3-6-årige	72,1	73,8	70,9	73,3	62,4
7-12-årige	58,2	58,3	56,5	59,2	57,6
13-17-årige	37,3	37,8	38,8	36,6	35,1
<i>2000</i>					
0-2-årige	84,3	84,3	80,6	86,0	85,5
3-6-årige	77,5	74,9	79,6	78,0	80,1
7-12-årige	65,0	63,4	61,6	67,8	68,6
13-17-årige	49,4	47,5	49,2	51,0	51,8
<i>2007</i>					
0-2-årige	73,7	72,8	72,5	75,6	72,3
3-6-årige	70,9	71,4	68,0	69,9	76,6
7-12-årige	62,3	59,4	63,4	62,7	66,9
13-17-årige	46,7	43,1	45,2	50,8	47,7

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL 5.14

Andel børn, der er anbragt og har risikofaktor 4: mor har ingen uddannelse eller kun folkeskolens afgangseksamen, opdelt på kommunetype og aldersgrupper. Procent.

	På landsplan	Kommunetype			
		Bykommuner	Mellemkommuner	Landkommuner	Yderkommuner
<i>1993</i>					
0-2-årige	83,9	80,1	85,8	87,8	87,7
3-6-årige	84,7	81,3	87,3	86,8	90,4
7-12-årige	83,4	79,0	85,8	86,2	89,7
13-17-årige	77,0	71,1	78,7	81,6	82,8
<i>2000</i>					
0-2-årige	88,7	85,6	88,1	92,8	90,8
3-6-årige	84,7	81,0	87,5	86,4	86,4
7-12-årige	79,0	74,3	77,3	82,6	87,9
13-17-årige	68,8	63,1	70,2	72,5	76,6
<i>2007</i>					
0-2-årige	87,3	83,0	87,3	91,5	86,7
3-6-årige	85,0	77,3	85,3	88,2	91,3
7-12-årige	78,0	71,0	78,6	81,5	84,2
13-17-årige	64,4	57,1	66,4	69,2	67,7

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL 5.15

Andel børn, der er anbragt og har risikofaktor 5: mor bor under dårlige boligforhold, opdelt på kommunetype og aldersgrupper. Procent.

	På landsplan	Kommunetype			
		Bykommuner	Mellemkommuner	Landkommuner	Yderkommuner
<i>1993</i>					
0-2-årige	18,2	21,1	18,5	13,1	20,0
3-6-årige	18,2	20,5	22,3	13,7	13,6
7-12-årige	13,6	17,7	13,8	9,4	8,1
13-17-årige	9,0	12,1	7,4	6,4	7,1
<i>2000</i>					
0-2-årige	10,6	10,3	11,2	11,8	8,1
3-6-årige	11,6	10,6	13,6	12,3	9,1
7-12-årige	8,6	8,2	8,5	9,4	8,0
13-17-årige	5,8	5,9	6,4	5,7	4,3
<i>2007</i>					
0-2-årige	7,0	7,9	4,3	5,6	11,8
3-6-årige	7,9	7,8	7,5	8,4	6,9
7-12-årige	4,9	4,7	3,3	5,8	5,0
13-17-årige	3,3	3,3	3,9	3,2	2,4

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL 6.1

Andel børn, der er flyttet til kommunen og har risikofaktor 1: mor er ikke i kernefamilie, opdelt på kommunetype og de tre grupper af børn. Procent.

	På landsplan	Kommunetype			
		Bykommuner i hovedstadsområdet	Bykommuner uden for hovedstadsområdet	Landkommuner	Udkantskommuner
<i>Forebyggende foranstaltninger</i>					
1993	78,5	79,2	78,0	79,8	77,2
2000	77,0	78,9	76,9	76,1	75,4
2007	75,7	73,8	76,5	75,4	76,9
<i>Anbringelser</i>					
1993	82,2	82,6	84,0	75,8	82,2
2000	80,2	80,9	79,7	78,6	84,1
2007	85,9	90,2	84,8	79,4	88,7
<i>Restpopulationen</i>					
1993	42,3	43,6	42,0	39,6	44,1
2000	38,2	37,1	39,1	36,6	42,4
2007	41,7	37,9	43,7	42,0	48,9

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL 6.2

Andel børn, der er flyttet til kommunen og har risikofaktor 2: mor er dømt for kriminalitet, opdelt på kommunetype og de tre grupper af børn. Procent.

	På landsplan	Kommunetype			
		Bykommuner i hovedstadsområdet	Bykommuner uden for hovedstadsområdet	Landkommuner	Udkantskommuner
<i>Forebyggende foranstaltninger</i>					
1993	7,3	8,1	7,9	6,4	1,3
2000	8,4	7,9	7,6	11,0	7,6
2007	9,9	9,5	9,4	9,7	13,9
<i>Anbringelser</i>					
1993	11,5	12,1	11,4	10,9	11,0
2000	12,0	12,4	12,3	10,7	11,0
2007	10,7	10,7	10,6	12,5	8,1
<i>Restpopulationen</i>					
1993	2,4	2,3	2,4	2,5	3,1
2000	2,8	2,5	2,8	3,0	4,1
2007	3,0	2,3	3,1	3,5	4,5

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL 6.3

Andel børn, der er flyttet til kommunen og har risikofaktor 3: mor er på pension eller kontanthjælpsmodtager, opdelt på kommunetype og de tre grupper af børn. Procent.

	På landsplan	Kommunetype			
		Bykommuner i hovedstadsområdet	Bykommuner uden for hovedstadsområdet	Landkommuner	Udkantskommuner
<i>Forebyggende foranstaltninger</i>					
1993	41,4	43,3	43,4	31,9	41,8
2000	41,6	31,4	45,4	39,2	50,0
2007	34,7	29,3	36,8	34,7	36,1
<i>Anbringelser</i>					
1993	39,0	33,2	45,8	36,4	27,4
2000	47,2	36,0	51,2	51,3	53,7
2007	35,2	25,4	37,9	45,5	35,5
<i>Restpopulationen</i>					
1993	12,3	12,1	12,5	11,7	13,8
2000	17,1	15,4	18,5	15,5	21,3
2007	13,3	9,6	15,5	13,6	18,9

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL 6.4

Andel børn, der er flyttet til kommunen og har risikofaktor 4: mor har ingen uddannelse eller kun folkeskolens afgangseksamen, opdelt på kommunetype og de tre grupper af børn. Procent.

	På landsplan	Kommunetype			
		Bykommuner i hovedstadsområdet	Bykommuner uden for hovedstadsområdet	Landkommuner	Udkantskommuner
<i>Forebyggende foranstaltninger</i>					
1993	72,9	65,2	75,6	73,9	79,4
2000	60,7	52,5	62,2	61,5	70,3
2007	48,6	38,8	51,8	51,7	47,2
<i>Anbringelser</i>					
1993	72,3	61,1	78,8	77,6	72,6
2000	65,7	55,4	67,6	71,1	53,7
2007	53,4	41,4	56,8	64,3	56,4
<i>Restpopulationen</i>					
1993	44,1	39,5	44,6	49,2	52,2
2000	31,0	26,0	32,1	35,1	21,3
2007	23,3	18,7	25,1	25,9	33,0

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL 6.5

Andel børn, der er flyttet til kommunen og har risikofaktor 5: mor bor under dårlige boligforhold, opdelt på kommunetype og de tre grupper af børn. Procent.

	På landsplan	Kommunetype			
		Bykommuner i hovedstadsområdet	Bykommuner uden for hovedstadsområdet	Landkommuner	Udkantskommuner
<i>Forebyggende foranstaltninger</i>					
1993	5,2	6,5	4,5	5,0	5,1
2000	2,1	3,4	1,1	2,7	4,3
2007	1,9	3,6	1,3	2,6	0,0
<i>Anbringelser</i>					
1993	8,6	13,1	5,5	9,4	5,6
2000	5,2	8,7	4,1	4,3	1,3
2007	2,1	1,5	2,7	0,9	3,3
<i>Restpopulationen</i>					
1993	3,4	4,2	3,0	2,4	3,7
2000	2,3	2,5	2,2	2,1	2,3
2007	1,0	1,0	1,1	0,8	1,0

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

LITTERATUR

- Andershed, H. & Andershed, A.-K. (2005): *Norm brytende beteende i barndommen. Vad säger forskningen?* Gothia.
- Axelsen, I. (2001): *Litteraturstudie om forebyggende foranstaltninger for børn og unge. Delrapport nr. 1 fra Evaluering af den forebyggende indsats.* SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd. Arbejdsrapport 10:2001.
- Bengtsson, T.T., Knudsen, L. & Nielsen, V.L. (2009): *Kortlægning af kommunernes foranstaltninger til udsatte unge. Udviklingen efter Anbringelsesreformen.* SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd. 08:30.
- Betænkning nr. 1212 (1990): *Betænkning om de retlige rammer for indsatsen over for børn og unge. Afgivet af udvalget om de retlige rammer for indsatsen over for børn og unge.* København: Statens Informationstjeneste.
- Bryderup, I. (2005): *Børnelove og socialpædagogik gennem hundrede år.* Århus: Klim.
- Christensen, E. (2002): *Børnesager i korte træk, Evaluering af den forebyggende indsats.* SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd. 02:11.
- Christensen, E. (2003): *Små børn i familier med sociale belastninger.* SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd. Arbejdsrapport 2003.
- Christensen, E. (2006): *Opvækst med særlig risiko.* SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd. 06:04.

- Christensen, E. & Egelund, T. (2002): *Børnesager*. SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd. 02:10.
- Christensen, G. & Nielsen, T.H. (2008): *Hvorfor lejere bliver sat ud af deres bolig og konsekvenserne af en udsættelse*. SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd. 08:09.
- Christoffersen, M.N. (2002): *Social støtte til børn. En undersøgelse af børn, der modtog forebyggende hjælp iht. Serviceloven for første gang i 1998. 5. delrapport i evaluering af den forebyggende indsats over for børn og unge*. SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd. Arbejdsrapport 9:2002.
- Damm, A.P. (2002): *Etiske minoriteters besætning og flytninger – de seneste 20 års økonomiske-krantitative forskningsresultater*. AMID Working Paper Series 13/2002. Handels-højskolen i Århus og AKF.
- Danmarks Statistik. 2001. *Derfor flytter folk*. Netmagasinet Bag Tallene. Danmarks statistik, 1. juni 2001.
- Durlak, J.A. (1997): *Successful Prevention Programs for Children and Adolescents*. New York: Plenum Press.
- Egelund, T., Andersen, D. Hestbæk, D.-A., Lausten, M., Knudsen, L., Olsen, R.F. & Gerstoft, F. (2008): *Anbragte børns udvikling og vilkår. Resultater fra SFI's forløbsundersøgelser af årgang 1995*. SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd 08:23.
- Egelund, T., Christensen, P.S., Jakobsen, T.B., Jensen, T.G. & Olsen, R.F. (2009): *Anbragte børn og unge. En forskningsoversigt*. SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd. 09:24.
- Egelund, T. & Hestbæk, A.-D. (2003): *Anbringelse af børn og unge uden for hjemmet. En forskningsoversigt*. SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd. 03:04.
- Egelund, T., Hestbæk, A.-D. & Andersen, D. (2004): *Små børn anbragt uden for hjemmet. En forløbsundersøgelse af anbragte børn født i 1995*. SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd. 04:17.
- Egelund, T. & Jakobsen, T.B. (2009): *Omsorg for anbragte børn og unge. Døgninstitutionernes hverdag og vilkår*. København: Akademisk Forlag.
- Egelund, T., Jakobsen, T.B., Hammen, I., Olsson, M. & Høst, A. (2010): *Sammenbrud i anbringelse af unge. Erfaringer, forklaringer og årsagerne bag*. SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd. 10:06.

- Egelund, T. & Lausten, M. (2009): Prevalence of Mental Health Problems among Children Placed in Out-of-home Care in Denmark. *Child & Family Social Work*, 2(14) 156-165.
- Egelund, T. & Vitus, K. (2007): *Sammenbrud i anbringelser af unge. Risikofaktorer hos de unge, forældre, anbringelsessteder og i sagsbehandlingen*. SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd. 07:24.
- Ertmann, B., Guldager, E. & Nørgaard-Nielsen, S. (2006): *Kundskabsoversigt. Eksisterende viden og erfaringsdannelse om forbedrende kurser til familier, hvor forældrene er i risiko for at reagere voldeligt over for deres børn*. Servicestyrelsen.
- Graversen, B.K., Hummelgaard, H., Lemmich, D. & Nielsen, J.B. (1997): *Residential Mobility in Danish Problem Housing Estates*. AKF Forlaget.
- Husted, L. & Jensen, K.B. (2003): *Flytninger blandt flygtninge under integrationsloven*. AKF Forlaget.
- Indenrigs- og Socialministeriet (2009): *Lov om Social Service. Lov om Social Service (Serviceloven)* findes på hjemmesiden for retsinformation: <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=126342&exp=1>
- Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri & Indenrigs- og Sundhedsministeriet (2007): *Landdistriktsredegørelse 2007. Regeringens redegørelse til Folketinget, april 2007*. København: Indenrigs- og Sundhedsministeriet.
- Jespersen, C. & Sivertsen, M.B. (2005): *Unge sociale problemer, en forskningsoversigt*. SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd. 05:21.
- Jysk Socialforsknings- og Evalueringssamarbejde (2006): *Resultatevaluering af Multisystemisk terapi i Danmark 2004-2007*. Århus: Jysk Socialforsknings- og Evalueringssamarbejde.
- Knudsen, L. (2009): *Børn og unge anbragt i slægten. En sammenligning af slægtsanbringelser og anbringelser i traditionel familiepleje*. SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd. 09:26.
- Lausten, M., Mølholt, A-K., Hansen, H. & Jensen V.M. (2010): *Introduktion til dialogprojektet. Dialog-gruppe – om forebyggelse som alternativ til anbringelse. Delrapport 1*. SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd. 10:02.

- Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri (2008): *Det danske landdistriktprogram 2007-2013*. København: Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.
- Møller, S.N. & Egelund, T. (2004): *Forebyggende behandlingsprogrammer for unge - et alternativ til anbringelse uden for hjemmet?* SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd. Arbejdsrapport 8:2004.
- Nielsen, C.P. & Jensen, K.B. (2006): *Integrationslovens betydning for flygtninges bosætning*. AKF Forlaget.
- NIRAS Konsulenterne (2005): *Kortlægning af flyttemønstre blandt indvandrere og efterkommere i Danmark i perioden 1995-2004*. NIRAS Konsulenterne.
- Nygren, P. (2006): *Socialt udsatte børn og unge i et handlekompetenceperspektiv*. København: Danmarks Pædagogiske Universitetsforlag.
- Ploug, N. (2007): *Socialt udsatte børn. Identifikation, viden og handlemuligheder i daginstitutioner*. SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd. 07:25.
- Rasmussen, L.E. (2001): *Flyttemønstre i socialt belastede boligområder*. AKF Forlag.
- Socialministeriet (2001): *Rapport om flyttemønstre for personer på overførselsindkomster mv.* Socialministeriet.
- Utting, D. (1995): *Family and Parenthood. Supporting Families, Preventing Breakdown*. Joseph Rowtree Foundation.

UDSATTE BØRNEFAMILIER I DANMARK

Rapporten beskriver udviklingen i de foranstaltninger, kommunerne tilbyder udsatte børnefamilier i Danmark i perioden 1993-2007. Rapporten undersøger desuden, om der er et geografisk flytte- og bosætningsmønster hos familierne.

Mens andelen af anbragte børn har ligget nogenlunde stabilt de sidste 25 år, viser rapporten, at andelen af 0-17-årige, der modtog en forebyggende foranstaltning, blev mere end fordoblet fra 1993 til 2007.

Rapporten fokuserer på, hvilke faktorer, og kombinationer heraf, der er karakteristiske for familier, hvor et barn modtager en forebyggende foranstaltning eller er anbragt. Der identificeres fem risikofaktorer, som i særlig grad forøger risikoen for, at et barn har brug for en form for foranstaltning.

Der er sket en ændring i, hvor de udsatte børnefamilier er bosat. Der er især kommet forholdsmæssigt flere udsatte børnefamilier i land- og udkantskommunerne fra 1993-2007, mens bykommuner i hovedstaden har fået færre.

Undersøgelsen er bestilt og finansieret af Indenrigs- og Sundhedsministeriet.